

To: [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl  
From: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
Sent: Tue 11/26/2019 8:00:32 AM  
Subject: FW: e-mail [5.1.2e] inzake Ecocide  
Received: Tue 11/26/2019 8:00:00 AM

Hi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Onderstaande ontving ik zojuist van [5.1.2e] Gezien de nadruk op het ISH en amendering van het Statuut van Rome misschien meer raakvlakken voor jou [5.1.2e] Misschien even kort overleggen (willen we als ministerie überhaupt in zo'n initiatief van een voor mij onbekende instantie deelnemen)?

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/JBOZ

**Verzonden:** dinsdag 26 november 2019 07:54

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** e-mail [5.1.2e] inzake Ecocide

Ha [5.1.2e],

Heb jij een idee waar deze e-mail hieronder thuishoort?

Ik zag op internet iets over dit onderwerp. Ik zag het woord Tribunaal, en Internationale misdrijven, en moest aan jou denken ☺

[https://pure.uvt.nl/ws/portalfiles/portal/23356534/Vernietiging\\_van\\_het\\_milieu.pdf](https://pure.uvt.nl/ws/portalfiles/portal/23356534/Vernietiging_van_het_milieu.pdf)

Gr.

[5.1.2e]

**Van:** Secretariaat - Minister van Justitie en Veiligheid

**Verzonden:** di, 19 nov 2019 08:58:44 +0100

**Aan:** Info PIV - DC/PIV

**Onderwerp:** FW: VERTROUWELIJK: De heer F. Grapperhaus: Onderzoek naar de haalbaarheid van "ecocide"

**Van:** [5.1.2e]

**Verzonden:** dinsdag 19 november 2019 08:24

**Aan:** Secretariaat - Minister van Justitie en Veiligheid

**Onderwerp:** Re: VERTROUWELIJK: De heer F. Grapperhaus: Onderzoek naar de haalbaarheid van "ecocide"

Geachte,

Klopt het, dat ik nog geen (ontvangst)reactie heb ontvangen?

Dank en groet,

[5.1.2e]

Mobile number: [5.1.2e] (also by whatsapp). Please note: In case you get the answering machine, please don't leave a message, but send an email.

On Fri, Oct 4, 2019 at 2:44 PM [5.1.2e] <[5.1.2e]@gmail.com> wrote:

Geachte heer Grapperhaus,

[5.1.2e] de "Nature for Life" foundation schrijf ik u betreffende ons voornemen een internationaal onderzoek te starten naar de haalbaarheid van "ecocide", de grootschalige tegenbeter-weten-in vernietiging van ecosystemen en daarom een misdaad tegen de menselijkheid.

Wij willen wij in samenwerking met het Internationale Strafhof, een onafhankelijk specialist

internationaal strafrecht en drie grote internationale natuurconservatie-stichtingen een

onderzoek starten naar de haalbaarheid van ecocide als voornoemde misdaad.

Graag zouden wij een senior-onderzoeker van uw ministerie in deze groep betrekken, waarbij

wij vanaf begin 2020 elke drie maanden een voortgangsvergadering willen beleggen.

Indien u belangstelling heeft, zal ik u een concept-onderzoeksschema mailen.

Dank u bij voorbaat en vriendelijke groet,

[5.1.2e]

[www.natureforlife.org](http://www.natureforlife.org) [www.facebook.com/natureforlifefoundation/](https://www.facebook.com/natureforlifefoundation/)

[5.1.2e]

Mobile number: [5.1.2e] (also by whatsapp). Please note: In case you get the answering machine, please don't leave a message, but send an email.

**To:** 5.1.2e BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/FO  
**Sent:** Tue 12/1/2020 8:37:21 AM  
**Subject:** FW: Ecocide  
**Received:** Tue 12/1/2020 8:37:22 AM  
[International lawyers draft plan to criminalise ecosystem destruction](#) [International criminal justice](#) [The Guardian.html](#)  
[ATT00001.htm](#)

Voor mij geheel nieuw, maar bewaar maar ergens, mocht het ooit serieus worden. Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** dinsdag 1 december 2020 09:32

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Onderwerp:** FW: Ecocide

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Alles goed met jullie? Zijn jullie wellicht betrokken bij deze discussie over ecocide? Ik hoor hier nu voor het eerst over.

Het klinkt op zich wel interessant.

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 1 december 2020 08:20

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Ecocide

Ha 5.1.2e,

Just vraagt naar onze rol met betrekking tot de strafbaarstelling van ecocide als internationaal misdrijf.

Zijn wij (JenV) daar bij betrokken?

Groet,

5.1.2e

**Van:** Just Wiarda <5.1.2e @xs4all.nl>

**Verzonden:** maandag 30 november 2020 16:38

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** Fwd: Ecocide

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** Just Wiarda <5.1.2e @xs4all.nl>

**Datum:** 30 november 2020 om 16:36:10 CET

**Onderwerp:** Doorst: Ecocide

Ha 5.1.2e, hopelijk alles wel met je in deze grimmige tijden. Onderstaand bericht kwam onder mijn ogen. Een oude wens van mij. Hoe zit NL hierin? Zijn we involved?

Ik hoor zo mogelijk graag, groet, just



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DRC/FO [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]  
**BD/DWJZ/SSR** [5.1.2e]@minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Tue 12/1/2020 8:52:13 AM  
**Subject:** RE: Ecocide  
**Received:** Tue 12/1/2020 8:52:00 AM

Hi [5.1.2e],

buiten verzoek

Ik vang hier af en toe wel iets van op (vorig jaar hebben we hier bijvoorbeeld een burgerbrief over ontvangen maar ik kan zo snel de reactie die toen is verstuurd niet vinden). Op het moment dat het concreet wordt en daadwerkelijk als amendement op het Statuut van Rome overwogen gaat worden dan zullen wij ongetwijfeld betrokken worden maar zover ik weet staat het nu nog erg in de kinderschoenen en zijn wij vanuit AIRS op dit moment in elk geval niet betrokken. Je zou ook nog even bij BZ ([5.1.2e] [5.1.2e]) kunnen navragen?

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DRC/FO

**Verzonden:** dinsdag 1 december 2020 09:37

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: Ecocide

Goede morgen. Nee, is voor mij ook nieuw. Hoe kom je hier aan? O van Just? Wat leuk. Doe hem de hartelijke groeten, svp. Ik zal [5.1.2e] bij ons inseinen, want die doet milieuhandhaving. Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 1 december 2020 09:32

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Ecocide

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Alles goed met jullie? Zijn jullie wellicht betrokken bij deze discussie over ecocide? Ik hoor hier nu voor het eerst over.

Het klinkt op zich wel interessant.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 1 december 2020 08:20

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Ecocide

Ha [5.1.2e],

Just vraagt naar onze rol met betrekking tot de strafbaarstelling van ecocide als internationaal misdrijf.

Zijn wij (JenV) daar bij betrokken?

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** Just Wiarda <[5.1.2e]@xs4all.nl>

**Verzonden:** maandag 30 november 2020 16:38

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** Fwd: Ecocide

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** Just Wiarda <[5.1.2e]@xs4all.nl>

**Datum:** 30 november 2020 om 16:36:10 CET

**Onderwerp:** Doorst: Ecocide

Ha [5.1.2e], hopelijk alles wel met je in deze grimmige tijden. Onderstaand bericht kwam onder mijn ogen. Een oude wens van mij. Hoe zit NL hierin? Zijn we involved?

Ik hoor zo mogelijk graag, groet, just

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DEIA/IBP[ 5.1.2e @minvenj.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Mon 12/7/2020 7:59:51 AM  
**Subject:** FW: ASP19 advance Journal (spe)  
**Received:** Mon 12/7/2020 7:59:00 AM  
[ASP19.Journal advance.04Dec20.1825.pdf](#)

Hoi 5.1.2e,

Ter info: er is inmiddels een agenda voor de ASP, zie bijlage!

Groeten,

5.1.2e

5.1.2a,5.1.2i

To: [5.1.2e] - BD/DRC/FO [5.1.2e]@minjenv.nl

From: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

Sent: Tue 12/8/2020 1:22:07 PM

Subject: RE: 3 vragen over toegang tot de rechter FW: !! SO Milieuraad 7 dec - beantwoording moet 9 dec door de lijn - 29 vragen: 16 chemicalien, 7 CE, 3 Aarhus, 1 8e MAP, 2 klimaat !!

Received: Tue 12/8/2020 1:22:00 PM

Hi [5.1.2e]

Wat mij betreft prima (wellicht beter om de geel gearceerde zin ook achterwegen te laten. Het eerste gedeelte staat omschreven in het voorgaande en het tweede gedeelte is natuurlijk een beetje koffiedik kijken).

Ik neem aan dat in het antwoord ook nog wordt ingegaan op internationale wetgeving in den brede aangezien het Internationaal Strafhof natuurlijk niet alles dekkend is.

Van: [5.1.2e] - BD/DRC/FO

Verzonden: dinsdag 8 december 2020 14:09

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

Onderwerp: RE: 3 vragen over toegang tot de rechter FW: !! SO Milieuraad 7 dec - beantwoording moet 9 dec door de lijn - 29

vragen: 16 chemicalien, 7 CE, 3 Aarhus, 1 8e MAP, 2 klimaat !!

Hallo [5.1.2e],

Dank!

Ik ben hier mee geholpen, ik hoop IenW ook. Mag ik het antwoord (zonder kip-ei) doorsturen naar IenW?

Groet,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 8 december 2020 14:02

Aan: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: 3 vragen over toegang tot de rechter FW: !! SO Milieuraad 7 dec - beantwoording moet 9 dec door de lijn - 29

vragen: 16 chemicalien, 7 CE, 3 Aarhus, 1 8e MAP, 2 klimaat !!

Dag [5.1.2e]

Voor wat betreft het onderdeel van de vraag dat ziet op het Internationaal Strafhof hierbij mijn beknopte observaties:

Er is hier een soort van kip-ei dilemma. Ecocide is geen op zichzelf staand misdrijf onder het Statuut van Rome (dat ten grondslag ligt aan het Internationaal Strafhof). Om het Internationaal Strafhof rechtsmacht over het misdrijf ecocide als zodanig te geven zou amendement van het Statuut nodig zijn. Sinds de totstandkoming van het Statuut van Rome in 1998 is het gebruik dat de belangrijkste besluiten van de Vergadering van Verdragspartijen bij consensus genomen worden. Dit geldt ook voor amendementen van het Statuut. Verdragspartijen die een amendement hebben voorgesteld of dit overwegen maar tot de conclusie komen dat hun voorstel niet op consensus kan rekenen, zullen dit voorstel daarom intrekken of hier anderszins van afzien. Kortom, zonder bereidheid van overheden van Statenpartijen bij het Strafhof zal ecocide geen misdrijf onder het Statuut van Rome worden. Daarmee kan dat de bereidheid van overheden natuurlijk ook niet vergroten om beter te handhaven en te vervolgen op nationaal niveau. Daar komt dan nog bij dat het Statuut van Rome niet met zoveel woorden stelt dat de Statenpartijen de misdrijven omschreven in het Statuut ook daadwerkelijk op nationaal niveau strafbaar moet stellen (overigens leest Nederland dat er wel in).

5.2

5.2

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafsaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T [5.1.2e]

[5.1.2e]@minjenv.nl

[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

Van: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

3634387

0007





< 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e ) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e ( 5.1.2e ) - DGMI  
< 5.1.2e @minienw.nl>  
CC: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e. ( 5.1.2e ) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DBO  
< 5.1.2e @minienw.nl>

**Onderwerp: !! SO Milieuraad 7 dec - beantwoording moet 9 dec door de lijn - 29 vragen: 16 chemicalien, 7 CE, 3 Aarhus, 1 8e MAP, 2 klimaat !!**

**Urgentie: Hoog**

Hi allen, hierbij de inbreng voor het SO Milieuraad.

29 vragen schoon aan de haak en zoals de titel verradt:

**16 chemicaliënstrategie**

**7 CE conclusies**

**3 Aarhus (en breder, ik zou deze goed afstemmen met JenV)**

**1 8e MAP**

**2 klimaat voor EZK**

Werkdoc in biilaae staat ook hier in de SWR om parallel te kunnen werken:

buiten verzoek

De 27 vragen voor IenW moet ik **morgen COB antwoorden hebben met akkoord van eigen MT**. Woensdagochtend gaat de hele set de lijn door naar de dagtas van onze Stas, donderdag is de deadline voor beantwoording die de Kamer gegeven heeft. Er zit dus ook geen enkele rek in deze deadline behalve in de lengte van jullie werkdag morgen.

We mogen bij de beantwoording de vragen (dit keer) laten staan en hoeven ze niet om te schrijven naar passief. Let er aub op dat minEZK ook ondertekent en de Stas dus niet als 'ik' kan antwoorden. Ik zorg ervoor dat het in brief-format gegoten wordt, werk vooral in het werkdocument wat ik gedeeld heb.

Veel succes en stuur even een appje als het onduidelijk is of een vraag verkeerd toebedeeld!

Groet,

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

### *Definitie ecocide*

Grootschalige beschadiging of vernietiging van ecosystemen door menselijk handelen. NB definitie nog in ontwikkeling. Betreft directe beschadiging en beschadiging via indirecte relaties.

Ecocide leidt tot:

- Onherstelbare beschadiging / vernietiging
  - o In zodanige mate dat vreedzaam gebruik van het gebied door inwoners ernstig verminderd is of zal worden (Higgings)
  - o In zodanige mate dat het voortbestaan van alle inwoners van het gebied, mens en dier, op het spel komt te staan (initiatiefnemer)
- Emotionele en culturele schade bij lokale gemeenschappen
- 

### *Pleidooi*

Internationaal verbod op ecocide; strafrechtelijke aansprakelijkheid voor personen. Vastlegging in amendement op het Statuut van Rome x het ICC [als vijfde misdaad tegen de vrede].

NB. Initiatiefnemer pleit niet voor opnemen in NL nationale wetgeving.

### *probleemstelling*

het ontbreekt aan een wettelijke verankering van het begrip ecocide. Natuur wordt alleen op nationaal niveau dwingend beschermd, internationaal is het zeer lastig dwingende afspraken te maken en handhaven.

### *Bekende voorstanders (volgens de nota)*

- FRA --> positie opgevraagd
- BEL--> positie opgevraagd
- FINLAND
- EP (20/1/2021)
- Vanuatu
- Malediven
- Paus Franciscus
- Zweden

### *Te beantwoorden vragen:*

- In hoeverre deelt het kabinet de ambitie om een wettelijke basis te creëren voor strafbaarstelling van ecocide? --> IGG ea
- In hoeverre deelt NL de analyse dat er een wettelijke tekortkoming is, en dat het juist niveau om dit op te lossen het internationale niveau is? --> DJZ
- In hoeverre vindt NL dat het Statuut van Rome de juiste plaats is hiervoor, en dat het statuut hier nog niet in voorziet? --> DJZ, DMM
- Voorkeur voor strafrecht boven civielrecht? --> DJZ
- Sanctieregime? --> DJZ
- Deel Kabinet analyse tekortkoming EU richtlijn 2008/99/EC? --> DJZ, ..?
- Mits we ingaan op aangedragen voorbeelden:
  - o Aralmeer
  - o Nationale strafbaarstelling ecocide in voormalige sovjetlanden, noot 25
  - o Radioactief steenkool kirgizie
  - o Oliedepot OEK
  - o Lacey Act VS
  - o Guatemala REPSA



- Zaak Ecuador v Chevron-Texaco & ISDS zaak --> check bij HIAM.
- Case study west-papoea: IGG, DAO, DJZ
- Deelt kabinet de analyse van klimaatongelijkheid? --> IGG

*Oproepen aan NL kabinet H7:*

Ter bespreking per punt, hoe te verdelen, wie betrekken bij afstemming?

-----

- Hoofdpunten brief en kabinetspositie
- Grove indeling van de brief
- Met wie stemmen we de brief af binnen BZ en binnen de Rijksoverheid
- Wiens inbreng hebben we nodig (visie andere landen via onze ambassades daar, informeel overleg belangrijke stakeholders)
- Wanneer concept brief klaar om de lijn in te doen
- Kan de brief gewoon worden verstuurd of moet-ie via een onderraad
- Wie tekent de brief
- Wanneer gaat de brief uit

ACKE en MCKE mogelijk --> termijn en route checken bij DOB. Betrekken afstemming: J&V, EZK, I&W.

## 7. Beslispunten

De Kamer wordt gevraagd in te stemmen de regering te verzoeken de volgende maatregelen te nemen:

### I Steun de oproep voor een internationaal verbod op ecocide

1. Steun of initieer een amendement dat beoogt het misdrijf van ecocide aan het Statuut van Rome toe te voegen. Met de consequenties van de huidige klimaat- en biodiversiteitscrisis, is het niet de vraag óf een amendement op het Statuut van Rome wordt ingediend om ecocide te erkennen, maar wanneer. Nederland kan zelf de initiatiefnemer zijn van dit amendement of een voorstel van een ander land steunen.
2. Neem op diplomatiek vlak het voortouw in de verankering van ecocide in het internationaal recht. Zet de diplomatieke banden in om andere landen aan te sporen een verbod op ecocide te steunen en trek daarbij op met gelijkgezinde landen zoals Frankrijk, Finland, België, Vanuatu en de Malediven.
3. Ondersteun de aanklager van het Internationaal Strafhof in zijn voornemen meer milieumisdaden te vervolgen door alle kansen te benutten om milieuzaken door te verwijzen naar het Hof.
4. Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM). JV
5. Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu«. Waarborg dit grondrecht steviger in uitvoeringswetgeving. JV --> DWJZ, krijg naam.

### II Bevorder internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen

6. Maak de OESO-richtlijnen bindend voor bedrijven die internationaal opereren. In het huidige beleid wordt inachtneming van de OESO-richtlijnen aangemoedigd, maar is het niet afdwingbaar. Op Europees niveau wordt gekeken naar mogelijkheden om bindende regels op te stellen voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, echter is het niet duidelijk of en wanneer dit geïmplementeerd zal worden. Verplicht op nationaal niveau bedrijven nu al om ecocide, mensenrechtenschendingen, milieuvervuiling, dierenwelzijnsaantasting en biodiversiteitsverlies in hun ketens te identificeren, te voorkomen en aan te pakken. 116 --> IMH.

### III Versterk de rechtsstaat wereldwijd DMM en DSO., IGG

5.1.2e

7. Versterk wettelijke instrumenten voor het vervolgen van ecocide in landen met een zwakke rechtsstaat. Zet hiervoor bestaande subsidiefondsen in. Het kabinet beschikt over verschillende fondsen voor de bevordering van de rechtsstaat en mensenrechten wereldwijd. Zo kunnen het Mensenrechtenfonds en Voice worden ingezet voor projecten die de positie van inheemse gemeenschappen versterken en milieuactivisten

en natuurbeschermers rechtshulp bieden. Het Accountability Fonds kan ondersteuning bieden aan lokale maatschappelijke organisaties die de belangen van de natuur behartigen, bewoners beschermen en toezicht houden op de naleving van milieuwetten.

8. Zet de ambassades in om hulp en bescherming te bieden aan milieu en mensenrechtenactivisten. Assisteer hen ook bij het verkrijgen van toegang tot de rechter.

#### IV Ken rechten toe aan de natuur --> JenV

9. Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide.

Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

V Stel een vervolgonderzoek in naar ecocide --> AIV of SER advies? IGH advisory opinion?--> duidt het geldende recht.

10. Stel een verder onderzoek in naar de volgende vragen:

- Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?<sup>117</sup>
- Welk verband bestaat er tussen de mate van corruptie in een land en ecocide, en in welke mate spelen multinationals hier op in?
- Wat voor gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar?
- Hoe kunnen landen die economisch erg afhankelijk zijn van industrieën die ecocide plegen, hun economie hervormen en welke middelen hebben ze hierbij nodig?

Toevoegen van positieve paragraaf. Rechtsbasis.

- Multilateraal
- NL bilateraal
- Kennisontwikkeling

Posities andere landen:

- Dui heel juridisch. Beetje gedraaid. Iets minder juridische NJET. Nog een keer navragen. IGH: njet.
- Nordics: FIN wsl meer langs NL lijn. ZWE. Op NL lijn.
- NOOR heeft ook een bepaling in de grondwet. AMBASSADES. iets meegeven over de NL lijn. Eerst J&V daarvoor vragen.



To: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e]  
[5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl  
From: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
Sent: Tue 1/26/2021 10:45:26 PM  
Subject: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
Received: Tue 1/26/2021 10:45:26 PM  
[35690 nr 1 geleide brief Initiatiefnota van het lid van Raan.pdf](#)  
[35690 nr 2 Initiatiefnota van het lid van Raan.pdf](#)  
[Antwoord-Verzoek-aan-M-inzake-reactie-Initiatiefnota-van-het-lid-van-Raan-Ecoc.docx](#)  
[Ecocide - samenvatting en aantekeningen.docx](#)  
[Verzoek 35690.pdf](#)

Dag collega's,

Ik moet de stukken zelf ook nog doornemen, maar hierbij ter info nog een klus die vanuit BZ mijn kant op is gekomen: een initiatiefnota van Van Raan (PvdD) over het aanmerken van 'ecocide' (kortgezegd Grootschalige beschadiging of vernietiging van ecosystemen door menselijk handelen) als internationaal misdrijf. Deze nota bevat de nodige aanbevelingen en vergt intern ook de nodige afstemming, dus een JenV-reactie en aanleveren van de reevante teksten op 2 februari lijkt mij niet realistisch. Met DJOA heb ik al contact hierover en DRC ([5.1.2e] [5.1.2e]) zal ik ook nog benaderen, maar het OM zullen we hier ook bij moeten betrekken. Bij wie kan ik daarvoor het beste aankloppen?

@ [5.1.2e]: kunnen wij morgen of donderdagochtend even bellen over de aanpak?

@ [5.1.2e]: wil je deze ook opnemen op de lijst?

@ [5.1.2e]: ivm het milieustrafrecht stuur ik dit ook alvast naar jou. Ik probeer vrijdag nog even contact met je op te nemen hierover.

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e]

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 13:27

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste [5.1.2e] [5.1.2e],

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega [5.1.2e] [5.1.2e].

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan je helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

Kan ik je, gelet op [5.1.2e] deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

[5.1.2e] [5.1.2e]  
[5.1.2e]

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T: [5.1.2e]  
M: [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minbuza.nl

From: [5.1.2e], [5.1.2e]

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e]  
<[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e]@minbuza.nl>

Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij M over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De **kabinetsreactie** komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdpad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdpad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e  
IGG: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (MT)  
DJZ: 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e  
DMM: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e  
IMH-IMVO: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (PM)  
J&V directie DWJZ: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minjenv.nl  
EZK: PM  
I&W: PM  
Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL 5.1.2e DUI/PM  
5.1.2e, 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Wed 1/27/2021 8:35:20 AM  
**Subject:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Wed 1/27/2021 8:35:00 AM

Ik zal eerst even kijken hoeveel ik bij DWJZ kan neerleggen maar een extra paar ogen kan vast geen kwaad! Zo te zien zal van ons vooral input worden verwacht op de mogelijkheid ecocide als misdrijf in de WIM op te nemen (voor amendering Statuut van Rome is DJZ in de lead). In mijn optiek is ecocide echt een totaal ander soort misdrijf dan de andere WIM misdrijven dus hoort het daar niet thuis maar ik zal ook alvast contact opnemen met het OM om te kijken hoe zij hier in staan.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 09:27

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Het houdt niet op... Volledig eens met je prioritering. Laat me weten of je bij de initiatiefnota gebruik kan maken van assistentie. Misschien is een extra paar ogen bijvoorbeeld prettig, zodat je even kan sparren.

Hgr,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 08:50

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Hoi 5.1.2e,

buiten verzoek

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 26 januari 2021 23:01

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** dinsdag 26 januari 2021 13:27

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega 5.1.2e 5.1.2e.

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan ie helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

3634493

0014



Kan ik je, gelet op de korte deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e, 5.1.2e

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij M over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De **kabinetsreactie** komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdspad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdspad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

#### Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e  
IGG; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (MT)

DJZ: 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

DMM: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

IMH-IMVO: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (PM)

J&V directie DWJZ: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minjenv.nl

EZK: PM

I&W: PM

Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM

3634493

0014

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e] (Landelijk Parket) [5.1.2e]@om.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Wed 1/27/2021 3:15:04 PM  
**Subject:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Wed 1/27/2021 3:15:00 PM

Hi [5.1.2e]

buiten verzoek

[5.1.2e]  
**Van:** [5.1.2e] (Landelijk Parket)  
**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 15:18  
**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Ha [5.1.2e],

Dank voor het doorsturen en informeren. Interessante kwestie, maar heb er ook zo m'n bedenkingen bij, zo op het eerste gezicht (zo is de WIM een implementatiewet, dus is mijn gevoel dat we wijzigingen in het Rome Statuut af zouden moeten wachten ipv aan de voorkant er nieuwe misdrijven aan toevoegen als NL zijnde; en ecocide is ook nog lastig in die zin dat je richting milieucriminaliteit gaat (denk ik?), wat belegd is bij het FP, dus ik weet niet of je dat bij IM zou moeten beleggen.

5.2

5.2

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e]@minjenv.nl <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 12:24

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] (PaG Den Haag) <[5.1.2e]@om.nl>; [5.1.2e] (Landelijk Parket) <[5.1.2e]@om.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e]

Gisteravond ontving ik onderstaande mail met bijgevoegde stukken mbt een initiatiefnota over de strafbaarstelling van ecocide. Hoewel ik mijzelf nog aan het inlezen ben leek het mij goed dit alvast met jullie te delen gezien de korte deadline.

Op eerste gezicht lijkt met name het punt om ecocide als een op zichzelf staand feit strafbaar te stellen in het Nederlands strafrecht en dan met name de mogelijkheid om het in de Wet Internationale Misdrijven op te nemen relevant. Mijn eerste gedachte daarbij is dat ecocide wel een heel ander soort misdrijf is dan de misdrijven vervat in de WIM waardoor ik sterk twijfel of dat de juiste plek is om dit misdrijf eventueel in op te nemen. Daarnaast zou een eventuele uitbreiding van de WIM op dit punt natuurlijk ook vergaande gevolgen kunnen hebben voor het OM dus jullie betrokkenheid lijkt mij zeker wenselijk.

Ik heb morgenochtend een overleg met onze directie wetgeving en BZ hierover staan. Hopelijk heb ik daarna iets concretere informatie en kan ik ook beter aangeven waar input van het OM gewenst is. Mochten jullie voor die tijd al vragen hebben dan hoor ik het uiteraard graag.

Hartelijke groeten,

[5.1.2e] [5.1.2e]

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T [5.1.2e]

[5.1.2e]@minjenv.nl

[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 26 januari 2021 23:01

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

3634325

0015



**Urgentie: Hoog**

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**Verzonden:** dinsdag 26 januari 2021 13:27

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie: Hoog**

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega 5.1.2e 5.1.2e.

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan je helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

Kan ik je, gelet op de korte deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

**T** 5.1.2e

**M** 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Sent:** dinsdag 26 januari 2021 11:17

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**Cc:** 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**Subject:** Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Importance:** High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij M over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De **kabinetsreactie** komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdspad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

**Beoogd tijdspad:**

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2

Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

#### Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e  
 IGG: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e (MT)  
 DJZ: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e  
 DMM: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e  
 IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e (PM)  
 J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl  
 EZK: PM  
 I&W: PM  
 Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM  
 5.1.2e 5.1.2e  
 5.1.2e

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**  
 Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
 Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands  
 .....

T 5.1.2e  
 M 5.1.2e  
 5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Wed 1/27/2021 5:32:52 PM  
**Subject:** RE: initiatiefwetsvoorstel RS ecocide  
**Received:** Wed 1/27/2021 5:32:00 PM

Ha [5.1.2e]

Het is zeker een interessante kwestie die natuurlijk ook al een tijdje boven de markt hing. Helemaal eens dat 2 februari wel heel ambitieus is, zeker omdat ik ook niet uitsluit dat er wel eens hele uiteenlopende standpunten kunnen zijn.

Maar goed, daar zullen we achter gaan komen☺

Tot morgen!

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e]

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 18:25

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** initiatiefwetsvoorstel RS ecocide

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e],

Ik hoop dat met jullie alles goed is.

Leuk om hier samen aan te werken!

Mijn inschatting is dat het niet geheel realistisch is om volgende week al een afgewogen en afgestemde reactie klaar te hebben, en ik heb dat ook aan [5.1.2e] laten weten, maar ben benieuwd naar jullie visie hierop ;-)

We hebben het er nog wel over.

Voor nu een fijne avond,

[5.1.2e]

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Thur 1/28/2021 8:26:25 AM  
**Subject:** RE: initiatiefwetsvoorstel RS ecocide  
**Received:** Thur 1/28/2021 8:26:26 AM

Ik heb haar net gemaild, dus we horen het wel.  
groeten

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] de

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:25

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: initiatiefwetsvoorstel RS ecocide

Morgen [5.1.2e],

Ik ken de uitdaging ;- ) Loop de hele dag heen en weer tussen Zoom lessen, huiswerkopdrachten en mijn eigen werk...

16.00 is prima voor mij. Zou je dit nog even aan [5.1.2e] willen laten weten?

Groet en tot vanmiddag,

[5.1.2e]

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Sent:** donderdag 28 januari 2021 09:20

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Subject:** RE: initiatiefwetsvoorstel RS ecocide

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Hier alles goed - maar een uitdaging met de scholen dicht ;- ) - met jullie hopelijk ook!

Ik deel die visie helemaal. Met name ook omdat ik op 8 februari nog een wetsbehandeling in de TK heb die de nodige tijd in beslag neemt.

Ook vraag ik me af welke meerwaarde het heeft om een beleidsreactie naar de Kamer te sturen enkele dagen nadat het verkiezingsreces is ingegaan. Het ligt dan toch even stil.

Ik zie dat er een overleg voor 9:30 is gepland. Dat lukt mij niet dus ik wil 16:00 uur voorstellen. Hopelijk schikt dat.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 18:25

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** initiatiefwetsvoorstel RS ecocide

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e],

Ik hoop dat met jullie alles goed is.

Leuk om hier samen aan te werken!

Mijn inschatting is dat het niet geheel realistisch is om volgende week al een afgewogen en afgestemde reactie klaar te hebben, en ik heb dat ook aan [5.1.2e] laten weten, maar ben benieuwd naar jullie visie hierop ;- )

We hebben het er nog wel over.

Voor nu een fijne avond,

[5.1.2e]

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 1/28/2021 2:06:18 PM  
**Subject:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Thur 1/28/2021 2:06:00 PM

Hi [5.1.2e],  
Onderstaande ter info.

5.2

Ik begreep van BZ/DJZ dat zij 2 februari in elk geval ook niet opportuun vinden dus ik heb goede hoop dat we tot de conclusie komen dat dit wacht op het nieuwe kabinet.

Ik hou je op de hoogte.

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 14:25

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e]

5.2

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:36

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>;

[5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Goedemorgen,

Bij het FP is [5.1.2e] de landelijk coördinerend milieu ovj

[5.1.2e]@om.nl

Beleidsmedewerker die ook al lang ervaring heeft met milieucriminaliteit is

5.1.2e

[5.1.2e]@om.nl

Groet, [5.1.2e]

Verzonden met BlackBerry Work

([www.blackberry.com](http://www.blackberry.com))

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Datum:** donderdag 28 [5.1.2e] 2021 9:30 AM

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>, [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Kopie:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hi [5.1.2e],

Bij het PaG is [5.1.2e] [5.1.2e] ([5.1.2e]@om.nl) dossierhouder IM daarnaast heb ik ook contactgezocht met de beleidsmedewerker IM van het LP [5.1.2e] ([5.1.2e]@om.nl). Wie we bij het PaG/FP moeten hebben voor milieucriminaliteit durf ik niet te zeggen maar ik hoop dat [5.1.2e] ons daarbij zal kunnen helpen.

Groeten

3634188

0018

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:25

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

Heel fijn dat jullie al contact hebben gelegd en dat ook het OM al is benaderd. Ik was nog op zoek naar de juiste contactpersonen daar.

Wil je mij ook de namen doorgeven 5.1.2e?

Vanuit DWJZ heb ik ook 5.1.2e 5.1.2e aangehaakt, die bij ons de strafrechtelijke handhaving van milieucriminaliteit doet.

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:57

**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hi 5.1.2e,

Ik heb de stukken inderdaad al gedeeld met mijn contactpersoon bij het PaG en ook al even contact gezocht met mijn evenknie bij het internationale misdrijvencluster van het LP. Hij gaf aan dat milieucriminaliteit bij het Functioneel Parket is belegd en dat hij dan ook niet echt veel input vanuit de IM hoek verwacht. Ik wees erop dat er morgen een overlegje gepland staat met BZ en DWJZ waarna we mogelijk een concretere uitvraag kunnen doen. Ik zal de uitnodiging voor dat overleg ook even aan je forwarden.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:41

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hallo 5.1.2e,

Mijn oog valt op pagina op punt 3a. Misschien heeft het OM input voor een reactie? De (on)mogelijkheden om een bewijsbare strafzaak m.b.t. ecocide te krijgen?

Heb jij al contact met het PaG?

Groet 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:23

**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e

Vorig jaar hebben wij kortstondig contact gehad over het misdrijf ecocide. Gisteravond kreeg ik onderstaand bericht met bijgevoegde documenten toegestuurd over een initiatiefnota die hierover is ontvangen. Hoewel er ook nu weer vooral lijkt te worden gestuurd op strafbaarstelling van ecocide onder het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof gaat het ook breder over milieuhandhaving wat geloof ik bij jou belegd is. Ik moet er zelf nog even wat beter naar kijken maar wilde het al wel vast met jou delen, zeker gezien de strakke deadline voor input.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid | Ministry of Justice and Security (The Netherlands)

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA) | Department for Legal and Operational Affairs

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T 5.1.2e

5.1.2e@minjenv.nl

www.rijksoverheid.nl/venj

3634188

0018



5.1.2e  
Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 23:01

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 13:27

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e, 5.1.2e,

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega 5.1.2e 5.1.2e.

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan je helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

Kan ik je, gelet op 5.1.2e deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl

From: 5.1.2e, 5.1.2e

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; Ulenkate, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij M over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De kabinetsreactie komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdspad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdspad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01

33634188

0018



Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

#### Contactpersonen

Coördinatie: IGG 5.1.2e

IGG; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (MT)

DJZ: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

DMM: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (PM)

J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e, Raadsadviseur Straf- en sanctierecht: 5.1.2e @minjenv.nl

EZK: PM

I&W: PM

Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM

5.1.2e 5.1.2e

.....

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**

**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....

**T** 5.1.2e

**M** 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO [5.1.2e @minjenv.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e @minjenv.nl]  
**Cc:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 1/28/2021 4:42:46 PM  
**Subject:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Thur 1/28/2021 4:42:00 PM

Dag allen,

5.2

Mocht BZ er toch op staan alsnog onder het demissionaire kabinet te gaan reageren dan denk ik dat we vwb het JenV gedeelte het, op dit moment althans, redelijk technisch kunnen (af)houden. Uit [5.1.2e] onderstaande punten maak ik op dat NL vwb de aanpak van milieucriminaliteit een van de koplopers is (in elk geval vwb de EU houtverordening) waardoor uitbreiding/aanscherping op dit moment lijkt mij niet voor de hand ligt. Voor de WIM kunnen we met wat knip en plakwerk uit de MvT aangeven dat we de internationale rechtsontwikkelingen zullen moeten afwachten:

Zoals in de memorie van toelichting van de Wet Internationale Misdrijven staat strekt deze wet er primair toe om op inzichtelijke wijze te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het complementariteitsbeginsel van het Statuut van het Internationaal Strafhof. Daarbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale recht inmiddels een aantal specifieke regels en leerstukken is ontwikkeld, zoals met betrekking tot de onverjaarbaarheid, universele rechtsmacht en de aansprakelijkheid van de meerdere. Mede afhankelijk van de internationale rechtsontwikkeling zouden op termijn andere misdrijven voor opname in de WIM in aanmerking komen. De internationale rechtsontwikkeling op het gebied van ecocide wordt nauwlettend in de gaten gehouden maar het ligt niet in de lijn der reden daarop in de WIM vooruit te lopen.

5.2

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 17:15

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**CC:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

5.2

Groet, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e @minjenv.nl]>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 14:52

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e @minjenv.nl]>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e @minjenv.nl]>

**CC:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e @minjenv.nl]>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Goed punt!

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e @minjenv.nl]>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 14:49

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e @minjenv.nl]>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e @minjenv.nl]>

**CC:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e @minjenv.nl]>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hallo [5.1.2e],

Ik ben het eens met jullie insteek.

Overigens denk ik dat ook LNV aangehaakt moet worden als het gaat om natuurbeheer en handel in (in meer of mindere mate) beschermde dier- en plantensoorten.

Groot [5.1.2e]

3634231

0019



**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 14:25

**Aan:** [5.1.2e] BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e]

5.2

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:36

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], van - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Goedemorgen,

Bij het FP is [5.1.2e] de landelijk coördinerend milieu ovj

[5.1.2e]@om.nl

Beleidsmedewerker die ook al lang ervaring heeft met milieucriminaliteit is

[5.1.2e]@om.nl

5.1.2e

Groet, [5.1.2e]

Verzonden met BlackBerry Work

([www.blackberry.com](http://www.blackberry.com))

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Datum:** donderdag 28 [5.1.2e] 2021 9:30 AM

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Kopie:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hi [5.1.2e],

Bij het PaG is [5.1.2e] [5.1.2e] ([5.1.2e]@om.nl) dossierhouder IM daarnaast heb ik ook contactgezocht met de beleidsmedewerker IM van het LP [5.1.2e] ([5.1.2e]@om.nl). Wie we bij het PaG/FP moeten hebben voor milieucriminaliteit durf ik niet te zeggen maar ik hoop dat [5.1.2e] ons daarbij zal kunnen helpen.

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:25

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Heel fijn dat jullie al contact hebben gelegd en dat ook het OM al is benaderd. Ik was nog op zoek naar de juiste contactpersonen daar.

Wil je mij ook de namen doorgeven [5.1.2e]?

Vanuit DWJZ heb ik ook [5.1.2e] [5.1.2e] aangehaakt, die bij ons de strafrechtelijke handhaving van milieucriminaliteit doet.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:57

3634231

0019



Aan: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>  
Onderwerp: RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
Hi 5.1.2e,

Ik heb de stukken inderdaad al gedeeld met mijn contactpersoon bij het PaG en ook al even contact gezocht met mijn evenknie bij het internationale misdrijvencluster van het LP. Hij gaf aan dat milieucriminaliteit bij het Functioneel Parket is belegd en dat hij dan ook niet echt veel input vanuit de IM hoek verwacht. Ik wees erop dat er morgen een overleg gepland staat met BZ en DWJZ waarna we mogelijk een concretere uitvraag kunnen doen. Ik zal de uitnodiging voor dat overleg ook even aan je forwarden.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 27 januari 2021 16:41

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hallo 5.1.2e,

Mijn oog valt op pagina op punt 3a. Misschien heeft het OM input voor een reactie? De (on)mogelijkheden om een bewijsbare strafzaak m.b.t. ecocide te krijgen?

Heb jij al contact met het PaG?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 27 januari 2021 16:23

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e,

Vorig jaar hebben wij kortstondig contact gehad over het misdrijf ecocide. Gisteravond kreeg ik onderstaand bericht met bijgevoegde documenten toegestuurd over een initiatiefnota die hierover is ontvangen. Hoewel er ook nu weer vooral lijkt te worden gestuurd op strafbaarstelling van ecocide onder het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof gaat het ook breder over milieuhandhaving wat geloof ik bij jou belegd is. Ik moet er zelf nog even wat beter naar kijken maar wilde het al wel vast met jou delen, zeker gezien de strakke deadline voor input.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid | Ministry of Justice and Security (The Netherlands)

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA) | Department for Legal and Operational Affairs

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T 5.1.2e

5.1.2e@minjenv.nl

[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 23:01

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

3634231

0019





#### Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e  
IGG; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (MT)  
DJZ: 5.1.2e 5 5.1.2e en 5.1.2e  
DMM: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e  
IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (PM)  
J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e Raadsadviseur Straf- en sanctierecht: 5.1.2e @minjenv.nl  
EZK: PM  
I&W: PM  
Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM  
5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

#### Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO  
**Sent:** Fri 1/29/2021 12:43:48 PM  
**Subject:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Fri 1/29/2021 12:43:48 PM

Hallo 5.1.2e,

Geeft niet, fijn dat je alsnog de mailwisseling hebt doorgestuurd.

Ook ik hoop dat de door 5.1.2e voorgestelde lijn door BZ wordt overgenomen, maar daar leek het niet op.

Eens met de eerste reactie van jou en 5.1.2e.

5.2

Groet en ook voor jou alvast een goed weekend,

5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** vrijdag 29 januari 2021 12:58

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hi 5.1.2e,

Ik bedenk me net dat het natuurlijk handig was geweest als ik jou in deze mailwisseling had meegenomen, excuus!  
Ik heb nog steeds goede hoop dat BZ uiteindelijk in de door 5.1.2e voorgestelde lijn meegaat maar het leek me goed  
toch alvast het eea klaar te zetten voor het geval er op korte termijn toch een inhoudelijke reactie moet komen.

Fijn weekend alvast.

Groet,

5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e (PaG Den Haag) <5.1.2e@om.nl>

**Verzonden:** vrijdag 29 januari 2021 12:51

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e (Landelijk Parket) <5.1.2e@om.nl>

**CC:** 5.1.2e (Parket-Generaal) <5.1.2e@om.nl>; Internationaal (PaG Den Haag) <5.1.2e@om.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Beste 5.1.2e,

Dank voor deze toelichting. Dat geeft alweer meer ruimte.

Ik stond net op het punt om je alvast mee te geven dat wij- na interne bespreking binnen de afdeling internationaal - hadden  
besloten dat het Functioneel Parket hierbij om advies moet worden gevraagd, omdat die zich met milieumisdrijven bezig houden.  
Daarvoor hadden we onze B&S collega, 5.1.2e, al betrokken.

Overigens kan betwijfeld worden aan de meerwaarde van een extra misdrijf. Meestal denkt men dat daardoor de strengste  
sancties komen, terwijl men vergeet dat de bewijslast in het strafrecht en de procedureregels vaak veel zwaarder zijn dan in andere  
rechtstakken zoals het bestuursrecht. Ook de mogelijkheden tot schadevergoeding zijn vaker beperkt.

En of dat dan als Internationaal Misdrijf moet worden gekwalificeerd, daarbij hadden wij na een eerste 'scan' van de stukken ook  
al onze twijfels. En het antwoord daarop wordt door jou al erg duidelijk gegeven.

We wachten dus nu gewoon af wat er verder van komt.

Met vriendelijke groet en fijn weekend,

5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Prins Clauslaan 16 Den Haag  
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

T 5.1.2e

M 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e @minjenv.nl 5.1.2e @minjenv.nl]

**Verzonden:** vrijdag 29 januari 2021 12:15

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e (PaG Den Haag); 5.1.2e (Landelijk Parket)

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Gister heeft JenV aan BZ meegegeven dat wat ons betreft een beleidsreactie op dit toch wel politieke onderwerp  
gezien de demissionaire status van het Kabinet niet voor de hand ligt. Daarnaast zijn, gezien de omvang en inhoud  
van de notitie en de hoeveel partijen waarmee afgestemd moet worden, de gestelde deadlines wat ons betreft ook  
niet realistisch. Tot slot zou de reactie, zelfs als we ons aan de termijnen houden, enkele dagen na aanvang van het  
verkiezingsreces naar de TK worden gestuurd wat op ons ook wat eigenaardig overkomt. BZ zou nagaan wat hierin



mogelijk/wenselijk is.

Mocht er toch op worden gestaan dat er op korte termijn een beleidsreactie wordt opgesteld zou wat mij betreft aanpassing van de WIM op dit moment niet de juiste route zijn. Zoals in de MvT ook staat aangegeven strekt de WIM er primair toe om te voldoen aan de eisen die voortvloeien aan het complementariteitsbeginsel van het Statuut van Rome. Hierbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale rechts een aantal specifieke regels en leerstukken bestaan (bv onverjaarbaarheid en universele rechtsmacht), voor ecocide kan op dit moment zeker nog niet hetzelfde worden gezegd. Hierdoor ligt het niet voor de hand om op eventuele internationale rechtsonwikkelingen op het gebied van ecocide vooruit te gaan lopen in de WIM.

Kortom, we zijn nog niet veel wijzer geworden. Ik hou jullie uiteraard op de hoogte van wat er uiteindelijk besloten zal worden qua proces en zal bij jullie terugkomen mocht er op een later moment behoefte zijn aan jullie input vwb de 'WIM optie' om het zo maar even te noemen.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Verzonden: woensdag 27 januari 2021 12:24

Aan: 5.1.2e@om.nl' <5.1.2e@om.nl>; 5.1.2e (Landelijk Parket)' <5.1.2e@om.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Gisteravond ontving ik onderstaande mail met bijgevoegde stukken mbt een initiatiefnota over de strafbaarstelling van ecocide. Hoewel ik mijzelf nog aan het inlezen ben leek het mij goed dit alvast met jullie te delen gezien de korte deadline.

Op eerste gezicht lijkt met name het punt om ecocide als een op zichzelf staand feit strafbaar te stellen in het Nederlands strafrecht en dan met name de mogelijkheid om het in de Wet Internationale Misdrijven op te nemen relevant. Mijn eerste gedachte daarbij is dat ecocide wel een heel ander soort misdrijf is dan de misdrijven vervat in de WIM waardoor ik sterk twijfel of dat de juiste plek is om dit misdrijf eventueel in op te nemen. Daarnaast zou een eventuele uitbreiding van de WIM op dit punt natuurlijk ook vergaande gevolgen kunnen hebben voor het OM dus jullie betrokkenheid lijkt mij zeker wenselijk.

Ik heb morgenochtend een overleg met onze directie wetgeving en BZ hierover staan. Hopelijk heb ik daarna iets concretere informatie en kan ik ook beter aangeven waar input van het OM gewenst is. Mochten jullie voor die tijd al vragen hebben dan hoor ik het uiteraard graag.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

---

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

---

T: 5.1.2e

5.1.2e@minjenv.nl

[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

---

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 23:01

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 13:27

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

3634212

0021

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega 5.1.2e 5.1.2e.

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan je helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

Kan ik je, gelet op de korte deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Subject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij <sup>12</sup> over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De kabinetsreactie komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdspad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdspad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e

3634212

0021



IGG; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e (MT)  
DJZ: 5.1.2e 5 5.1.2e en 5.1.2e  
DMM: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e  
IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e (PM)  
J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e @minjenv.nl  
EZK: PM  
I&W: PM  
Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM  
5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**

**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....  
T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS[ 5.1.2e ]@minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Fri 1/29/2021 5:11:04 PM  
**Subject:** actualiteiten  
**Received:** Fri 1/29/2021 5:11:00 PM

Ha 5.1.2e,  
Hierbij mijn actualiteiten:  
ICC:

buiten verzoek

- Er is bij BZ een initiatiefnota ontvangen waarin om een Kabinetsreactie op het nieuwe misdrijf ecocide wordt gevraagd. Hierbij wordt onder andere gevraagd naar de mogelijkheid de Wet Internationale Misdrijven uit te breiden met dit misdrijf.

Fijn weekend,

5.1.2e



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 2/4/2021 9:40:03 AM  
**Subject:** FW: initiatiefnota ecocide - vervolg  
**Received:** Thur 2/4/2021 9:40:00 AM  
[Antwoord-Verzoek-aan-M-inzake-reactie-Initiatiefnota-van-het-lid-van-Raan-Ecoc.docx](#)  
[RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2](#)

Ha 5.1.2e,  
BZ heeft zojuist aangegeven dat ze ondanks onze praktische bezwaren toch willen vasthouden aan een reactie op de initiatiefnota 4 weken na ontvangst... Van de drie punten die bij JenV liggen ligt alleen punt 4 deels bij ons. Milieucriminaliteit ligt bij DRC dus mijn voorstel zou zijn dat zij voor dat punt het voortouw nemen en dat ik dat aanvul vwb de uitbreiding van de WIM. Ik heb het PaG een tijdje terug al geïnformeerd en zij delen mijn lijn voor waarom uitbreiding van de WIM op dit punt niet voor de hand ligt (zie bijgevoegde mail). Hoe kijk jij hiernaar?

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:11

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR ; 5.1.2e - BD/DRC/FO ; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Onderwerp:** initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4.Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

5.1.2e, 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl



Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 2/4/2021 12:42:48 PM  
**Subject:** FW: initiatiefnota ecocide - vervolg  
**Received:** Thur 2/4/2021 12:42:00 PM

In aanvulling op mijn eerdere mail hieronder de reactie van DWJZ. Ik heb het gevoel dat iets mij ontgaat. Volgens mij hoeft DWJZ in deze niet heel veel te doen en ligt het zwaartepunt (in elk geval zolang er niet daadwerkelijk grote veranderingen gaan plaatsvinden) bij DRC en DJOA. Het is mij dan ook niet helemaal duidelijk waarom DWJZ zou willen escaleren?

Groeten,

[5.1.2e]  
**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 13:14

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e] BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e]

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste [5.1.2e],

Bedankt voor jullie concept. Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdpad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

- punt 5 is voor BZK.

- Punt 6 is primair aan LNV en IenW

Wij zullen – welk moment ook overeen wordt gekomen – natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:11

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>  
**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Onderwerp:** initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste [5.1.2e], [5.1.2e] en [5.1.2e],

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4. Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5. Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9. Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.



5.1.2i,5.2

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands  
.....

**T** 5.1.2e

**M** 5.1.2e

5.1.2e [@minbuza.nl](mailto:5.1.2e@minbuza.nl)

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@minbuza.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Fri 2/5/2021 3:20:04 PM  
**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg  
**Received:** Fri 2/5/2021 3:20:04 PM

Dag [5.1.2e],  
Ik zou [5.1.2e] proberen. Hij gaat over de Grondwet.  
[5.1.2e]@minbzk.nl.

Jij ook een goed weekend!

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e]

**Verzonden:** vrijdag 5 februari 2021 10:50

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Ga ik doen, heb je wellicht een contactpersoon bij BZK die ik even kan bellen?

Denk wel dat als de beantwoording op hoofdlijnen blijft zoals we nu voorstellen en er in deze nota niet echt ingegaan wordt op het strafrecht, dat het dan in dezelfde lijn ligt om ook niet dieper in te gaan op de grondwet. Zal wel even polsen bij BZK hoe ze er in staan.

Groeten en goed weekend vast,

[5.1.2e]

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Sent:** donderdag 4 februari 2021 17:44

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Hi [5.1.2e],

Ja, BZK - CZW - moet je echt meenemen, want BZK gaat zowel over de Grondwet als over wonen.

We hebben nog contact!

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 15:27

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Hai [5.1.2e],

Thanks voor je reactie. En voor de tips voor de overige punten. Ik heb LNV en I&W inmiddels benaderd. BZK moet dan wellicht nog toegevoegd worden.

Als jullie MT even wil spreken hierover dan kan je dat gewoon bij mij aangeven, dan kijk ik of [5.1.2e] dat kunnen doen en dan plannen we wat.

Groet!

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Sent:** donderdag 4 februari 2021 13:14

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste [5.1.2e],

Bedankt voor jullie concept. Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdspad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

- punt 5 is voor BZK.

- Punt 6 is primair aan LNV en IenW

Wij zullen - welk moment ook overeen wordt gekomen - natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:11

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] -



BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4.Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

5.1.2e, 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.



Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Mon 2/8/2021 3:21:40 PM  
**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg  
**Received:** Mon 2/8/2021 3:21:41 PM

Ha 5.1.2e,

Ik kom er morgenochtend op terug!

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** maandag 8 februari 2021 16:08

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Hi 5.1.2e,

Hopelijk is de kamerbehandeling vandaag goed gegaan!

Aangezien ik je telefonisch niet te pakken kreeg even via mail; wellicht dat ik iets over het hoofd zie (ik heb nog nooit een initiatiefnota aan mijn broek gehad dus dat zou goed kunnen) maar in dit geval hoeft een reactie op deze initiatiefnota toch niet heel veel voeten in de aarde te hebben? Volgens mij zijn we met een copy/paste van de MvT van de WIM eigenlijk al zo goed als rond omdat daarin eigenlijk wordt gezegd dat de WIM de internationale rechtsonwikkeling volgt.

Ik blijft het met je eens dat de timing/tijdpad onlogisch lijkt maar ik wilde gewoon even checken of er ook inhoudelijke bezwaren zijn die ik over het hoofd zie?

Groeten,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 13:14

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

5.2 Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdpad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

- punt 5 is voor BZK.

- Punt 6 is primair aan LNV en IenW

Wij zullen – welk moment ook overeen wordt gekomen – natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:11

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

3634169

0027

4.Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e  
BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO  
**Sent:** Tue 2/9/2021 1:37:47 PM  
**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg  
**Received:** Tue 2/9/2021 1:37:47 PM

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

5.1.2e, eens met jouw voorstel om de vraag aan JenV te beperken tot de vraag of ecocide in de WIM kan worden opgenomen.

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 14:22

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** FW: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Zojuist hebben 5.1.2e en ik even kort gesproken over deze initiatiefnota. Hoewel we het niet eens zijn met de lijn van BZ om hier nu halsoverkop op te gaan reageren willen we voorkomen dat JenV een vervolgbrief en alle daarbij behorende extra werkzaamheden in de schoot geworpen krijgt. Een pragmatische oplossing die wij zagen was om de vraag aan JenV beperkt op te vatten en alleen in te gaan op de mogelijkheid ecocide in de WIM op te nemen. Die vraag kunnen we aan de hand van de MvT helder en beknopt beantwoorden waardoor we het tijdspad van BZ zouden kunnen volgen.

Ons voorstel zou dan ook zijn om het onderstaande tekstje aan het OM voor te leggen en in afwachting van hun akkoord ook alvast met BZ te delen. Richting BZ kunnen we dan aangeven dat we nog op groen licht van het OM wachten maar dat dit de JenV bijdrage voor de kabinetsreactie is en er dus wat ons betreft geen vervolgbrief aangekondigd hoeft te worden.

5.1.2e Als jij je ook in deze aanpak kan vinden zal ik eea in gang gaan zetten.

Zoals in de memorie van toelichting van de Wet Internationale Misdrijven staat strekt deze wet er primair toe om op inzichtelijke wijze te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het complementariteitsbeginsel van het Statuut van het Internationaal Strafhof. Daarbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale recht inmiddels een aantal specifieke regels en leerstukken is ontwikkeld, zoals met betrekking tot de onverjaarbaarheid, universele rechtsmacht en de aansprakelijkheid van de meerdere. Mede afhankelijk van de internationale rechtsontwikkeling zouden op termijn andere misdrijven voor opname in de WIM in aanmerking komen. De internationale rechtsontwikkeling op het gebied van ecocide wordt nauwlettend in de gaten gehouden maar het ligt niet in de lijn der redenen daarop in de WIM vooruit te lopen.

Hoor het graag.

Groeten,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 13:14

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

5.2

Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdspad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

- punt 5 is voor BZK.

- Punt 6 is primair aan LNV en IenW

Wij zullen – welk moment ook overeen wordt gekomen – natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:11

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

3634242

0028



CC: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Onderwerp: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste [5.1.2e] [5.1.2e] en [5.1.2e],

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4.Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

[5.1.2e] [5.1.2e]  
[5.1.2e]

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....  
T [5.1.2e]  
M [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e -  
BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Wed 2/10/2021 10:55:24 AM  
**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg  
**Received:** Wed 2/10/2021 10:56:00 AM

Heel veel dank hiervoor!

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Sent:** dinsdag 9 februari 2021 15:44

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e BD/DRC/FO

**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Subject:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

In navolging van onderstaande mail van Joyce vind je hieronder de input voor punt 4. Ik moet hier wel expliciet bij zeggen dat deze tekst momenteel nog met het OM wordt afgestemd maar gezien het strakke tijdpad leek het mij wenselijk het in afwachting daarvan alvast met jou te delen. Zodra ik groen licht van hen heb ontvangen laat ik het weten.

Zoals in de memorie van toelichting van de Wet Internationale Misdrijven staat strekt deze wet er primair toe om op inzichtelijke wijze te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het complementariteitsbeginsel van het Statuut van het Internationaal Strafhof. Daarbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale recht inmiddels een aantal specifieke regels en leerstukken is ontwikkeld, zoals met betrekking tot de onverjaarbaarheid, universele rechtsmacht en de aansprakelijkheid van de meerdere. Mede afhankelijk van de internationale rechtsontwikkeling zouden op termijn andere misdrijven voor opname in de WIM in aanmerking komen. De internationale rechtsontwikkeling op het gebied van ecocide wordt nauwlettend in de gaten gehouden maar het ligt niet in de lijn der redenen daarop in de WIM vooruit te lopen.

Wat JenV betreft is een verwijzing naar een nog te volgen brief in de kabinetsreactie niet nodig nu het punt waarvoor wij aan de lat staan (punt 4) met bovenstaande is gedekt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T 5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl

[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 13:14

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

Bedankt voor jullie concept. Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdpad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

- punt 5 is voor BZK.

- Punt 6 is primair aan LNV en lenW

Wij zullen – welk moment ook overeen wordt gekomen – natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:11

3634330

0029



Aan: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, -  
BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4.Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan



het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e  
BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl  
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl  
From: 5.1.2e, 5.1.2e  
Sent: Fri 2/12/2021 7:48:29 AM  
Subject: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg  
Received: Fri 2/12/2021 7:48:42 AM

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Er is inmiddels ook overleg geweest met de assistenten van de minBHOS en minBZ over de wens om meer tijd te nemen voor interdepartementale afstemming, en zij zagen daar ruimte voor. Goed nieuws!

5.2

Qua tijdspad zal er begin volgende week een nieuwe draft volgen die ik weer aan jullie zal voorleggen; om tijd te hebben voor de afstemming blijft het immers belangrijk wel snel een uiteindelijke versie te hebben die daarvoor aangeboden kan worden. Hartelijke groet en dank voor jullie betrokkenheid,

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T+31 (0) 5.1.2e  
M+31 (0) 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Sent: dinsdag 9 februari 2021 15:44

To: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e - BD/DRC/FO

Cc: 5.1.2e, 5.1.2e

Subject: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

In navolging van onderstaande mail van 5.1.2e vind je hieronder de input voor punt 4. Ik moet hier wel expliciet bij zeggen dat deze tekst momenteel nog met het OM wordt afgestemd maar gezien het strakke tijdspad leek het mij wenselijk het in afwachting daarvan alvast met jou te delen. Zodra ik groen licht van hen heb ontvangen laat ik het weten.

Zoals in de memorie van toelichting van de Wet Internationale Misdrijven staat strekt deze wet er primair toe om op inzichtelijke wijze te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het complementariteitsbeginsel van het Statuut van het Internationaal Strafhof. Daarbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale recht inmiddels een aantal specifieke regels en leerstukken is ontwikkeld, zoals met betrekking tot de onverjaarbaarheid, universele rechtsmacht en de aansprakelijkheid van de meerdere. Mede afhankelijk van de internationale rechtsontwikkeling zouden op termijn andere misdrijven voor opnemering in de WIM in aanmerking komen. De internationale rechtsontwikkeling op het gebied van ecocide wordt nauwlettend in de gaten gehouden maar het ligt niet in de lijn der redenen daarop in de WIM vooruit te lopen.

Wat JenV betreft is een verwijzing naar een nog te volgen brief in de kabinetsreactie niet nodig nu het punt waarvoor wij aan de lat staan (punt 4) met bovenstaande is gedekt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T+31 (0) 5.1.2e  
5.1.2e @minjenv.nl  
[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

Van: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 4 februari 2021 13:14

3634623

0030



Aan: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -  
BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

5.2 Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdpad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

- punt 5 is voor BZK.
- Punt 6 is primair aan LNV en I&W

Wij zullen – welk moment ook overeen wordt gekomen – natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 4 februari 2021 10:11

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -  
BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdpad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdpad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4. Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5. Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9. Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T+31 (0) 5.1.2e

M+31 (0) 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS[ 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO  
**Sent:** Thur 3/4/2021 8:11:45 AM  
**Subject:** RE: kamervragen over boete voor een kapitein na een grote olie lekkage in de Rotterdamse haven  
**Received:** Thur 3/4/2021 8:11:46 AM

Hallo 5.1.2e,

Dank voor je reactie en het meedenken.

Ik zoek eigenlijk naar een mooi procesantwoord. Ik ga nog even verder op zoek.

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** woensdag 3 maart 2021 15:44

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Onderwerp:** RE: kamervragen over boete voor een kapitein na een grote olie lekkage in de Rotterdamse haven

Hi 5.1.2e,

Ik ben bang dat noch ik noch 5.1.2e hier een antwoord op zal hebben omdat aansprakelijkstelling geen strafrechtelijke handeling is. Ik neem aan (maar dit is puur gebaseerd op mijn zeer basale kennis van het aansprakelijkheidsrecht) dat eventuele ecocidewetgeving het makkelijker zou maken aan te tonen dat de daad die de milieuschade heeft veroorzaakt onrechtmatig is en dus om iemand aansprakelijk te stellen maar dat zal nu denk ik ook al wel kunnen... Ik durf niet zo goed te zeggen wie daar wel iets nuttigs over kan zeggen.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 3 maart 2021 15:23

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: kamervragen over boete voor een kapitein na een grote olie lekkage in de Rotterdamse haven

Hallo 5.1.2e,

In de set KV zit een vraag over de mogelijke komst van ecocidewetgeving. Heb jij toevallig een mooi procesantwoord op deze vraag? Of moet ik dan 5.1.2e mailen?

Bij IenW is degene die de beantwoording coördineert op zoek naar iemand die binnen IenW hier iets van weet, maar hopelijk kunnen we vanuit JenV daar een antwoord op geven.

Alvast dank voor het meedenken.

Groet, 5.1.2e

Vraag 8

Welke rol zou de mogelijke komst van ecocidewetgeving kunnen spelen in het aansprakelijk stellen van diegenen die milieuschade veroorzaken?

Antwoord 8

PM minlenW

To: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
From: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
Sent: Thur 3/11/2021 2:06:49 PM  
Subject: RE: Update ecocide nota  
Received: Thur 3/11/2021 2:06:50 PM

Prima idd! Dank!

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Verzonden: donderdag 11 maart 2021 13:57

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Onderwerp: FW: Update ecocide nota

Hi 5.1.2e,

Ter info. Ik heb even snel gekeken maar de suggestie mbt de WIM is zo te zien goed overgenomen. Ik zal er nog even beter naar kijken en ook met het OM delen maar ik verwacht eigenlijk geen opmerkingen. Volgens mij ook fijn dat beantwoording niet namens MinJenV zal zijn (dat scheelt ons ongetwijfeld ook weer!).

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 11 maart 2021 13:50

Aan: 5.1.2e, (5.1.2e) <5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e, (5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>

Onderwerp: Update ecocide nota

Dag allen,

Bijgaand stuur ik jullie de concept-kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide, veel dank voor jullie bijdragen hieraan.

Deze versie wordt momenteel intern bij BZ en LNV nog afgestemd, dus let op dat er nog kleine wijzigingen kunnen komen. Zodra het intern akkoord is wordt het stuk via de CFEZII en RFEZIL gerouteerd, de planning is de CFEZIL van 6 april te benutten.

Aanleverdeadline is 31 maart.

Mochten er nu al vragen of opmerkingen zijn die we al van te voren kunnen adresseren dan doe ik dat natuurlijk graag, zodat we discussie in de onderraad kunnen ondervangen.

Hierbij dus alvast onderhands een concept voor jullie feedback. Ik hoor graag zsm of ik inderdaad feedback tegemoet kan zien; laten we afspreken dat ik uiterlijk dinsdag 16/2 even van jullie hoor?

Veel dank alvast,

Groeten,

5.1.2e, 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] (PaG Den Haag) [5.1.2e]@om.nl  
**Cc:** [5.1.2e] (Parket-Generaal) [5.1.2e]@om.nl; Internationaal (PaG Den Haag) [5.1.2e]@om.nl; [5.1.2e]  
**BD/DRC/FO** [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e] (Landelijk Parket) [5.1.2e]@om.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Fri 3/12/2021 1:25:24 PM  
**Subject:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Fri 3/12/2021 1:25:26 PM  
[Update ecocide nota](#)

Beste [5.1.2e],

Na enige radiostilte van BZ ontving ik gister bijgaande mail van hen. Ik heb nog geen kans gezien hier uitgebreid naar te kijken maar wilde het wel alvast met jullie delen. Ik hou jullie op de hoogte van de vorderingen.

Fijn weekend alvast.

Met vriendelijke groeten,

[5.1.2e]  
**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] (PaG Den Haag)

**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 19:23

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**CC:** [5.1.2e] (Parket-Generaal); Internationaal (PaG Den Haag); [5.1.2e] - BD/DRC/FO; [5.1.2e] (Landelijk Parket)

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Beste [5.1.2e],

Dank voor het voorstel.

Zowel het besluit om enkel in te gaan op de mogelijkheid ecocide in de WIM op te nemen evenals uw tekstvoorstel lijken inderdaad het enige zinnige antwoord te zijn dat kan worden gegeven, zeker binnen deze deadline. Het formuleert bovendien ook al een kader, waaraan de omschrijving van een misdrijf moet voldoen, wil het in aanmerking komen om in de WIM te worden opgenomen. Dit is ook de visie van mijn collega, [5.1.2e]. Er heeft nog geen verdere OM-afstemming kunnen plaatsvinden, maar dit wou ik alvast met je delen.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]  
[5.1.2e]

Prins Clauslaan 16 Den Haag  
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag  
T 088 699 8843

[5.1.2e]  
**Van:** [5.1.2e]@minjenv.nl [5.1.2e]@minjenv.nl

**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 15:16

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] (PaG Den Haag); [5.1.2e] (Landelijk Parket)

**CC:** [5.1.2e] (Parket-Generaal); Internationaal (PaG Den Haag); [5.1.2e]@minjenv.nl

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Beste [5.1.2e],

Inmiddels hebben we van BZ begrepen dat zij toch willen vasthouden aan een spoedige kabinetsreactie op de initiatiefnota over ecocide. Bij JenV hebben we daarom besloten een beknopt antwoord aan te gaan leveren dat slechts ingaat op de mogelijkheid ecocide in de WIM op te nemen.

Het antwoord dat we hebben opgesteld heeft eenzelfde strekking als de reactie die ik jullie eerder toestuurde. Ik hoor graag of jullie je in dit antwoord kunnen vinden.

Zoals in de memorie van toelichting van de Wet Internationale Misdrijven staat strekt deze wet er primair toe om op inzichtelijke wijze te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het complementariteitsbeginsel van het Statuut van het Internationaal Strafhof. Daarbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale recht inmiddels een aantal specifieke regels en leerstukken is ontwikkeld, zoals met betrekking tot de onverjaarbaarheid, universele rechtsmacht en de aansprakelijkheid van de meerdere. Mede afhankelijk van de internationale rechtsontwikkeling zouden op termijn andere misdrijven voor opname in de WIM in aanmerking komen. De internationale rechtsontwikkeling op het gebied van ecocide wordt nauwlettend in de gaten gehouden maar het ligt niet in de lijn der redenen daarop in de WIM vooruit te lopen.

Gezien het strakke tijdpad (BZ wil begrijp ik overmogen een zo goed als afgerond concept rondsturen) ben ik voornemens dit tekstje ook al met BZ te delen met daarbij een duidelijke disclaimer dat dit nog met het OM wordt afgestemd.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]  
[5.1.2e] (PaG Den Haag) [5.1.2e]@om.nl

3634554

0035



**Verzonden:** vrijdag 29 januari 2021 12:51

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e (Landelijk Parket) <5.1.2e@om.nl>  
**CC:** 5.1.2e (Parket-Generaal) <5.1.2e@om.nl>; Internationaal (PaG Den Haag) <5.1.2e@om.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Beste 5.1.2e,

Dank voor deze toelichting. Dat geeft alweer meer ruimte.

Ik stond net op het punt om je alvast mee te geven dat wij- na interne bespreking binnen de afdeling internationaal - hadden besloten dat het Functioneel Parket hierbij om advies moet worden gevraagd, omdat die zich met milieumisdrijven bezig houden. Daarvoor hadden we onze B&S collega, 5.1.2e al betrokken.

Overigens kan betwijfeld worden aan de meerwaarde van een extra misdrijf. Meestal denkt men dat daardoor de strengste sancties komen, terwijl men vergeet dat de bewijslast in het strafrecht en de procedureregels vaak veel zwaarder zijn dan in andere rechtstakken zoals het bestuursrecht. Ook de mogelijkheden tot schadevergoeding zijn vaker beperkt.

En of dat dan als Internationaal Misdrijf moet worden gekwalificeerd, daarbij hadden wij na een eerste 'scan' van de stukken ook al onze twijfels. En het antwoord daarop wordt door jou al erg duidelijk gegeven.

We wachten dus nu gewoon af wat er verder van komt.

Met vriendelijke groet en fijn weekend,

5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Prins Clauslaan 16 Den Haag  
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag  
T 088 699 8843

M 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e @minjenv.nl | 5.1.2e @minjenv.nl

**Verzonden:** vrijdag 29 januari 2021 12:15

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e (PaG Den Haag); 5.1.2e (Landelijk Parket)

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Gister heeft JenV aan BZ meegegeven dat wat ons betreft een beleidsreactie op dit toch wel politieke onderwerp gezien de demissionaire status van het Kabinet niet voor de hand ligt. Daarnaast zijn, gezien de omvang en inhoud van de notitie en de hoeveel partijen waarmee afgestemd moet worden, de gestelde deadlines wat ons betreft ook niet realistisch. Tot slot zou de reactie, zelfs als we ons aan de termijnen houden, enkele dagen na aanvang van het verkiezingsreces naar de TK worden gestuurd wat op ons ook wat eigenaardig overkomt. BZ zou nagaan wat hierin mogelijk/wenselijk is.

Mocht er toch op worden gestaan dat er op korte termijn een beleidsreactie wordt opgesteld zou wat mij betreft aanpassing van de WIM op dit moment niet de juiste route zijn. Zoals in de MvT ook staat aangegeven strekt de WIM er primair toe om te voldoen aan de eisen die voortvloeien aan het complementariteitsbeginsel van het Statuut van Rome. Hierbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het internationale rechts een aantal specifieke regels en leerstukken bestaan (bv onverjaarbaarheid en universele rechtsmacht), voor ecocide kan op dit moment zeker nog niet hetzelfde worden gezegd. Hierdoor ligt het niet voor de hand om op eventuele internationale rechtsontwikkelingen op het gebied van ecocide vooruit te gaan lopen in de WIM.

Kortom, we zijn nog niet veel wijzer geworden. Ik hou jullie uiteraard op de hoogte van wat er uiteindelijk besloten zal worden qua proces en zal bij jullie terugkomen mocht er op een later moment behoefte zijn aan jullie input vwb de 'WIM optie' om het zo maar even te noemen.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 12:24

**Aan:** 5.1.2e@om.nl' <5.1.2e@om.nl>; 5.1.2e (Landelijk Parket)' <5.1.2e@om.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Gisteravond ontving ik onderstaande mail met bijgevoegde stukken mbt een initiatiefnota over de strafbaarstelling van ecocide. Hoewel ik mijzelf nog aan het inlezen ben leek het mij goed dit alvast met jullie te delen gezien de korte deadline.

Op eerste gezicht lijkt met name het punt om ecocide als een op zichzelf staand feit strafbaar te stellen in het Nederlands strafrecht en dan met name de mogelijkheid om het in de Wet Internationale Misdrijven op te nemen relevant. Mijn eerste gedachte daarbij is dat ecocide wel een heel ander soort misdrijf is dan de misdrijven vervat in de WIM waardoor ik sterk twijfel of dat de juiste plek is om dit misdrijf eventueel in op te nemen. Daarnaast zou

3634554

0035



een eventuele uitbreiding van de WIM op dit punt natuurlijk ook vergaande gevolgen kunnen hebben voor het OM dus jullie betrokkenheid lijkt mij zeker wenselijk.  
Ik heb morgenochtend een overleg met onze directie wetgeving en BZ hierover staan. Hopelijk heb ik daarna iets concretere informatie en kan ik ook beter aangeven waar input van het OM gewenst is. Mochten jullie voor die tijd al vragen hebben dan hoor ik het uiteraard graag.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T +31 (0) 5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl

www.rijksoverheid.nl/venj

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 23:01

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: dinsdag 26 januari 2021 13:27

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega 5.1.2e 5.1.2e.

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan je helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

Kan ik je, gelet op de korte deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 (0) 5.1.2e

M +31 (0) 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e, 5.1.2e

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;

5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;

<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subiject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

3634554

0035

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij M over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De **kabinetsreactie** komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdspad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdspad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e

IGG: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (MT)

DJZ: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

DMM: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e (PM)

J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl

EZK: PM

I&W: PM

Ambassades: FRA/E 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM

C 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 (0) 5.1.2e  
M +31 ( 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent  
3634554 0035



to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e] - BD/DGRR/DRC/FBS [5.1.2e]@minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Tue 3/16/2021 8:29:58 AM  
**Subject:** RE: Update ecocide nota  
**Received:** Tue 3/16/2021 8:29:58 AM

De reactie wordt ook niet langer mede namens onze Minister verstuurd. Lijkt mij prima zo. Het verzoek van de TK was ook gericht aan de Minister van BZ.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 09:27

**Aan:** [5.1.2e] BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

Hi beide,

Volgens mij is onze suggestie keurig overgenomen en omdat beantwoording ook niet namens MinJenV is denk ik dat het verder voor ons ook weinig om het lijf hoeft te hebben. Wat mij betreft dus ook akkoord!

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 09:24

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

Hallo [5.1.2e],

Ik heb ook geen opmerkingen bij deze reactie. Dus prima om [5.1.2e] te berichten.

Groet, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 09:21

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

Hoi beiden,

Ik heb eigenlijk geen opmerkingen bij deze kabinetsreactie. Want mij betreft is overleg niet nodig en kunnen we [5.1.2e] laten weten dat we hiermee kunnen instemmen.

Maar uiteraard graag bereid tot overleg wanneer jullie dat anders zien.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 15 maart 2021 11:52

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 15 maart 2021 11:48

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 15 maart 2021 11:38

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

Morgenochtend 9:30 uur?

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 12 maart 2021 09:30

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

Dag beide,

Lijkt me prima! Ik kan maandagmiddag vanaf 15:30 en op dinsdag heel de ochtend.

Ik zal in de tussentijd de mail van [5.1.2e] volledigheidshalve ook alvast met het OM delen.

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

3634337

0036



**Verzonden:** vrijdag 12 maart 2021 09:09

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Update ecocide nota

Hallo [5.1.2e],

Dank.

Is goed. Ik kan maandag vanaf 13u met alleen om 14.30u een half uur overleg en dinsdag heb ik alleen van 15.30u tot 16u een overleg staan.

Groet [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 11 maart 2021 17:45

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Update ecocide nota

Hoi [5.1.2e]

Ook voor jou.

@beiden: zullen wij hier maandag of dinsdag nog even contact over hebben?

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 11 maart 2021 13:50

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minezk.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minlnv.nl>

**Onderwerp:** Update ecocide nota

Dag allen,

Bijgaand stuur ik jullie de concept-kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide, veel dank voor jullie bijdragen hieraan.

Deze versie wordt momenteel intern bij BZ en LNV nog afgestemd, dus let op dat er nog kleine wijzigingen kunnen komen. Zodra het intern akkoord is wordt het stuk via de CFEZIL en RFEZIL gerouteerd, de planning is de CFEZIL van 6 april te benutten.

Aanleverdeadline is 31 maart.

Mochten er nu al vragen of opmerkingen zijn die we al van te voren kunnen adresseren dan doe ik dat natuurlijk graag, zodat we discussie in de onderraad kunnen ondervangen.

Hierbij dus alvast onderhands een concept voor jullie feedback. Ik hoor graag zsm of ik inderdaad feedback tegemoet kan zien; laten we afspreken dat ik uiterlijk dinsdag 16/2 even van jullie hoor?

Veel dank alvast,

Groeten,

[5.1.2e], [5.1.2e]

[5.1.2e]

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T [5.1.2e]

M [5.1.2e]

[5.1.2e]@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl  
**Cc:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minlnv.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minezk.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e] - BD/DRC/FO [5.1.2e] @minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e] [5.1.2e]  
**Sent:** Tue 3/16/2021 10:12:39 AM  
**Subject:** RE: Update ecocide nota  
**Received:** Tue 3/16/2021 10:13:01 AM

Hai [5.1.2e], dat is fijn om te horen. Dank je!

**From:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Sent:** dinsdag 16 maart 2021 10:57

**To:** [5.1.2e] [5.1.2e]  
**Cc:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e] - BD/DRC/FO  
**Subject:** RE: Update ecocide nota

Dag [5.1.2e],

Wij vinden dit een heldere reactie en hebben hier geen opmerkingen bij.

Hartelijke groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e] @minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 11 maart 2021 13:50

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e] @minezk.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e] @minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e] @minjenv.nl>  
**CC:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e] @minlnv.nl>

**Onderwerp:** Update ecocide nota

Dag allen,

Bijgaand stuur ik jullie de concept-kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide, veel dank voor jullie bijdragen hieraan.

Deze versie wordt momenteel intern bij BZ en LNV nog afgestemd, dus let op dat er nog kleine wijzigingen kunnen komen. Zodra het intern akkoord is wordt het stuk via de CFEZII en RFEZIL gerouteerd, de planning is de CFEZIL van 6 april te benutten.

Aanleverdeadline is 31 maart.

Mochten er nu al vragen of opmerkingen zijn die we al van te voren kunnen adresseren dan doe ik dat natuurlijk graag, zodat we discussie in de onderraad kunnen ondervangen.

Hierbij dus alvast onderhands een concept voor jullie feedback. Ik hoor graag zsm of ik inderdaad feedback tegemoet kan zien; laten we afspreken dat ik uiterlijk dinsdag 16/2 even van jullie hoor?

Veel dank alvast,

Groeten,

[5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T + [5.1.2e]

M [5.1.2e]

[5.1.2e] @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

3634176

0037



Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR[5.1.2e]@minjenv.nl]  
Cc: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR[5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR[5.1.2e]@minjenv.nl]  
From: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
Sent: Tue 3/16/2021 10:25:02 AM  
Subject: FW: Update ecocide nota  
Received: Tue 3/16/2021 10:25:03 AM  
[Antwoord-Verzoek-aan-M-inzake-reactie-Initiatiefnota-van-het-lid-van-Raan-Ecoc 1103.docx](#)

Hoi [5.1.2e],

5.2

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e]

Verzonden: donderdag 11 maart 2021 13:50

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

CC: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]

Onderwerp: Update ecocide nota

Dag allen,

Bijgaand stuur ik jullie de concept-kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide, veel dank voor jullie bijdragen hieraan. Deze versie wordt momenteel intern bij BZ en LNV nog afgestemd, dus let op dat er nog kleine wijzigingen kunnen komen. Zodra het intern akkoord is wordt het stuk via de CFEZII en RFEZIL gerouteerd, de planning is de CFEZIL van 6 april te benutten. Aanleverdeadline is 31 maart.

Mochten er nu al vragen of opmerkingen zijn die we al van te voren kunnen adresseren dan doe ik dat natuurlijk graag, zodat we discussie in de onderraad kunnen ondervangen.

Hierbij dus alvast onderhands een concept voor jullie feedback. Ik hoor graag zsm of ik inderdaad feedback tegemoet kan zien; laten we afspreken dat ik uiterlijk dinsdag 16/2 even van jullie hoor?

Veel dank alvast,

Groeten,

[5.1.2e], [5.1.2e]

[5.1.2e]

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....  
T [5.1.2e]

M [5.1.2e]

[5.1.2e]@minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Tue 3/30/2021 11:45:24 AM  
**Subject:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen  
**Received:** Tue 3/30/2021 11:45:24 AM

Helemaal prima!

Wat een rijtje zeg, [buiten verzoek] en o ja, internationale misdrijven...;)

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 12:43

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** FW: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Hi 5.1.2e,

Dit lijkt een soort van voorportaal van de ministerraad. Ik kan hier ben ik bang op zijn vroegst donderdagochtend beter naar kijken. Onze input is met BZ afgestemd en betreft ook maar een paar zinnen over de WIM dus ik vermoed dat eea kort kan blijven (al helemaal omdat MinJenV niet ondertekent) maar durf dat nu niet met zekerheid te zeggen.

Mijn voorstel zou zijn dat ik hier donderdagochtend naar kijk en heel kort aangeef dat ingestemd kan worden met de reactie. Ik zal DWJZ alvast een heads-up geven dat ik hier pas donderdag naar kan kijken.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 12:13

**Aan:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/PNDV

<5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DEIA/IBP <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DGPenV/PVC/MCA <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/Innovatieteam <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES <5.1.2e @minjenv.nl>; MVJ Ministerraad - DBO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Beste collega's,

Hierbij stuur ik jullie:

- ✓ de agenda voor de vergadering van de CFEZIL van 6 april a.s.
- ✓ de stukken voor de agendapunten, afgezien van de stukken voor agendapunt 12. De laatstgenoemde stukken worden nagezonden, en
- ✓ het adviesformat.

Hieronder in het schema staat per agendapunt van wie adviezen worden gevraagd als eerste (en eventueel mede-) adviseur. Als een andere (mede-)adviseur moet worden aangewezen, dan hoor ik dat graag zo snel mogelijk.

Maak bij je advies gebruik van het bijgevoegde adviesformat. Als er gevolgen zijn voor de Rijksbegroting dan graag ook afstemmen met 5.1.2e, 5.1.2e (DFEZ).

Graag ontvang ik de adviezen uiterlijk donderdag aanstaande om 12:00 uur per mail. 5.1.2e, 5.1.2e zal de vergadering bijwonen namens JenV.

Voor nadere informatie over de CFEZIL verwijs ik graag naar de [samenwerkruimte](#) en de [KCWJ-website](#).

Mochten er vragen zijn, dan hoor ik dat graag.

Agendapunt	Onderwerp	Adviseur	Mede-adviseur
buiten verzoek			

7	Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (BZ/BHOS)	5.1.2e (DGRR/DJOA)	5.1.2e (DWJZ/SSR) 5.1.2e 5.1.2e (DWJZ/JZW)
buiten verzoek			

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....  
**Directie Wetgeving en Juridische Zaken**  
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid  
Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 13e etage  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag  
.....

T 5.1.2e  
E 5.1.2e @minjenv.nl





Vertegenwoordiger CFEZIL

[DGRR/DJOA]

Contactpersoon

S 1.2e S 1.2e

T S 1.2e

E S 1.2e@minjenv.nl

## advies (rijks)ministerraad/onderraad

Agendapunt 7

Onderwerp Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

### 1 Indiener

MinBZ

### 2 Advies

U kunt instemmen met de voorgestelde Kabinetsreactie zonder interventie.

### 3 Kern van het voorstel

Kern van de initiatiefnota is een pleidooi voor actieve diplomatieke steun van Nederland voor het strafbaarstellen van "ecocide" middels een amendement bij het Statuut van Rome dat ten grondslag ligt aan het Internationaal Strafhof. Daarnaast wordt gepleit voor het opnemen van ecocide als een misdrijf in de Wet Internationale Misdrijven

### 4 Interventie / spreektekst

-

### 5 Politiek-bestuurlijke context

In 2015 is een motie ingediend om ecocide toe te voegen aan het Statuut van Rome. Die motie werd destijds maar door zeven Kamerleden gesteund.

### 6 Toelichting

Amendering van het Statuut van Rome om ecocide als misdrijf op te nemen wordt momenteel niet opportuun geacht. Hoewel er groeiende aandacht is voor ecocide ontbreekt het aan een internationaal gedragen definitie, is het niet erkend als een internationaal misdrijf en bestaat er onvoldoende praktijk van strafbaarstelling op nationaal niveau. Amendering van het Statuut van Rome gebeurt middels consensus en dat ontbreekt.

Daarnaast ligt aanpassing van de Wet Internationale Misdrijven ook niet voor de hand. Deze wet strekt er namelijk primair toe om op inzichtelijke wijze te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het complementariteitsbeginsel van het Statuut van Rome. Daarbij gaat het om een categorie misdrijven waarvoor in het

internationaal recht inmiddels een aantal specifieke regels en leerstukken is ontwikkeld, zoals met betrekking tot de onverjaarbaarheid, universele rechtsmacht en de aansprakelijkheid van de meerdere. Mede afhankelijk van de internationale rechtsontwikkeling zouden op termijn andere misdrijven voor opname in de Wet Internationale Misdrijven in aanmerking komen maar het ligt niet in de lijn der reden daarop vooruit te lopen.

## 7 Voorportalen en onderraden

## 8 Afstemming

De voor JenV relevante onderdelen zijn afgestemd met BZ, OM, DRC, DWJZ en DJOA.

DRC: 

5.1.2e
--------

 ([5.1.2e@minjenv.nl](mailto:5.1.2e@minjenv.nl))  
DWJZ: 

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

 ([5.1.2e@minjenv.nl](mailto:5.1.2e@minjenv.nl))  
DJOA: 

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

 ([5.1.2e@minjenv.nl](mailto:5.1.2e@minjenv.nl))



**To:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl]  
**Cc:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW [5.1.2e] @minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 4/1/2021 10:03:57 AM  
**Subject:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen  
**Received:** Thur 4/1/2021 10:03:00 AM

Veel dank! Ik had geloof ik het tekstje van de kabinetsreactie vwb de WIM gecopy/paste in het advies maar ben het met je eens dat dat wellicht de schijn wekte dat daar heel uitgebreid op in is gegaan. Ik heb dan ook dankbaar gebruik gemaakt van je tekstsuggestie op dat punt.

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 11:57

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**CC:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW

**Onderwerp:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Hierbij!

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 11:44

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Dank [5.1.2e]! Ik heb hem nog niet verstuurd dus dat is helemaal prima! ☺

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 11:41

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Hoi [5.1.2e],

Ik zat de hele ochtend in overleg, maar stuur je over een paar min nog een enkele aanvulling.

Gr [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 09:42

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Dag beide,

Zie bijgevoegd het ingevulde adviesformat. Mochten jullie nog opmerkingen/suggesties hebben zouden jullie die dan uiterlijk 11:30 met mij kunnen delen?

Veel dank alvast!

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 15:36

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Prima [5.1.2e]! Dit advies kan inderdaad kort.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 15:12

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Hi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Ik zit momenteel met twee spoedklussen dus kan hier donderdagochtend pas naar kijken maar ik ga er vanuit dat dit heel beknopt kan blijven. Onze input is afgestemd met BZ dus wij kunnen akkoord met de reactie en omdat het [5.1.2e] gedeelte maar een paar zinnen was zal het advies ook weinig om het lijf hebben (zeker nu MinJenV niet zal ondertekenen). Ik zal het doc donderdag nog even snel met jullie afstemmen!

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 12:13

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/PNDV <[5.1.2e]@nctv.minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DEIA/IBP <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/JZW <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

3634434

0046

BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DGPenV/PVC/MCA < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/Innovatieteam < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES < 5.1.2e @minjenv.nl>; MVJ Ministerraad - DBO < 5.1.2i @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW < 5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Beste collega's,

Hierbij stuur ik jullie:

- ▽ de agenda voor de vergadering van de CFEZIL van 6 april a.s.
- ▽ de stukken voor de agendapunten, afgezien van de stukken voor agendapunt 12. De laatstgenoemde stukken worden nagezonden, en
- ▽ het adviesformat.

Hieronder in het schema staat per agendapunt van wie adviezen worden gevraagd als eerste (en eventueel mede-) adviseur. Als een andere (mede-)adviseur moet worden aangewezen, dan hoor ik dat graag zo snel mogelijk.

Maak bij je advies gebruik van het bijgevoegde adviesformat. Als er gevolgen zijn voor de Rijksbegroting dan graag ook afstemmen met 5.1.2e 5.1.2e (DFEZ).

Graag ontvang ik de adviezen uiterlijk donderdag aanstaande om 12:00 uur per mail. 5.1.2e 5.1.2e zal de vergadering bijwonen namens JenV.

Voor nadere informatie over de CFEZIL verwijs ik graag naar de [samenwerkruimte](#) en de [KCWJ-website](#).

Mochten er vragen zijn, dan hoor ik dat graag.

Agendapunt	Onderwerp	Adviseur	Mede-adviseur
	buiten verzoek		
7	Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (BZ/BHOS)	5.1.2e 5.1.2e (DGRR/DJOA)	5.1.2e 5.1.2e (DWJZ/SSR); 5.1.2e (DWJZ/JZW)

buiten verzoek



buiten verzoek	-
----------------	---

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
--------

.....  
**Directie Wetgeving en Juridische Zaken**

Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 13e etage

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....  
**T**

5.1.2e
--------

**E**

5.1.2e
--------

[@minjenv.nl](mailto:5.1.2e@minjenv.nl)

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DEIA/IBP 5.1.2e @minvenj.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 4/1/2021 10:09:12 AM  
**Subject:** FW: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen  
**Received:** Thur 4/1/2021 10:09:00 AM  
**Adviesformat CFEZIL agendapunt 7 Ecocide final.docx**

Wellicht ten overvloede (want is niet veel meer dan een herschrijving van wat al in de kabinetsreactie staat) maar hierbij ter info het ingevulde adviesformat vwb de kabinetsreactie inzake ecocide.

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 12:01

**Aan:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW

**Onderwerp:** RE: CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Beste 5.1.2e,

Zie bijgevoegd het adviesformat tbv agendapunt 7.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)

Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T 5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl

www.rijksoverheid.nl/venj

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 12:13

**Aan:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/PNDV

<5.1.2e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DEIA/IBP <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e

BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e -

BD/DGPenV/PVC/MCA <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/Innovatieteam <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES

<5.1.2e @minjenv.nl>; MVJ Ministerraad - DBO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW

<5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** CFEZIL 6 april 2021 - Uitvraag adviezen

Beste collega's,

Hierbij stuur ik jullie:

✓ de agenda voor de vergadering van de CFEZIL van 6 april a.s.

✓ de stukken voor de agendapunten, afgezien van de stukken voor agendapunt 12. De laatstgenoemde stukken worden nagezonden, en

✓ het adviesformat.

Hieronder in het schema staat per agendapunt van wie adviezen worden gevraagd als eerste (en eventueel mede-) adviseur. Als een andere (mede-)adviseur moet worden aangewezen, dan hoor ik dat graag zo snel mogelijk.

Maak bij je advies gebruik van het bijgevoegde adviesformat. Als er gevolgen zijn voor de Rijksbegroting dan graag ook afstemmen met 5.1.2e 5.1.2e (DFEZ).

Graag ontvang ik de adviezen uiterlijk donderdag aanstaande om 12:00 uur per mail. 5.1.2e 5.1.2e zal de vergadering bijwonen namens JenV.

Voor nadere informatie over de CFEZIL verwijs ik graag naar de [samenwerkruimte](#) en de [KCWJ-website](#).

Mochten er vragen zijn, dan hoor ik dat graag.

Agendapunt	Onderwerp	Adviseur	Mede-adviseur
	buiten verzoek		

3634423

0047



buiten verzoek

7	Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (BZ/BHOS)	5.1.2e5.1.2e(DGRR/DJOA)	5.1.2e5.1.2e(DWJZ/SSR); 5.1.2e5.1.2e(DWJZ/JZW)
---	--	-------------------------	--

buiten verzoek

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....  
**Directie Wetgeving en Juridische Zaken**  
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid  
Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 13e etage  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....  
**T** 5.1.2e  
**E** 5.1.2e@minjenv.nl

To: [5.1.2e], [5.1.2e], - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
From: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
Sent: Thur 4/1/2021 12:32:14 PM  
Subject: FW: CFEZIL ecocide nota  
Received: Thur 4/1/2021 12:32:15 PM

Nog ter info.

Van: [5.1.2e], [5.1.2e]

Verzonden: woensdag 31 maart 2021 11:00

Aan: [5.1.2e], ([5.1.2e]); [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

Onderwerp: CFEZIL ecocide nota

Dag [5.1.2e],

In de CFEZIL van 6 april zullen we spreken over de ecocidenota.

Er zijn bij ons in de lijn twee kleine wijzigingen gedaan;

5.2

Dit zijn de enige wijzigingen ten opzichte van de versie die jullie eerder zagen, voor jullie info!

Groeten,

[5.1.2e], [5.1.2e]

[5.1.2e]

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T [5.1.2e]

M [5.1.2e]

[5.1.2e]@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e BD/DFEZ/CBU/Cluster  
**A:** 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2e @minjenv.nl;  
 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2e @minjenv.nl; MVJ Ministerraad - DBO 5.1.2i @minjenv.nl; 5.1.2e  
 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/PNDV 5.1.2e @nctv.minjenv.nl; 5.1.2e  
 5.1.2e - BD/DRB 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DEIA/IBP 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DGPenV/PVC/MCA 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/Innovatieteam 5.1.2e @minjenv.nl

**From:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW  
**Sent:** Fri 4/2/2021 6:34:45 AM  
**Subject:** CFEZIL 6 april 2021 - Adviezen  
**Received:** Fri 4/2/2021 6:34:48 AM

[Advies 06 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[Advies 07 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[Advies 09 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[Advies 10 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[Advies 11 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[Advies 12 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[Advies 05 CFEZIL 20210406.docx](#)  
[45 CFEZIL 01 Agenda.docx](#)

Beste 5.1.2e,

Hierbij de agenda en de adviezen voor de aankomende vergadering van de CFEZIL. De adviezen voor agendapunt 4 en 8 worden nagezonden. Veel dank aan de adviseurs voor hun werk!

De vergadering vindt aanstaande dinsdag 6 april 2021 om 14.00-15.30 uur plaats via een conference call.

Agendapunt	Onderwerp	Adviseur	Mede-adviseur
	buiten verzoek		
7	Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (BZ/BHOS)	5.1.2e 5.1.2e (DGRR/DJOA)	5.1.2e 5.1.2e (DWJZ/SSR); 5.1.2e 5.1.2e (DWJZ/JZW)

buiten verzoek

buiten verzoek

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....  
**Directie Wetgeving en Juridische Zaken**  
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid  
Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 13e etage  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag  
.....

**T** 5.1.2e  
**E** 5.1.2e [@minjenv.nl](mailto:5.1.2e@minjenv.nl)





Commissie voor  
Financiële en Economische Zaken,  
Infrastructuur en Landbouw

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

## Agenda

Secretariaat CFEZII  
IenW/OBO  
Postbus 20901  
2500 EX Den Haag

Contactgegevens  
Muriel van der Klei (FZK)  
T 06 11 37 70 06

Erwin Grommen (IenW)  
T 06 21 61 42 90

buiten verzoek

### 14. Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

buiten verzoek

buiten verzoek



**To:** 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl;  
 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A 5.1.2e @minjenv.nl;  
 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2e @minjenv.nl; MVJ Ministerraad -  
 DBO 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -  
 BD/ACS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRB 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -  
 BD/DEIA/IBP 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DGPenV/PVC/VC 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -  
 BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl; E 5.1.2e, 5.1.2e -  
 BD/DRB/RG 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - Directie Innovatie, Kennis en Strategie 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ 5.1.2e @minjenv.nl; DWJZ Ministerraadadviesing - DWJZ 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW  
**Sent:** Wed 4/7/2021 1:18:09 PM  
**Subject:** Terugmelding CFEZIL 6 april 2021  
**Received:** Wed 4/7/2021 1:18:11 PM

Beste collega's,

Met veel dank voor de adviezen hieronder in de laatste kolom een korte terugmelding.

Zoals bekend gaan stukken niet naar de onderraad (ivm kabinetsformatieperiode), maar rechtstreeks naar de MR.

Groeten, 5.1.2e

Agendapunt	Onderwerp	Adviseur	Mede-adviseur	Terugmelding
				buiten verzoek
				buiten verzoek
7	Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (BZ/BHOS)	5.1.2e 5.1.2e (DGRR/DJOA)	5.1.2e 5.1.2e (DWJZ/SSR); 5.1.2e 5.1.2e (DWJZ/JZW)	Naar MR Geen opmerkingen
				buiten verzoek

buiten verzoek



To: 5.1.2e - BD/PNDV; 5.1.2e @nctv.minjenv.nl; 5.1.2e BD/DRB; 5.1.2e @minjenv.nl;  
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/IBP; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl;  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e -  
BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRB/RG; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e -  
BD/Innovatieteam; 5.1.2e @minjenv.nl  
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -  
BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e -  
BD/DFEZ/BKB; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DBO/ADVIES; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -  
BD/DBO/ADVIES; 5.1.2e @minjenv.nl; MVJ Ministerraad - DBO; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -  
BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e @minjenv.nl  
From: 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW  
Sent: Mon 4/12/2021 7:15:09 AM  
Subject: CFEZIL 6 april 2021 - Conceptverslag  
Received: Mon 4/12/2021 7:15:11 AM  
[Conceptverslag 45e CFEZIL 6 april 2021.docx](#)

Beste collega's,  
Hierbij het conceptverslag van de CFEZIL van 6 april 2021.  
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

**Directie Wetgeving en Juridische Zaken**  
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid  
Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 13e etage  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e  
E 5.1.2e @minjenv.nl

Van: 5.1.2e (5.1.2e) - DBO

Verzonden: maandag 12 april 2021 08:10

Aan: 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e  
5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @mindef.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e  
5.1.2e ; Postbus DGMO ; 5.1.2e (5.1.2e) - DGMI ; 5.1.2e (5.1.2e) - DGWB ; Postbus DGLM ;  
5.1.2e BD/DWJZ/JZW ; 5.1.2e @minlnv.nl; 5.1.2e @minocw.nl; 5.1.2e @minocw.nl;  
5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e ; 5.1.2e (5.1.2e) - DC ; 5.1.2e @pbl.nl; 5.1.2e @pbl.nl; 5.1.2e @scp.nl; 5.1.2e @scp.nl; 5.1.2e 5.1.2e -  
5.1.2e ; 5.1.2e @pbl.nl; 5.1.2e @pbl.nl; 5.1.2e @scp.nl; 5.1.2e @scp.nl; 5.1.2e 5.1.2e -  
BD/DWJZ/JZW ; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e @minaz.nl; adviseursB&F 5.1.2e  
5.1.2e ; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl;  
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @mindef.nl; 5.1.2e @mindef.nl;  
5.1.2e @mindef.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e (IRF/OLE) ; 5.1.2e  
(5.1.2e) (IRF/IDB) ; 5.1.2e @minlnv.nl; 5.1.2e @minlnv.nl; 5.1.2e @minlnv.nl; 5.1.2e - DGLM ;  
5.1.2e - DGLM ; 5.1.2e (5.1.2e) - DGMI ; 5.1.2e - DGMO ; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - DGMO ; 5.1.2e  
(5.1.2e) - FIB-CDF ; 5.1.2e @minocw.nl; 5.1.2e @minocw.nl; 5.1.2e BD/DWJZ/JZW ;  
5.1.2e BD/DWJZ/JZW ; DoI; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e @cpb.nl; 5.1.2e  
5.1.2e DC ; 5.1.2e @pbl.nl; 5.1.2e (5.1.2e) ; 5.1.2e @cpb.nl; 5.1.2e @cpb.nl; 5.1.2e  
5.1.2e - DGMI ; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e (5.1.2e) (IRF/IDB) ; 5.1.2e @minocw.nl  
CC: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl;  
5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; BDG Belastingdienst ;  
Secretariaat AFEP ; 5.1.2e (BOA/Advies) ; 5.1.2e @Minfin.nl ; 5.1.2e DGMI ; HBJZ 5.1.2e ; HBJZ  
secretariaat MT ; 5.1.2e - HBJZ ; 5.1.2e @minlnv.nl; 5.1.2e @minlnv.nl; 5.1.2e @minlnv.nl;  
5.1.2e @minlnv.nl; \*postbus MO-ASEA ; \*MR-SZW ; 5.1.2e Postbus Secretariaat SG SZW ; DWJZ  
Ministerraadadviesing - DWJZ ; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW ; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) ; Postbus DG Secretariaat Omgevingswet ;  
5.1.2e @minez.nl; 5.1.2e @minez.nl; 5.1.2e @minez.nl; 5.1.2e @minez.nl; 5.1.2e @minez.nl;  
5.1.2e @minez.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minez.nl; MR ; KIS-secretariaat  
; 5.1.2e (IRF/OLE) ; Secretariaat IRF ; 5.1.2e - DGWB ; 5.1.2e 5.1.2e - DGWB ; 5.1.2e  
(5.1.2e) - DGWB ; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e (5.1.2e) - DGMO ;  
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e - DGWB ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e ; 5.1.2e @minezk.nl;  
5.1.2e (IZV/VB) 5.1.2e (IZV/VB) ; 5.1.2e (AFP/BELEID) ; 5.1.2e @minezk.nl

Onderwerp: conceptverslag 45e CFEZIL

Geachte leden van de CFEZIL,

3634261

0054

Hierbij ontvangt u, mede namens mijn collega 5.1.2e het conceptverslag van de CFEZIL van 6 april 2021.  
Met vriendelijke groet,

**Secretariaat Commissie voor Financiële en Economische Zaken,  
Infrastructuur en Landbouw (CFEZIL)**

.....  
Alle berichten voor de CFEZIL richten aan:

- 5.1.2e (IenW): 5.1.2e / 5.1.2e @minienw.nl  
- 5.1.2e (EZK): 5.1.2e / 5.1.2e @minezk.nl  
.....

Op <https://samenwerkruimten.rijksweb.nl/ruimtes/CEZIM> is alle  
informatie rondom de CFEZIL te vinden.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit het gebruik van elektronisch verzonden berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.





## Verslag

Hierbij het verslag van de 45e ronde van de CFEZIL, die op 6 april 2021 middels Webex is gehouden.

buiten verzoek

buiten verzoek



buiten verzoek

**21. Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (BZ/BHOS)**

**22.**

**23. BHOS** licht toe dat de kabinetsreactie in goed overleg met de meest betrokken departementen tot stand is gekomen, en mede namens LNV wordt verstuurd. Hoewel het een ingewikkeld onderwerp is, is het niet controversieel verklaard door de Kamer. Er is een nette balans gevonden: in de kabinetsreactie laat het kabinet weten betere alternatieven te zien dan het voorstel in de initiatiefnota, het kabinet neemt geen nieuwe standpunten in en het gras wordt niet voor de voeten van het nieuwe kabinet weggemaaid. Niet antwoorden zou een probleem geven met de Kamer.

buiten verzoek

buiten verzoek



buiten verzoek

buiten verzoek

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Fri 4/16/2021 11:55:06 AM  
**Subject:** RE: Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...  
**Received:** Fri 4/16/2021 11:55:06 AM

Hoi 5.1.2e,  
Nee, lijkt mij niet nodig.  
Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** vrijdag 16 april 2021 13:53

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** FW: Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik ben voornemen het advies aan het einde van de middag de lijn in te doen. Het zal in principe gewoon een copy/paste van het CFEZIL advies zijn met mogelijk een of twee redactionele wijzigingen. Moet er van DWJZ nog iemand in de lijn worden opgenomen?

Hoor het graag.

Groeten,  
5.1.2e

**Van:** DWJZ Ministerraadadviesing - DWJZ <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 15 april 2021 13:52

**Aan:** MVJ Ministerraad - DBO <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...

Goedemiddag,

Graag onderstaand MR-stuk overdragen in Paminco aan 5.1.2e /DGRR/DJOA. In DJ is de zaak al overgedragen.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Directie Wetgeving en Juridische Zaken  
Sector ondersteuning  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e  
M 5.1.2e @minjenv.nl  
[www.rijksoverheid.nl/jenv](http://www.rijksoverheid.nl/jenv)

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

**Van:** 5.1.2e @minjenv.nl <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 15 april 2021 13:01

**Aan:** 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO

<5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO

<5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO

<5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>;

5.1.2e - BD/DFEZ/CBU/Cluster A <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...

Geachte ministerraad contactpersoon,

Ministerraadstuk 12812 inzake (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de

33634260

0056



vrede'. Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie BZ heeft de minBZ verzocht een kabinetsreactie. is geregistreerd in Paminco.

Indien u de 1e verantwoordelijke bent, heeft u het MR-stuk via DigiJust ontvangen. In DigiJust kunt u uw advies maken en afstemmen met de medebetrokken directie(s).

Indien u de medebetrokken directie bent, dient u (indien nodig) contact op te nemen met de 1e verantwoordelijke directie.

[link naar detailrapport](#)

Met vriendelijke groet,

5.1.2i

**To:** MVJ Ministerraad - DBO [5.1.2i]@minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Tue 4/20/2021 2:26:15 PM  
**Subject:** RE: MR Stuk Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
**Received:** Tue 4/20/2021 2:26:00 PM

Beste [5.1.2e]

Dank hiervoor. Een herzien advies is niet nodig nu de enige wijziging is dat de reactie niet langer door MinLNV ondertekend zal worden.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e] [5.1.2e]

Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)  
Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)  
Turfinmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag  
P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minjenv.nl  
www.rijksoverheid.nl/venj

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: MVJ Ministerraad - DBO [5.1.2i]@minjenv.nl  
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 16:14  
Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl  
Onderwerp: MR Stuk Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".

Beste [5.1.2e],

Ik heb een herziene versie ontvangen van het bovenstaande onderwerp. Is een herziene advies ook nodig?

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Directie Bestuursondersteuning  
MenB  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T [5.1.2e]  
M [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minjenv.nl  
www.rijksoverheid.nl/jenv

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving  
\$\$Payoff|minjus|260\$\$

**To:** 5.1.2e BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e 5.1.2e BD/DEIA/EU 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e  
**Sent:** Wed 4/21/2021 8:39:28 AM  
**Subject:** RE: Nederlands standpunt ecocide  
**Received:** Wed 4/21/2021 8:39:34 AM

Hoi 5.1.2e

Dank, dus ik concludeer dat we voor nu geen standpunt hebben.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Sent:** woensdag 21 april 2021 10:38

**To:** 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Cc:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/EU

**Subject:** RE: Nederlands standpunt ecocide

Hallo 5.1.2e,

Er is een initiatiefnota van Van Raan. Hierop zou door BuZa een (nog niet inhoudelijke) reactie aan de TK gestuurd, maar die heb ik nog niet gevonden op de site van de TK. Het standpunt over ecocide wordt overgelaten aan het volgend kabinet.

5.1.2e 5.1.2e van BuZa heeft contact gehad met 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (DJOA/AIRS).

Ik zat gisteren (en vanmiddag nog even) in een working group van de Raad van Europa (over het al dan niet actualiseren van Convention on the Protection of the Environment through Criminal Law, Strasbourg, 4.XI.1998). ook hier speelt de vraag mbt (strafbaar stellen) ecocide.

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** maandag 19 april 2021 17:26

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DEIA/EU <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Nederlands standpunt ecocide

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

Weten jullie hier meer over? Is er een NL standpunt wat betreft ecocide?

Vriendelijke groet,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** maandag 19 april 2021 17:23

**To:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Cc:** Sason, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Subject:** FW: Nederlands standpunt ecocide

Ha 5.1.2e

Zie hieronder, wellicht weten de J&V-collega's meer?

Mogelijk via 5.1.2e, in cc.

Groet!

5.1.2e

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** maandag 19 april 2021 17:07

**To:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Subject:** RE: Nederlands standpunt ecocide

Dag beiden,

Ik dacht dat 5.1.2e afgelopen week zei dat het EP hier ook naar gevraagd heeft in het kader van milieuaansprakelijkheid maar dat zij hier niks vanaf wist.

Blijkbaar ligt het bij J&V.

Groet,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** maandag 19 april 2021 15:52

**To:** 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl> 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Subject:** RE: Nederlands standpunt ecocide

Goede vraag. Ik hoor het 5.1.2e steeds zeggen.

Ik steek mijn licht op

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e van <5.1.2e @minbuza.nl>

3634397

0058



Sent: maandag 19 april 2021 15:31

To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: FW: Nederlands standpunt ecocide

Weten jullie dit?

Groet!

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: maandag 19 april 2021 15:03

To: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: Nederlands standpunt ecocide

Beste [5.1.2e],

Vanuit het EP hebben wij de vraag ontvangen of er een Nederlands standpunt bestaat omtrent 'ecocide'.

Weet jij hier toevallig meer over?

Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

.....  
Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie  
Kortenberglaan 4-10 | 1040 Brussel  
.....

T [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minbuza.nl



---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan

3634397

0058

het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]  
[5.1.2e] [5.1.2e] @mininv.nl  
From: [5.1.2e], [5.1.2e]  
Sent: Tue 5/25/2021 8:02:39 AM  
Subject: Aankondiging feitelijke vragen kabinetsreactie ecocide-nota op 10 juni  
Received: Tue 5/25/2021 8:02:42 AM  
[Besluitenlijst BZ.pdf](#)

Dag [5.1.2e],

Hierbij een heads-up:

De commissie BZ heeft besloten om de deadline voor inbreng van feitelijke vragen over de (kabinetsreactie op) de initiatiefnota ecocide op 10 juni te zetten. Volgcommissie is J&V.

Het debat zal pas gepland worden na ontvangst van de vragen, dus als we de vragen voor het reces afhandelen zal dat debat vermoedelijk na de zomer volgen.

Zodra er vragen binnen zijn zal ik er mee op de lijn komen bij jullie.

Hartelijke groet,

[5.1.2e] [5.1.2e]  
[5.1.2e]

.....  
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands  
.....

T [5.1.2e]  
M [5.1.2e]  
[5.1.2e] @minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Mon 6/14/2021 8:53:05 AM  
**Subject:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
**Received:** Mon 6/14/2021 8:53:06 AM

Hoi 5.1.2e,  
Dat lijkt mij een prima verdeling. We hebben het er straks over.

Groet,  
5.1.2e  
5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 10:52  
**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Onderwerp:** FW: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Hi 5.1.2e,  
Enige tijd geleden is een initiatiefnota ingediend mbt ecocide en oa de mogelijkheid dat in het Statuut van Rome en/of de WIM op te nemen als op zichzelf staand misdrijf. Daar zijn nu feitelijke vragen over gesteld. Ik zou willen voorstellen dat ik de vragen mbt het Statuut tzt voor mijn rekening neem en jij die mbt de WIM en we vervolgens onderling afstemmen. Kunnen het er tijdens het clusteroverleg anders ook kort even over hebben.

Groet,  
5.1.2e  
5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>  
**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 10:48  
**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,  
buiten verzoek  
Misschien hadden jullie deze vervolgvragen van Van Raan mbt ecocide al gezien, maar hierbij in ieder geval in de bijlage. Formele afstemming zal volgen, maar een hoop werk opnieuw voor ons allen...  
Groet,  
5.1.2e

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Mon 6/14/2021 10:23:28 AM  
**Subject:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
**Received:** Mon 6/14/2021 10:23:29 AM

Dan gaan we dat tzt regelen!

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 12:17

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
buiten verzoek

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:46

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
buiten verzoek

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:21

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
buiten verzoek

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:20

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
5.1.2e buiten verzoek

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:18

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Hi 5.1.2e,

Prima! Ik ben morgen verhinderd op de volgende tijdstippen:

- 11:00-11:30

- 13:30-14:00

- 16:00-17:00

Daarnaast neem ik mijn collega 5.1.2e ook even mee in deze mail, zij is onlangs bij AIRS begonnen en heeft het Internationale Misdrijven dossier van mij overgenomen.

Groeten,

5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:14

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
Hoi beiden,

Zullen wij morgen even overleggen over een taakverdeling? Ik heb dan nog geen andere overleggen staan.

Vandaag lukt mij helaas niet.

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:10

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Hi 5.1.2e

Ook voor jou goed om alvast te weten, er is een flinke lijst aan feitelijke vragen gesteld nav de kabinetsreactie inzake ecocide...

Groet,

5.1.2e

33634300

0063



**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 10:48

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

buiten verzoek

Misschien hadden jullie deze vervolgvragen van Van Raan mbt ecocide al gezien, maar hierbij in ieder geval in de bijlage. Formele afstemming zal volgen, maar een hoop werk opnieuw voor ons allen...

Groet,

5.1.2e

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR[5.1.2e]@minjenv.nl  
5.1.2e BD/DWJZ/SSR[5.1.2e]@minjenv.nl  
m: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
ent: Tue 6/15/2021 1:31:16 PM  
Subject: RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide  
Received: Tue 6/15/2021 1:31:16 PM  
Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide-met verdeling 5.1.2e.docx

Hoi 5.1.2e,

In de bijlage doe ik een voorstel voor de verdeling van de gestelde vragen en er zitten helaas veel vragen bij waarvoor JenV m.i. penvoerder zou moeten zijn of in ieder geval moet meelesen. Ook voor jou en voor mij is er werk aan de winkel 5.1.2e. Geen idee nog of BZ hier ook zo over denkt, maar zou jij hier een vlugge blik op willen werpen?

Gelukkig wel van BZ de bevestiging ontvangen dat deze beantwoording over het zomerreces wordt getild, maar dan nog is het veel werk.

Dank en groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR

Verzonden: maandag 14 juni 2021 11:13

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR

Onderwerp: FW: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Helaas, zie ter info alvast bijgaande vragen van de TK n.a.v. de kabinetsreactie over ecocide. Maar liefst 68 stuks, waaronder ook de nodige vragen specifiek aan JenV, niet alleen over Statuut van Rome en de WIM maar ook over oa de strafrechtelijke aanpak van milieumisdrijven. De planning van BZ is nog niet helemaal duidelijk. In een vooraankondiging, toen we de vragen nog niet hadden, ging BZ uit van beantwoording vóór het reces. Dat is niet realistisch, gezien de hoeveelheid en aard van de gestelde vragen (oa naar cijfers, die moeten worden opgevraagd). Ik heb BZ al laten weten dat uitgaande brieven bij ons a.s. donderdag al bij DBO moeten liggen en dat dat echt niet haalbaar is. Ik zal er later nog even goed naar kijken en zal dan ook een verdeling voorstellen, maar wilde dit alvast zsm even onder jullie aandacht brengen.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: maandag 14 juni 2021 10:48

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

buiten verzoek

Misschien hadden jullie deze vervolgvragen van Van Raan mbt ecocide al gezien, maar hierbij in ieder geval in de bijlage. Formele afstemming zal volgen, maar een hoop werk opnieuw voor ons allen...

Groet,

5.1.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS[5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e] - BD/DRC/FO[5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]  
[5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS[5.1.2e]@minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Wed 6/16/2021 8:01:17 AM  
**Subject:** Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide-met verdeling [5.1.2e]  
**Received:** Wed 6/16/2021 8:01:18 AM  
[Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide-met verdeling](#) [5.1.2e].docx

Dag collega's,

In de bijlage doe ik een voorstel voor de verdeling van de gestelde vragen. Willen jullie bekijken of jullie het hiermee eens zijn?  
Dan kunnen we dit morgen bespreken.

Groeten, [5.1.2e]

**35690 Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

**nr. Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

☒ voorstel JenV penvoerder

☒ voorstel JenV meeleezer

Nr	Vraag	Bijlage Blz. (van) t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>	
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land?	
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>	
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b> , <b>AIRS</b>	
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b>	
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>OM, DRC, DWIJZ</b> <b>5.1.2e</b> , <b>AIRS</b>	
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>OM, meelezen</b> <b>5.1.2e</b>	
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? <b>5.1.2e</b>	
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? <b>DRC, AIRS, meelezen</b> <b>5.1.2e</b>	
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? <b>DRC, AIRS, OM, meelezen</b> <b>5.1.2e</b>	
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? <b>OM, meelezen</b> <b>5.1.2e</b>	
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? <b>OM</b>	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

1/1



- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? OM, DRC, 5.1.2e
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? DRC, 5.1.2e
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? Meelezen privaatrecht?
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? Meelezen DRC, OM, 5.1.2e
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? DRC, OM, 5.1.2e Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? DRC, OM, 5.1.2e
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? Meelezen 5.1.2e
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? Meelezen DRC, 5.1.2e
- 20 Welke implicaties heeft de aanspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? OM, DRC, 5.1.2e
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachterende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? Meelezen AIRS, 5.1.2e
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hieruit gewisseld? 5.1.2e, zegt jou dit iets??? NB zou deze vraag van 5.1.2e afkomstig zijn en heeft hij hier informatie over? Ik begreep van 5.1.2e dat hij zich intensief met dit onderwerp bezighoudt.
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? DRC, 5.1.2e
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide?
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? Meelezen AIRS, 5.1.2e 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

2/1

28	U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? Meelezen DRC, 5.1.2e, OM	2
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld?	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken?	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? Meelezen AIRS, 5.1.2e	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? Meelezen AIRS, 5.1.2e	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? Meelezen 5.1.2e	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? OM, meelezen DWJZ	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? DRC, meelezen 5.1.2e	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd?	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak?	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? Meelezen 5.1.2e	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismen? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? Meelezen DRC, 5.1.2e	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? Meelezen 5.1.2e, DRC	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? Meelezen privaatrecht?	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar?	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen?	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/1



	deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen?		
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? <b>Meelezen privaatrecht</b>	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze?	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten?	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers?	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People?	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>Meelezen</b> <sup>5.1.2e</sup>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>Meelezen AIRS</b> , <sup>5.1.2e</sup>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>Meelezen DRC, OM</b> , <sup>5.1.2e</sup>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <sup>5.1.2e</sup> <b>DRC, AIRS OM</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide?	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>Meelezen</b> <sup>5.1.2e</sup> , <b>AIRS</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde?	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten?	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? <sup>5.1.2e</sup> , <b>DRC</b>	7	
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement,	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/1



	waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? <b>Meelezen AIRS, DRC, OM,</b> 5.1.2e	
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? <b>Meelezen AIRS,</b> 5.1.2e	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitspraken voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? <b>Meelezen AIRS,</b> 5.1.2e	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? <b>Meelezen AIRS,</b> 5.1.2e	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? <b>Meelezen AIRS, OM, DRC,</b> 5.1.2e	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? 5.1.2e <b>OM</b>	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? <b>DRC, OM,</b> 5.1.2e <i>Of slechts meelezen?</i>	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken?	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea?	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea?	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten?	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit?	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke?	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea?	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/1

	West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië?	
76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen?	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea?	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? <b>Meelezen</b> <span style="border: 1px solid black; padding: 0 2px;">5.1.2e</span> , <b>privaatrecht</b> .	31

35690

**Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

nr.

**Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

Nr	Vraag	Bijlage Blz. (van) t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>IGG</b>	
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven. kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? <b>DAO + IGG</b>	
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>IGG</b> 5.1.2e	
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>DMM + DJZ</b>	
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? <b>IGG + DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>	
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? <b>DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>	
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? <b>J&amp;V</b>	
13	Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

1/6



tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? **J&V**

- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van miliencriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? **J&V + I&M + DJZ-ER**
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? **IMH-HIAM**
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? **J&V + EZK + I&M + DJZ-IR**
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? **J&V + EZK + I&M + DJZ-IR + IMH-IMVO**
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? **IGG**
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? **IGG**
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? **J&V + IMH-IMVO**
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachtende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? **IGG + DJZ**
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? **DJZ-ER + DJZ-IR + I&M**
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? **DJZ-ER + DJZ-IR**
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? **DWH + DMM**
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? **DMM + DAO** 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? **DMM + DJZ-IR** 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kan srijk is? **IMH-IMVO** 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? **DJZ-IR + I&M** 2
- 29 Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

2/6

	ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? <b>IGG + DMM</b>	
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? <b>IGG + DMM</b>	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? <b>IGG + DMM</b>	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG</b>	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? <b>J&amp;V + I&amp;M</b>	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? <b>DSH + DMM + IGG</b>	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? <b>IGG + DMM</b>	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? <b>DJZ + J&amp;V</b>	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO (zie ook 34)</b>	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO (idem 39)</b>	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? <b>IMH-IMVO</b>	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? <b>DSH</b>	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? <b>DSH</b>	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? <b>DMM + DSH + DJZ-IR</b>	4
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/6



	voor Europese IMVO-wetgeving? <b>IMH-IMVO</b>		
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? <b>DSH + IGG</b>	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? <b>DSH + IGG</b>	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? <b>DSH + DMM</b>	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? <b>IGG</b>	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>J&amp;V + IMH-IMVO</b>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <b>J&amp;V</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? <b>IGG + J&amp;V</b>	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio '92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR</b>	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR</b>	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR + I&amp;M</b>	7	
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/6



	voorstellen? <b>IGG + DMM + DJZ-IR</b>	
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? <b>DMM</b>	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? <b>DMM</b>	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? <b>DJZ + DMM</b>	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? <b>DJZ-IR + DMM + IGG</b>	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? <b>DMM</b>	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? <b>DAO</b>	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? <b>DAO</b>	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? <b>DAO</b>	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? <b>DDE</b>	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? <b>DAO + IGG</b>	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/6

76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? <b>DAO + DMM</b>	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? <b>DAO</b>	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? <b>DMM</b>	31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon	Onderdeel
IGG	5.1.2e 5.1.2e	dossier coördinatie
IGG	5.1.2e	biodiversiteit en ontbossing
IGG	PM –	One Planet Summit
DJZ-IR	5.1.2e 5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-ER	?	
J&V	5.1.2e	
J&V	5.1.2e 5.1.2e	
DMM	5.1.2e 5.1.2e	ICC
DMM	5.1.2e	Menschenrechtenverdedigers
DSH	?	Rechten inheemse bevolkingen
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	West Papoea
DDE	?	FMO financiering
DIO	5.1.2e	Bedrijfsleven Indonesië
DWH		Venezuela
I&W	?	?
EZK	?	?
LNV	5.1.2e 5.1.2e	Algemeen
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e 5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-HIAM	5.1.2e	ISDS / ICS

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

6/6

**35690      Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

**nr.      Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>IGG</b>			
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven. kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? <b>DAO + IGG</b>			
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen <u>een eigen</u> juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>IGG</b> <span style="border: 1px solid black; padding: 0 2px;">5.1.2e</span>			
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>DMM + DJZ</b>			
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>			
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>			
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>			
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>			
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? <b>IGG + DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>			
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? <b>DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>			
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>			
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? <b>J&amp;V</b>			
13	Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden			

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

1/6



tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? **J&V**

- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? **J&V + I&M + DJZ-ER**
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? **IMH-HIAM**
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? **J&V + EZK + I&M + DJZ-IR**
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? **J&V + EZK + I&M + DJZ-IR + IMH-IMVO**
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? **IGG**
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? **IGG**
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? **J&V + IMH-IMVO**
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachtende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? **IGG + DJZ**
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? **DJZ-ER + DJZ-IR + I&M**
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? **DJZ-ER + DJZ-IR**
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? **DWH + DMM**
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? **DMM + DAO** 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? **DMM + DJZ-IR** 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? **IMH-IMVO** 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? **DJZ-IR + I&M** 2
- 29 Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

2/6

	ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? <b>IGG + DMM</b>	
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? <b>IGG + DMM</b>	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? <b>IGG + DMM</b>	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG</b>	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? <b>J&amp;V + I&amp;M</b>	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? <b>DSH + DMM + IGG</b>	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? <b>IGG + DMM</b>	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? <b>DJZ + J&amp;V</b>	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismen? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO (zie ook 34)</b>	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismen zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO (idem 39)</b>	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? <b>IMH-IMVO</b>	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? <b>DSH</b>	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? <b>DSH</b>	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? <b>DMM + DSH + DJZ-IR</b>	4
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/6



	voor Europese IMVO-wetgeving? <b>IMH-IMVO</b>		
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? <b>DSH + IGG</b>	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? <b>DSH + IGG</b>	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? <b>DSH + DMM</b>	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? <b>IGG</b>	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>J&amp;V + IMH-IMVO</b>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <b>J&amp;V</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? <b>IGG + J&amp;V</b>	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR</b>	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR</b>	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR + I&amp;M</b>	7	
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/6



	voorstellen? <b>IGG + DMM + DJZ-IR</b>	
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? <b>DMM</b>	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? <b>DMM</b>	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? <b>DJZ + DMM</b>	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? <b>DJZ-IR + DMM + IGG</b>	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? <b>DMM</b>	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? <b>DAO</b>	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? <b>DAO</b>	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? <b>DAO</b>	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? <b>DDE</b>	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? <b>DAO + IGG</b>	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/6

76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? <b>DAO + DMM</b>	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? <b>DAO</b>	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? <b>DMM</b>	31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon	Onderdeel
IGG	5.1.2e 5.1.2e	dossier coördinatie
IGG	5.1.2e	biodiversiteit en ontbossing
IGG	PM –	One Planet Summit
DJZ-IR	5.1.2e 5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-ER	?	
J&V	5.1.2e	
J&V	5.1.2e 5.1.2e	
DMM	5.1.2e 5.1.2e	ICC
DMM	5.1.2e	Menschenrechtenverdedigers
DSH	?	Rechten inheemse bevolkingen
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	West Papoea
DDE	?	FMO financiering
DIO	5.1.2e	Bedrijfsleven Indonesië
DWH	5.1.2e	Venezuela
I&W	?	?
EZK	?	?
LNV	5.1.2e 5.1.2e	Algemeen
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e 5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-HIAM	5.1.2e	ISDS / ICS

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

6/6



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl  
**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e] de [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e] - BD/DRC/FO [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e]  
**Sent:** Thur 6/17/2021 10:43:31 AM  
**Subject:** RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide  
**Received:** Thur 6/17/2021 10:43:36 AM

Dank je voor je reactie [5.1.2e]!

Het is inderdaad een behoorlijke klus.

Ik ga de codering aanpassen, die komt er zsm weer aan.

Heb je wellicht een idee wie ik bij BZK kan aanschrijven om hier aan mee te werken?

Een iets ruimere planning is goed, als dat realistischer is. Als het er op aankomt kunnen we altijd nog een uitstelbrief versturen aan de TK of in ieder geval informeel bij de griffie aankondigen dat we tijd nodig hebben, dus laten we elkaar goed op de hoogte houden van de voortgang.

Het lijkt me handig om met de meest betrokkenen (BZ (DJZ, DMM, IGG) en J&V komende week al even overleg heel kort te overleggen over de insteek van sommige vragen.

Ik heb hiervoor de volgende tijdslots:

Maandag 21/6 tussen 13 en 16

Donderdag 24/6 tussen 9 en 11

Vrijdag 25/6 hele dag flexibel.

Wat zou jou/jullie uitkomen?

Groeten,

[5.1.2e]

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Sent:** donderdag 17 juni 2021 12:23

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e] BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Subject:** RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Beste [5.1.2e],

Fijn dat de beantwoording van deze enorme set vragen over de zomer wordt getrokken.

Wij hadden zelf ook al een onderverdeling gemaakt en in de bijlage hebben we aangegeven voor welke vragen wij o.i. penvoerder zijn en op welke vragen we willen meelesen. Onze verdeling komt niet helemaal overeen met die van jullie (bijv. BZ eerstverantwoordelijk voor vragen over de (onderhandelingen over) het Statuut van Rome, de Grondwet, die hoort niet bij JenV maar bij BZK). Zouden jullie hier nog eens naar willen kijken?

De vragen zijn zeer divers, zowel qua onderwerpen als qua mate van inspanning die verricht moet worden om deze te beantwoorden. Zo zijn er meerdere vragen naar cijfers, die het OM zal moeten (proberen te) achterhalen. Daar is de nodige tijd mee gemoeid. Ook zijn er vragen die veel afstemming vergen en die op verschillende niveaus besproken moeten worden, naar verwachting ook met een of meerdere bewindspersonen (bijv. gevolgen van de Shell-uitspraak). Zeker ook gezien de zomervakanties (zelf ben ik bijv. van 16 juli t/m 14 augustus vrij en [5.1.2e], de beleidscollega die milieucriminaliteit in haar portefeuille heeft) is de onderstaande planning nog steeds te krap. Wij stellen voor dat we ernaar streven dat we eind augustus een concept hebben dat dan op 1 september de lijn in kan. Wel gaan we er natuurlijk alvast mee aan de slag en het lijkt ons nuttig wanneer we elkaar ook tussentijds op de hoogte houden en zoveel mogelijk al de afstemming zoeken op deelvragen.

Wil je voor JenV naast [5.1.2e] en mijzelf ook [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] en [5.1.2e], [5.1.2e] opnemen in de contactpersonenlijst? Zeker in de vakantieperiode is het handig wanneer berichten gelijk bij de juiste persoon terechtkomen en niet onnodig laat worden doorgezet naar de juiste dossierhouder tijdens vakanties.

Onze taakverdeling is als volgt:

[5.1.2e]	- DRC - milieucriminaliteit
[5.1.2e], [5.1.2e]	- DJOA - internationale hoven
[5.1.2e], [5.1.2e]	- DJOA - internationale misdrijven
[5.1.2e], [5.1.2e]	- DWJZ - internationale misdrijven en internationale hoven
[5.1.2e], [5.1.2e]	- DWJZ - milieucriminaliteit

Hartelijke groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 11:06

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Excuus, ik vergat een onderdeel. Bijgaand de set vragen met een eerste codering. Kunnen jullie je vinden die aan J&V zijn toegewezen?

3634498

0071



Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e, 5.1.2e

Sent: woensdag 16 juni 2021 11:05

To: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR' <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Cc: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Beste 5.1.2e,

Zoals jullie al via 5.1.2e hadden begrepen is er een set van 78 feitelijke vragen binnengekomen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota strafbaarstelling ecocide.

Graag overleg ik met jullie de planning van de beantwoording. Het verzoek van de Kamer is om de antwoorden te verzenden 'ruim voor het (nog te plannen) nota-overleg'. Dat nota-overleg zal niet meer voor het reces plaatsvinden. Daarom zou ik willen mikken op verzending van de antwoorden naar de TK in de eerste week na het reces, dus de week van 6-10 september.

Dat zou betekenen dat we de antwoorden kunnen voorleggen aan de ministers van BZ en J&V in de periode tussen de eerste MR op 13/8 en 3 september.

Kunnen jullie je vinden in de onderstaande planning?

- 17/7: uitzetmail
- 21/7-25/7: Ik stel voor volgende week even kort te bespreken met DMM, DJZ, IGG en J&V welke hoofdlijn we a priori aanhouden in de vragen die gaan over het algemene standpunt van NL over uitbreiding van het Rome statuut zodat de antwoorden meteen op 1 lijn zitten.
- 13/8: Beantwoording afgestemd op niveau directeur
- 16/8 tot 20/8: Hele set de lijn in bij J&V en bij BZ + verzending ter informatie aan EZK, LNV en I&W
- 23/8 tot 3/9: Er vanuit gaande dat de set rond 20/8 bij de ministers ligt, is er dan nog voldoende tijd voor mogelijke aanpassingen of andere (onvoorziene) uitloop.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T+ 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**35690      Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

**nr.      Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van) t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>IGG + DMM + J&amp;V</b>		
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? <b>DAO + IGG</b>		
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>IGG, 5.1.2e + J&amp;V</b>		
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>DMM + DJZ + J&amp;V</b>		
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>		
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>		
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>		
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>		
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? <b>J&amp;V + IGG + DMM + DJZ-IR</b>		
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>		
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>		
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? <b>J&amp;V</b>		

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

1/7



- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? **J&V**
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? **J&V + I&M + DJZ-ER**
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? **IMH-HIAM + J&V**
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? **DJZ-IR + IGG + J&V**
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? **J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO**
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? **IGG + DMM + J&V**
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? **IGG + J&V**
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? **J&V + IMH-IMVO**
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachterende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? **IGG + DMM + DJZ + J&V**
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? **J&V + DJZ-ER + DJZ-IR + I&M**
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? **J&V + DJZ-ER + DJZ-IR**
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? **DWH + DMM**
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? **DAO + DMM** 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? **DJZ-IR + DMM + J&V** 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? **IMH-IMVO** 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

2/7

	beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? <b>IGG + DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>	
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? <b>IGG + DMM</b>	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? <b>IGG + DMM</b>	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? <b>IGG + DMM + J&amp;V</b>	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG</b>	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? <b>J&amp;V</b>	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? <b>DSH + DMM + IGG</b>	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? <b>IGG + DMM</b>	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? <b>DJZ + J&amp;V</b>	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? <b>DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO + J&amp;V (zie ook 34)</b>	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? <b>DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO + J&amp;V (idem 39)</b>	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? <b>IMH-IMVO + J&amp;V</b>	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? <b>DSH</b>	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? <b>DSH</b>	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/7



	buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? <b>DJZ-IR + DMM + DSH</b>		
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? <b>IMH-IMVO + J&amp;V</b>	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? <b>DMM + IGG</b>	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? <b>DMM + IGG</b>	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? <b>DMM</b>	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? <b>IGG + DMM</b>	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>DJZ-IR + J&amp;V + IMH-IMVO</b>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <b>J&amp;V</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? <b>IGG + DMM</b>	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio '92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? <b>BZK + DMM + DJZ-IR</b>	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/7



	door middel van het strafrecht niet geratificeerd? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR</b>	
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? <b>IGG + DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>	7
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? <b>DMM + J&amp;V</b>	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? <b>DMM + J&amp;V</b>	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? <b>J&amp;V + DJZ + DMM</b>	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM + IGG</b>	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? <b>DMM</b>	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? <b>DAO</b>	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? <b>DAO</b>	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? <b>DAO</b>	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? <b>DDE</b>	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/7

75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? <b>DAO + IGG</b>	21
76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? <b>DAO + DMM</b>	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? <b>DAO</b>	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? <b>DMM + J&amp;V</b>	31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon	Onderdeel
IGG	5.1.2e 5.1.2e	dossier coördinatie
IGG	5.1.2e	biodiversiteit en ontbossing
IGG	5.1.2e	ontbossing
IGG	?	One Planet Summit
DJZ-IR	5.1.2e 5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-ER	?	
J&V	5.1.2e	internationale misdrijven en internationale hoven
J&V	5.1.2e 5.1.2e	internationale hoven
J&V	5.1.2e	milieucriminaliteit
J&V	5.1.2e 5.1.2e	internationale misdrijven
J&V	5.1.2e 5.1.2e	milieucriminaliteit
DMM	5.1.2e 5.1.2e	ICC
DMM	5.1.2e	Mensenrechtenverdedigers
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	Nieuw Zeeland
DDE	5.1.2e	FMO financiering
DIO	5.1.2e	Bedrijfsleven indonesie
DWH	5.1.2e	Venezuela
I&W	5.1.2e	CFEZII coordinatie
EZK	5.1.2e	algemeen
LNV	5.1.2e 5.1.2e	Algemeen
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

6/7

IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e 5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-HIAM	5.1.2e	ISDS / ICS

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

7/7



**35690 Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

**nr. Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

Nr	Vraag	Bijlage Blz. (van) t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>IGG + DMM + J&amp;V</b>	
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? <b>DAO + IGG</b>	
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>LNV + J&amp;V</b>	
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>DMM + DJZ + J&amp;V</b>	
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? <b>J&amp;V + IGG + DMM + DJZ-IR</b>	
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM</b>	
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? <b>J&amp;V + DJZ-IR</b>	
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? <b>J&amp;V</b>	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

1/7

- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? **J&V**
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? **J&V + I&M + DJZ-ER**
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? **IMH-HIAM + J&V**
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? **DJZ-IR + IGG + J&V**
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? **J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO**
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? **IGG + DMM + J&V**
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? **IGG + J&V**
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? **J&V + IMH-IMVO**
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachtede c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? **IGG + DMM + DJZ + J&V**
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? **J&V + DJZ-ER + DJZ-IR + I&M**
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? **J&V + DJZ-ER + DJZ-IR**
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? **DWH + DMM**
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? **DAO + DMM** 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? **DJZ-IR + DMM + J&V** 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? **IMH-IMVO** 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

2/7



	beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? <b>IGG + DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>	
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? <b>IGG + DMM</b>	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? <b>IGG + DMM</b>	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? <b>IGG + DMM + J&amp;V</b>	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? <b>DJZ-IR + J&amp;V</b>	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? <b>J&amp;V + DJZ-IR + IGG</b>	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? <b>J&amp;V</b>	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? <b>DSH + DMM + IGG</b>	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? <b>IGG + DMM</b>	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? <b>DJZ + J&amp;V</b>	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? <b>DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO + J&amp;V (zie ook 34)</b>	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? <b>DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO + J&amp;V (idem 39)</b>	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? <b>IMH-IMVO + J&amp;V</b>	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? <b>DMM</b>	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? <b>DMM</b>	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/7



	buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? <b>DJZ-IR + DMM</b>		
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? <b>IMH-IMVO + J&amp;V</b>	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? <b>DMM + IGG</b>	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? <b>DMM + IGG</b>	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? <b>DMM</b>	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? <b>DMM + IGG</b>	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>DJZ-IR + J&amp;V + IMH-IMVO</b>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <b>J&amp;V</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? <b>IGG + DMM</b>	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio '92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? <b>BZK + DMM + DJZ-IR</b>	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? <b>J&amp;V + DMM + DJZ-IR</b>	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/7

59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? <b>IGG + DMM + DJZ-IR + J&amp;V</b>	7
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? <b>DMM + J&amp;V</b>	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? <b>DMM + J&amp;V</b>	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? <b>J&amp;V + DJZ + DMM</b>	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? <b>J&amp;V + DJZ-IR + DMM + IGG</b>	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? <b>DMM</b>	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? <b>DMM</b>	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? <b>DAO</b>	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? <b>DAO</b>	20
71	Hoe bezieet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? <b>DAO</b>	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? <b>DDE</b>	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? <b>DAO + DIO + DDE</b>	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/7



West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? **DAO + IGG**

- 76 Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? **DAO + DMM** 24
- 77 Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? **DAO** 24
- 78 In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij. het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? **DMM + J&V** 31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon	Onderdeel
IGG	5.1.2e 5.1.2e	dossier coördinatie
IGG	5.1.2e	biodiversiteit en ontbossing
IGG	5.1.2e	ontbossing
IGG	?	One Planet Summit
DJZ-IR	5.1.2e 5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-ER	?	
J&V	5.1.2e	internationale misdrijven en internationale hoven
J&V	5.1.2e 5.1.2e	internationale hoven
J&V	5.1.2e	milieucriminaliteit
J&V	5.1.2e 5.1.2e	internationale misdrijven
J&V	5.1.2e 5.1.2e	milieucriminaliteit
DMM	5.1.2e 5.1.2e	ICC
DMM	5.1.2e	Mensenrechtenverdedigers
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	Nieuw Zeeland
DDE	5.1.2e	FMO financiering
DIO		Bedrijfsleven indonesie
DWH	5.1.2e	Venezuela
I&W	5.1.2e	CFEZII coordinatie
EZK	5.1.2e	algemeen
LNV	5.1.2e 5.1.2e	Algemeen
LNV	5.1.2e	Oerbossen / EP
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

6/7



IMH-IMVO	5.1.2e		IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-HIAM	5.1.2e		ISDS / ICS

**To:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Mon 6/28/2021 10:16:21 AM  
**Subject:** FW: [5.1.2e]@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'  
**Received:** Mon 6/28/2021 10:16:00 AM

Weet niet of jij deze ook hebt ontvangen dus zekerheidshalve bij dezen!

**Van:** [5.1.2e]@minbuza.nl

**Verzonden:** maandag 28 juni 2021 12:12

**Aan:** [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** [5.1.2e]@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Dag allen,

ter behandeling van

- (1) de feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide
  - (2) de kamervragen PvdD over de juridische definitie van ecocide
- in samenwerking met J&V hierbij een interdepartementale samenwerkingsruimte.

Graag op deze samenwerkingsruimte de vragen beantwoorden; ik zal deze later overzetten naar foxy (voor BZ). Antwoorden en codering op deze SWR zijn leidend.

Groeten,

[5.1.2e]

## Ga naar [Strafbaarstelling Ecocide](#)

[Volg](#) deze site om updates te krijgen in uw newsfeed.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Mon 7/5/2021 1:46:29 PM  
**Subject:** 2021Z11849 set 2 juridische definitie ecocide  
**Received:** Mon 7/5/2021 1:46:29 PM  
[2021Z11849 set 2 juridische definitie ecocide.docx](#)

Hoi [5.1.2e],  
Hierbij de 2<sup>e</sup> set kamervragen over ecocide. Grotendeels op ons terrein  
Groeten, [5.1.2e]

5.2



**To:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 7/8/2021 7:41:22 AM  
**Subject:** ecocide  
**Received:** Thur 7/8/2021 7:41:23 AM

Hi 5.1.2e,

Ik heb nog even snel naar de lijst met vragen over ecocide gekeken en denk inderdaad dat alleen bij vraag 9 er echt naar AIRS gekeken kan worden. Ik denk dat het antwoord iets langs de volgende lijnen zal zijn:

5.1.2i,5.2

9

Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdadaad erkend wordt?

Ook voor de kamervragen die zijn gesteld nav de definitie die onlangs is gepubliceerd denk ik niet dat AIRS in de lead is.

Groeten,

5.1.2e

To: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl]  
From: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
Sent: Fri 7/9/2021 8:07:55 AM  
Subject: Dingen die mogelijk spelen tijdens mijn verlof  
Received: Fri 7/9/2021 8:07:00 AM

Hoi 5.1.2e,  
Ik heb afgelopen woensdag 5.1.2e alvast even kort bijgepraat over dingen die mogelijk volgende week zullen opspelen. Voor jou wellicht ook nuttig om te weten:

buiten verzoek

- Volgende week staat er een overleg gepland over de feitelijke vragen mbt ecocide; geen grote rol voor AIRS weggelegd en 5.1.2e is goed op de hoogte. Enige waar we voor op onze hoeden moeten zijn is dat er straks niet vragen die niet primair bij AIRS liggen toch op ons bord komen te liggen.

buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

Tot straks!

5.1.2e

35690

**Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

nr.

**Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

☐ voorstel Jen V penvoerder

☒ voorstel Jen V meelezzer

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? IGG + DMM + J&V			
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? DAO + IGG			
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? LNV + J&V			
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? DMM + DJZ + J&V			
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? DJZ-IR + J&V			
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? J&V + DJZ-IR			
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? J&V + DJZ-IR			
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? J&V + DJZ-IR			
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? J&V + IGG + DMM + DJZ-IR			
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? J&V + DJZ-IR + DMM			
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? J&V + DJZ-IR			
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest?			

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

1/7



- tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? J&V
- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? J&V
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? J&V + I&M + DJZ-ER
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? IMH-HIAM + J&V
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR + IGG + J&V
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? IGG/Esther + DMM + J&V
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? IGG/Esther + J&V
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? J&V + IMH-IMVO
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachterende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ + J&V
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? J&V + DJZ-ER + DJZ-IR + I&M
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gerepresenteerd aan de Europese Commissie? J&V + DJZ-ER + DJZ-IR
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? DWH + DMM
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? DAO + DMM 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? DJZ-IR + DMM + J&V 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? IMH-IMVO 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

2/7

28	U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? IGG + DMM + DJZ-IR + J&V	2
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? IGG/ 5.1.2e + DMM + DJZ-IR	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ-IR	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? IGG 5.1.2e DMM + J&V	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? DJZ-IR + DMM + J&V	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? DJZ-IR + J&V	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? J&V + DJZ-IR + IGG	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? J&V	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DSH + DMM + IGG	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? IGG 5.1.2e DMM	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? DJZ + J&V	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? DJZ-IR + IGG 5.1.2e + IMH-IMVO + J&V (zie ook 34)	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? DJZ-IR + IGG 5.1.2e + IMH-IMVO + J&V (idem 39)	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? IMH-IMVO + J&V	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? DMM	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? DMM	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/7



	bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? <b>DJZ-IR + DMM</b>		
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? <b>IMH-IMVO + J&amp;V</b>	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? <b>DMM + IGG</b> 5.1.2e	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? <b>DMM + IGG</b> 5.1.2e	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? <b>DMM</b>	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? <b>DMM + IGG</b>	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>DJZ-IR + J&amp;V + IMH-IMVO</b>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <b>J&amp;V</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? <b>IGG</b> 5.1.2e <b>+ DMM</b>	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? <b>BZK + DMM + DJZ-IR</b>	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? <b>DJZ-IR + DMM + J&amp;V</b>	6	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/7



58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? J&V + DMM + DJZ-IR	7
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ-IR + J&V	7
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? DJZ-IR + DMM + J&V	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? DJZ-IR + DMM + J&V	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? DMM + J&V	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? DMM + J&V	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? J&V + DJZ + DMM	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? J&V + DJZ-IR + DMM + IGG	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? DMM	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? DMM	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? DMM	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? DAO	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? DAO	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? DAO	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? DDE	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke? DAO + DIO + DDE	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? DAO + DIO + DDE	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/7

75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papoea tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? DAO + IGG	21
76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? DAO + DMM	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? DAO	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? DMM + J&V	31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon	Onderdeel
IGG	5.1.2e 5.1.2e	dossier coördinatie
IGG	5.1.2e 5.1.2e	Algemeen ecocide / posities EP en derde landen
IGG	5.1.2e	biodiversiteit en ontbossing
IGG	5.1.2e	ontbossing
IGG	?	One Planet Summit
Post FRA	5.1.2e 5.1.2e	Franse positie ecocide
Post BEL	5.1.2e	Belgische positie ecocide
DJZ-IR	5.1.2e 5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-IR	5.1.2e	
DJZ-ER	?	
J&V	5.1.2e	internationale misdrijven en internationale hoven
J&V	5.1.2e 5.1.2e	internationale hoven
J&V	5.1.2e	milieucriminaliteit
J&V	5.1.2e 5.1.2e	internationale misdrijven
J&V	5.1.2e 5.1.2e	milieucriminaliteit
DMM	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e	ICC
DMM	5.1.2e 5.1.2e	Mensenrechtenverdedigers / inheemse bevolkingen
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	Nieuw Zeeland
DDE	5.1.2e	FMO financiering
DIO	5.1.2e	Bedrijfsleven Indonesië

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

6/7

DWH	5.1.2e	Venezuela
I&W	5.1.2e	algemeen
EZK	5.1.2e	algemeen
LNV		Algemeen
LNV	5.1.2e	Oerbossen / EP
IMH-IMVO		IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e 5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-HIAM	5.1.2e	ISDS / ICS



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl, 5.1.2e, 5.1.2e  
5.1.2e BD/DWJZ/SSR, 5.1.2e @minjenv.nl, 5.1.2e, 5.1.2e, - BD/DJOA/AIRS, 5.1.2e @minjenv.nl, 5.1.2e  
BD/DGRR/DRC/FBS, 5.1.2e @minjenv.nl, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, - BD/DJOA/AIRS, 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Fri 7/16/2021 1:05:08 PM  
**Subject:** FW: IGG-83 / 2021, d.d. 16 juli 2021; Kamerbrief inzake uitstel beantwoording Kamervragen van de leden Van Raan en Teunissen (PvdD) over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts  
**Received:** Fri 7/16/2021 1:05:20 PM  
[IGG-83.docx](#)

Ter informatie.

De Kamerdeadline voor de Kamervragen die over ecocide zijn gesteld viel al in juli. Er is besloten een uitstelbrief te verzenden zodat de twee sets vragen gelijk naar de Kamer kunnen worden verzonden (zoals we al eerder bespraken).

Ik ben de komende drie weken afwezig. Contactpersonen voor de verschillende vragen staan in de dossiers. Aanspreekpunt binnen IGG is op dit moment 5.1.2e, 5.1.2e (in cc) en jullie weten 5.1.2e natuurlijk te vinden.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

**From:** DOB-PID

**Sent:** vrijdag 16 juli 2021 14:56

**To:** 5.1.2i @tweedekamer.nl; 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e @tweedekamer.nl);  
5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e; Eerste Kamer; 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl;  
5.1.2e @tweedekamer.nl

**Subject:** IGG-83 / 2021, d.d. 16 juli 2021; Kamerbrief inzake uitstel beantwoording Kamervragen van de leden Van Raan en 5.1.2e (PvdD) over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

35690

**Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

nr.

**Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

☒ voorstel Jen V penvoerder

☒ voorstel Jen V meelezer

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>			
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land?			
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>			
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b> <b>AIRS</b>			
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b>			
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>OM, DRC, DWJZ</b> <b>5.1.2e</b> <b>), AIRS</b>			
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>OM, meelezen</b> <b>5.1.2e</b>			
5.1.2i, 5.2				
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? <b>5.1.2e</b>			

<sup>1</sup> Brief van de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 26 april 2021



- 9 Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? **DRC, AIRS, meelesen** 5.1.2e  
Ik verwijs naar het antwoord op vraag 6.
- 10 Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? **DRC, AIRS, OM, meelesen** 5.1.2e
- 11 Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? **OM, meelesen** 5.1.2e
- 12 Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieu misdrijven in Nederland? **OM**
- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? **OM, DRC,** 5.1.2e
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? **DRC,** 5.1.2e
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? **Meelesen privaatrecht?**
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? **Meelesen DRC, OM,** 5.1.2e
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? **DRC, OM,** 5.1.2e Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? **DRC, OM,** 5.1.2e
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? **Meelesen** 5.1.2e
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? **Meelesen DRC,** 5.1.2e
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? **OM, DRC,** 5.1.2e
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachtende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? **Meelesen AIRS,** 5.1.2e
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? **5.1.2e** zegt jou dit iets??? NB zou deze vraag van **5.1.2e** afkomstig zijn en heeft hij hier informatie over? Ik begreep van **5.1.2e** dat hij zich intensief met dit onderwerp bezighoudt.
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gerepresenteerd aan de Europese Commissie? **DRC,** 5.1.2e



24	Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide?	
25	Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua?	1
26	Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? Meelezen AIRS, 5.1.2e	2
27	Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is?	2
28	U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? Meelezen DRC, 5.1.2e, OM	2
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld?	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken?	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? Meelezen AIRS, 5.1.2e	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? Meelezen AIRS, 5.1.2e	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? Meelezen 5.1.2e	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? OM, meelezen DWJZ	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? DRC, meelezen 5.1.2e	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd?	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak?	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? Meelezen 5.1.2e	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismen? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? Meelezen DRC, 5.1.2e	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? Meelezen 5.1.2e, DRC	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

3/6

	Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>		
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar?	4	
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen?	4	
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen?	4	
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht</b>	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze?	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten?	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers?	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People?	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b>	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? <b>Meelezen</b> <b>AIRS</b> , <b>5.1.2e</b>	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? <b>Meelezen</b> <b>DRC, OM</b> , <b>5.1.2e</b>	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? <b>5.1.2e</b> , <b>DRC, AIRS OM</b>	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide?	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b> , <b>AIRS</b>	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-	6	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

4/6



	verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde?	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten?	6
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? 5.1.2e DRC	7
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? Meelezen AIRS, DRC, OM, 5.1.2e	7
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? Meelezen AIRS, 5.1.2e	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? Meelezen AIRS, 5.1.2e	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? Meelezen AIRS, 5.1.2e	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? Meelezen AIRS, OM, DRC, 5.1.2e	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? 5.1.2e OM	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? DRC, OM, 5.1.2e Of slechts meelezen?	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken?	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea?	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea?	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papoea aan de Indonesische autoriteiten?	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/6



	Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit?	
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke?	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea?	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië?	21
76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen?	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea?	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? Meelezen <sup>5.1.2e</sup> privaatrecht.	31

**35690 Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'**

**nr. Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,  
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,  
Konings

☐ voorstel Jen V penvoerder

☒ voorstel Jen V meezer

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>			
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land?			
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? <b>Meelezen</b> <b>privaatrecht?</b>			
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b> , <b>AIRS</b>			
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? <b>Meelezen</b> <b>5.1.2e</b>			
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? <b>OM, DRC, DWJZ</b> <b>5.1.2e</b> , <b>AIRS</b> LS: Moet hier het antwoord dat nu bij vraag 7 staat? De gevolgen zijn nog onduidelijk, omdat het begrip ecocide op dit moment onvoldoende gedefinieerd is.			
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? <b>OM, meelezen</b> <b>5.1.2e</b>			

5.1.2i.5.2

<sup>1</sup> Brief van de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 26 april 2021

- 5.1.2i,5.2
- 8 Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu?  
5.1.2e
- 9 Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? DRC, AIRS, meelezen 5.1.2e  
Ik verwijs naar het antwoord op vraag 6.
- 10 Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? DRC, AIRS, OM, meelezen 5.1.2e
- 5.1.2i,5.2
- 11 Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? OM, meelezen 5.1.2e
- 5.1.2i,5.2
- 12 Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? OM
- 5.1.2i,5.2
- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? OM, DRC, 5.1.2e
- 5.1.2i,5.2
- 14 Hoeveel van de inbrengen op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? DRC, 5.1.2e
- 5.1.2i,5.2
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? Meelezen privaatrecht?
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? Meelezen DRC, OM, 5.1.2e
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? DRC, OM, 5.1.2e Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? DRC, OM, 5.1.2e
- 5.1.2i,5.2

<sup>2</sup> TK bijlage 35830-VI, nr. 3 en 4 - Lijst van vragen en antwoorden - Slotwet Ministerie van Justitie en Veiligheid 2020



- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? Meelezen 5.1.2e
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? Meelezen DRC, 5.1.2e
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? OM, DRC, 5.1.2e
- 5.1.21,5.2
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachterende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? Meelezen AIRS, 5.1.2e
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? 5.1.2e, zegt jou dit iets??? NB zou deze vraag van 5.1.2e afkomstig zijn en heeft hij hier informatie over? Ik begreep van 5.1.2e dat hij zich intensief met dit onderwerp bezighoudt.
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gerepresenteerd aan de Europese Commissie? DRC, 5.1.2e
- 5.1.21,5.2
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds harder wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide?
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? Meelezen AIRS, 5.1.2e 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? Meelezen DRC, 5.1.2e, OM 2
- 29 Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? 2
- 30 Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? 2
- 31 Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? Meelezen AIRS, 5.1.2e 2
- 32 Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? Meelezen AIRS, 5.1.2e 2

- 33 Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? **Meelezen** 5.1.2e 2
- 34 Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? **OM, meelezen DWJZ** 2
- 35 Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? **DRC, meelezen** 5.1.2e 2
- 5.1.2i, 5.2
- 36 Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? 2
- 37 Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? 2
- 38 Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? **Meelezen** 5.1.2e 2
- 39 Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismen? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? **Meelezen DRC,** 5.1.2e 3
- 40 Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? **Meelezen** 5.1.2e **DRC** 3
- 41 Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? **Meelezen privaatrecht?** 4
- 42 Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? 4
- 43 Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? 4
- 44 Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? 4
- 45 Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? **Meelezen privaatrecht** 4
- 46 Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse 4

<sup>3</sup> Kamerstuk 22 343 nr. 293 (vergaderjaar 2020–2021)



	gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze?		
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten?	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers?	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People?	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? Meelezen 5.1.2e	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? Meelezen AIRS, 5.1.2e	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? Meelezen DRC, OM, 5.1.2e	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? 5.1.2e, DRC, AIRS OM	5	7
5.1.2i, 5.2			
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide?	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? Meelezen 5.1.2e, AIRS	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde?	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten?	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? 5.1.2e, DRC	7	
5.1.2i, 5.2			
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? Meelezen AIRS, DRC, OM, 5.1.2e	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/7



60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? <b>Meelezen AIRS.</b> 5.1.2e	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? <b>Meelezen AIRS.</b> 5.1.2e	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? <b>Meelezen AIRS.</b> 5.1.2e	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? <b>Meelezen AIRS.</b> OM, DRC, 5.1.2e	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? 5.1.2e OM	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? DRC, OM, 5.1.2e <i>Of slechts meelezen?</i>	18
	LS: zal afhangen van normadressant welke sancties mogelijk zijn?	
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken?	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea?	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea?	20
71	Hoe bezieet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten?	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit?	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke?	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea?	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië?	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

6/7

76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen?	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea?	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij. het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? <b>Meelezen</b> <sup>5 1 2e</sup> , <b>privaatrecht</b> .	31





exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC?

- 64 Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als *mens rea* is aangevoerd voor toekomstige zaken?
- 67 Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?
- 68 Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken?

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted]@minjenv.nl; [redacted]@minbjenv.nl [redacted]@minbjenv.nl;  
[redacted] - BD/DJOA/AIRS [redacted]@minjenv.nl  
**From:** [redacted]  
**Sent:** Thur 8/12/2021 1:43:36 PM  
**Subject:** Kamervragen Ecocide  
**Received:** Thur 8/12/2021 1:43:55 PM

Dag allen,  
Ik hoop dat alles goed met jullie gaat. Enige tijd geleden kwamen de Kamervragen Ecocide al voorbij ([zie SWR](#)).  
Vanuit BZ pak ik vraag 4 op en hierbij heb ik alvast een voorzet gedaan. Het leek mij goed om aan te sluiten bij de [Kamerbrief](#) van afgelopen april.

4. *Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?*

5.1.2i,5.2

Ik ben benieuwd naar jullie visie. Hebben jullie wellicht meer informatie over de betrokkenheid van Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?

Alvast dank voor jullie hulp!  
Hartelijke groet,



[redacted] 5.1.2e

Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten

Ministerie van Buitenlandse Zaken  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag

S: [redacted]  
E: [redacted]@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Mon 8/16/2021 7:33:15 PM  
**Subject:** RE: Kamervragen juridische definitie ecocide  
**Received:** Mon 8/16/2021 7:33:16 PM

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2i,5.2

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** woensdag 11 augustus 2021 15:32

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** FW: Kamervragen juridische definitie ecocide

5.1.2e

5.1.2i,5.2

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** woensdag 11 augustus 2021 15:03

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** Kamervragen juridische definitie ecocide

Beste 5.1.2e,

Samen met 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e ben ik namens DMM betrokken bij het beantwoorden van de Kamervragen over ecocide. In de tweede set Kamervragen, over de juridische definitie, luidt vraag 7 als volgt:

7. Bent u bereid in gesprek te treden met de leden van het expertpanel of de Stop Ecocide Foundation over de mogelijkheden die deze juridische definitie biedt en hoe Nederland daar een rol in kan spelen?

Uit overleg binnen BZ met DJZ over deze vraag, heb ik begrepen dat dit deels ook bij JenV ligt, omdat de beantwoording afhangt van ons standpunt over de juridische definitie van het expertpanel.

Zouden jullie input kunnen leveren voor de beantwoording van deze vraag? Ik hoor graag of ik hiervoor bij jullie aan het juiste adres ben.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e





5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten

**Ministerie van Buitenlandse Zaken**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag

M: 5.1.2e

E: 5.1.2e@minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Tue 8/17/2021 8:47:34 AM  
**Subject:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide  
**Received:** Tue 8/17/2021 8:57:52 AM

Ik ben het helemaal met je eens [5.1.2e]!

Groet, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** dinsdag 17 augustus 2021 10:46

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hi [5.1.2e],

Even een algemene reactie op de laatste paar mails over deze vragen:

Ik begin het overzicht om eerlijk te zijn een beetje te verliezen. Ik geloof dat er drie of vier verschillende vragen vanuit BZ zijn gekomen telkens ook van een ander persoon. Sowieso lijkt het me goed eea met DRC en OM af te stemmen dus wellicht dat we een soort algemene kanttekening kunnen geven dat we ivm de vakantieperiode eea nog met alle vanuit JenV betrokken partijen moeten afstemmen maar het wel alvast delen omdat veel vragen deels op JenV en deels op BZ terrein liggen.

5.1.2i,5.2

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 16 augustus 2021 22:01

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hoi [5.1.2e],

In reactie op mijn mail van zojuist: [5.1.2e] heeft hier al naar gekeken zie ik en een voorzet voor een inhoudelijke reactie opgesteld. Eea zou m.i. nog wel met DRC en OM moeten worden afgestemd voordat we dit als concept naar BZ sturen. En met een kanttekening erbij dat er nog moet worden afgestemd met collega's die nu met verlof zijn.

Groeten, [5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 2 augustus 2021 08:56

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e]

[5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Beste allen,

Gelet op mijn vakantie vanaf as. vrijdag 6 t/m 30 augustus stuur ik jullie nu alvast een voorzet voor enkele van de vragen uit de tweede set. E.e.a. is voor een groot deel gebaseerd op de eerdere kabinetsreactie. Wellicht kan het behulpzaam zijn bij het contact dat hierover gedurende mijn afwezigheid met BZ zal plaatsvinden.

Vriendelijke groet,

[5.1.2e], [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 13 juli 2021 11:56

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Dag allen,

Zojuist heb ik [5.1.2e] gesproken. Over de 2<sup>e</sup> set kamervragen. BZ heeft daar nog geen verdeling voor gemaakt. [5.1.2e] gaat ook met vakantie en is er 9 augustus weer. We hebben hier die week verder contact over.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** dinsdag 13 juli 2021 11:45

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

3634236

0091

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Sorry allen, alles was hier vastgelopen en daardoor kon ik de inloggegevens van de vergadering niet opnieuw invoeren. Alles doet het nu weer, maar ik begrijp dat het overleg inmiddels is afgelopen.

Wat ik in ieder geval nog had willen zeggen is dat dit mijn laatste dag voor mijn vakantie is. Ik ben er 7 augustus weer. [5.1.2e] en ik wisselen elkaar dus af.

Ik zal in ieder geval [5.1.2e] nog proberen te bereiken vandaag. Zie net de mail van [5.1.2e] binnenkomen, dus daar zullen ongetwijfeld de verdere afspraken in staan.

Groeten, [5.1.2e]

-----Oorspronkelijke afspraak-----

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 17 juni 2021 11:43

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

**Tijd:** dinsdag 13 juli 2021 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

**Locatie:** webex

buiten verzoek

[5.1.2e]

[5.1.2e]



buiten verzoek

To: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e -  
BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e  
5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl  
From: 5.1.2e, 5.1.2e  
Sent: Tue 8/17/2021 9:01:24 AM  
Subject: RE: Kamervragen Ecocide  
Received: Tue 8/17/2021 9:01:57 AM

Dag allen,

Dank 5.1.2e, voor het sturen van onderstaande reactie. Wij hebben afgelopen week uitgebreid archiefonderzoek verricht om hier meer over te achterhalen.

- We hebben geen enkele verwijzing naar ecocide / *damage to the environment* kunnen vinden. De meeste stukken gaan over de diplomatieke conferentie in 1998, waar dit onderwerp al niet meer geagendeerd stond.
- Al in juli 1996 is door het preparatory committee besloten dat wilful and severe damage to the environment alleen als onderdeel van het artikel over oorlogsmisdrijven zou worden opgenomen, en niet als aparte misdaad. De stukken in het dossier "prepcom" gaan terug tot september 1996, en hier staat niks in over de NL positie t.a.v. ecocide.
- Verder zijn er alleen nog dossiers over de diplomatieke conferentie in 1998, waarin waarschijnlijk ook niks over ecocide zal staan.

Er lijken bij BZ dus geen archiefdossiers te bestaan over dit onderwerp.

Beschikt J&V wellicht nog over archiefdossiers waarin relevante informatie kan staan?

Alvast dank voor jullie hulp!

Hartelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: maandag 16 augustus 2021 18:20

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Cc: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Onderwerp: RE: Kamervragen Ecocide

Dag allen,

Bij een korte google zoektocht stuitte ik op de bijgevoegde tekst, waarin het volgende is opgenomen:

"Ecocide's omission from the Rome Statute was not a simple oversight. However, reasons as to why it was not included into the Rome Statute are unclear. In the early drafting of the Rome Statute, ecocide appeared as a Crime Against Peace, and was supported by all participants bar the United States, the United Kingdom, and the Netherlands. Strangely, ecocide was removed from the draft convention without any record of why."

Wanneer de weergave hierboven klopt, is ecocide destijds kennelijk mede nav stanpunt NL uit het ontwerp Statuut gehaald. In dat geval is onderstaand procedurele antwoord niet dekkend. Is er een manier om hier meer over te achterhalen? Beschikt BZ nog over de instructies voor de onderhandelingen van destijds?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 13 augustus 2021 11:16

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Cc: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

<5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen Ecocide

Dag 5.1.2e,

Veel dank voor je reactie en nuttige suggesties. Ik heb het antwoord enigszins aangepast.

5.2

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 12 augustus 2021 16:08

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

<5.1.2e @minjenv.nl>

3634192

0092

Onderwerp: RE: Kamervragen Ecocide

Hi 5.1.2e, Ik ben helaas niet bekend met enige pogingen in het verleden vanuit NL om ecocide als een internationaal misdrijf te erkennen. 5.2

5.2

In de kamerbrief die vlak voor de 1998 Rome Conferentie is verstuurd wordt niet gesproken over misdrijven gelieerd aan het milieu (dit itt bv terrorisme en drugs waarover wordt gezegd dat NL geen voorstander is). Ik beschik niet over de instructie die tbv die conferentie is opgesteld maar wellicht dat die nog ergens is op te duikelen? Als daar niets over milieucriminaliteit in staat kan mogelijk gebruik worden gemaakt van het feit dat amendering van het Statuut per consensus gebeurt (daarbij kan je ongetwijfeld putten uit de kamerbrief van afgelopen april) en dat een actieve rol van NL op dit gebied om die reden nooit opportuun werd geacht.

Groet,  
5.1.2e 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)  
Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag  
P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T 5.1.2e  
5.1.2e @minjenv.nl  
www.rijksoverheid.nl/venj

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>  
Verzonden: donderdag 12 augustus 2021 15:45  
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Kamervragen Ecocide

Van: 5.1.2e, 5.1.2e  
Verzonden: donderdag 12 augustus 2021 15:44  
Aan: 5.1.2e @minjenv.nl' <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e @minbjenv.nl' <5.1.2e @minbjenv.nl>;  
5.1.2e @minjenv.nl' <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: Kamervragen Ecocide

Dag allen,  
Ik hoop dat alles goed met jullie gaat. Enige tijd geleden kwamen de Kamervragen Ecocide al voorbij (zie SWR).  
Vanuit BZ pak ik vraag 4 op en hierbij heb ik alvast een voorzet gedaan. Het leek mij goed om aan te sluiten bij de Kamerbrief van afgelopen april.

5.2

Alvast dank voor jullie hulp!  
Hartelijke groet,  
5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e  
Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten  
Ministerie van Buitenlandse Zaken  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag  
M: + 5.1.2e  
E: 5.1.2e @minbuza.nl





abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Tue 8/17/2021 12:08:30 PM  
**Subject:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide  
**Received:** Tue 8/17/2021 12:08:00 PM

He dat is onhandig! Dan is telefonisch inbellen misschien het handigst inderdaad.

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** dinsdag 17 augustus 2021 14:08

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

[5.1.2e]

buiten verzoek

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 17 augustus 2021 10:46

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hi [5.1.2e],

Even een algemene reactie op de laatste paar mails over deze vragen:

Ik begin het overzicht om eerlijk te zijn een beetje te verliezen. Ik geloof dat er drie of vier verschillende vragen vanuit BZ zijn gekomen telkens ook van een ander persoon. Sowieso lijkt het me goed eea met DRC en OM af te stemmen dus wellicht dat we een soort algemene kanttekening kunnen geven dat we ivm de vakantieperiode eea nog met alle vanuit JenV betrokken partijen moeten afstemmen maar het wel alvast delen omdat veel vragen deels op JenV en deels op BZ terrein liggen.

5.2

[5.1.2e]

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 16 augustus 2021 22:01

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hoi [5.1.2e],

In reactie op mijn mail van zojuist: [5.1.2e] heeft hier al naar gekeken zie ik en een voorzet voor een inhoudelijke reactie opgesteld. Eea zou m.i. nog wel met DRC en OM moeten worden afgestemd voordat we dit als concept naar BZ sturen. En met een kanttekening erbij dat er nog moet worden afgestemd met collega's die nu met verlof zijn.

Groeten, [5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 2 augustus 2021 08:56

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e],

[5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Beste allen,

Gelet op mijn vakantie vanaf as. vrijdag 6 t/m 30 augustus stuur ik jullie nu alvast een voorzet voor enkele van de vragen uit de tweede set. E.e.a. is voor een groot deel gebaseerd op de eerdere kabinetsreactie. Wellicht kan het behulpzaam zijn bij het contact dat hierover gedurende mijn afwezigheid met BZ zal plaatsvinden.

Vriendelijke groet,

[5.1.2e], [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 13 juli 2021 11:56

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e],

[5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

33634638

0093



Dag allen,  
Zojuist heb ik [5.1.2e] gesproken. Over de 2<sup>e</sup> set kamervragen. BZ heeft daar nog geen verdeling voor gemaakt.  
[5.1.2e] gaat ook met vakantie en is er 9 augustus weer. We hebben hier die week verder contact over.

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: dinsdag 13 juli 2021 11:45

Aan: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e]  
[5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Sorry allen, alles was hier vastgelopen en daardoor kon ik de inloggegevens van de vergadering niet opnieuw invoeren. Alles doet het nu weer, maar ik begrijp dat het overleg inmiddels is afgelopen.

Wat ik in ieder geval nog had willen zeggen is dat dit mijn laatste dag voor mijn vakantie is. Ik ben er 7 augustus weer. [5.1.2e] en ik wisselen elkaar dus af.

Ik zal in ieder geval [5.1.2e] nog proberen te bereiken vandaag. Zie net de mail van Leontine binnenkomen, dus daar zullen ongetwijfeld de verdere afspraken in staan.

Groeten, [5.1.2e]

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 17 juni 2021 11:43

Aan: [5.1.2e] - BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

Onderwerp: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Tijd: dinsdag 13 juli 2021 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: webex

buiten verzoek

[5.1.2e]

5.1.2e

buiten verzoek

buiten verzoek



buiten verzoek

buiten verzoek

#### Ecocide

BZ wil beantwoording eigenlijk op 2 september versturen maar dat is zeer waarschijnlijk niet haalbaar. Op 17 augustus overleg met BZ geweest over de antwoorden die er tot nu toe zijn.

zal eea aan JenV kant moeten coördineren. Wellicht goed om zodra planning duidelijker is even met  te overleggen of  nog in de lijn moet worden opgenomen of dat nu DGRR in de lijn wordt opgenomen en ons aandeel beperkt is dat voldoende is zijn.

buiten verzoek

buiten verzoek



buiten verzoek

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Wed 8/25/2021 7:57:09 AM  
**Subject:** rol I&W ecocidevragen  
**Received:** Wed 8/25/2021 7:57:50 AM

Hai allemaal,

Even kort over de afstemming met I&W op de ecocidevragen: er zijn nu meerdere mensen bij I&W aan het rondvragen (geweest en nog steeds) wie er kan / moet meelesen. Vanuit DGMI, vanuit de CFEZIL coordinatie, en ik heb steeds aangegeven dat het om de juridische insteek gaat. Nog geen succes so far. Mijn conclusie is dat er geen duidelijke raakvlakken met I&W zijn, anders was er lijkt mij wel een dossierhouder gevonden.

Verzoek aan jullie om voor vragen waarvoor je echt denkt dat I&W iets aan te vullen heeft zelf gericht dossierhouders aan te schrijven met die specifieke vraag. Lukt dat niet dan doen we de beantwoording zelf.

Groeten,

5.1.2e, 5.1.2e  
5.1.2e

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....  
**T:** 5.1.2e  
**M:** 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** 5.1.2e - BD/DRC/FO [5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e  
5.1.2e BD/DWJZ/SSR [5.1.2e @minjenv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Mon 8/30/2021 7:27:32 AM  
**Subject:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide  
**Received:** Mon 8/30/2021 7:27:33 AM

Hoi allemaal,

5.1.2e zou er wel bij moeten zijn, want hij is betrokken bij de beantwoording van de vragen waarvoor JenV penvoerder is. Aan mij heb je voor wat betreft die vragen niet zo veel. Andere optie is een kort overlegje vandaag en dan donderdag nog een overleg.

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Verzonden:** donderdag 26 augustus 2021 17:14

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR;  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Ik reserveer beide opties, annuleren kan altijd nog.

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 26 augustus 2021 17:06

**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Dag allen,

Even overleg lijkt mij inderdaad goed. 5.1.2e is de komende vier weken afwezig, dus hij sluit sowieso niet aan. Ik kan zowel op maandag van 15.00 tot 16.00 als donderdag van 9 tot 10.

Groet,

5.1.2e

Sent with BlackBerry Work

([www.blackberry.com](http://www.blackberry.com))

**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**Date:** Thursday, 26 Aug 2021, 4:59 PM

**To:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
<5.1.2e @minjenv.nl>

**Subject:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Allen,

Voorzover ik kan zien, is 5.1.2e volgende week nog vrij en 5.1.2e is maandag en dinsdag nog vrij.

We kunnen dus met z'n drieën maandag overleggen, bijv. van 15u tot 16u of donderdagochtend van 9u tot 10u.

Dan kan 5.1.2e hopelijk wel.

Wat doen we?

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Verzonden:** donderdag 26 augustus 2021 16:49

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
<5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hallo 5.1.2e,

Dank voor je toelichting.

Ik heb niet gevraagd om de aanbiedingsnota, dat zal ik doen. Lijkt me dat we daar zeker uit kunnen putten.

Ik vind het verder geen probleem om een lijn te starten, maar 1 september wordt wat lastig. Elke input is dus welkom.

De tweede set KV: daar heb ik me verder niet mee bemoeid, voorzover ik weet, is daar geen input van DGRR op nodig?

En goed idee om volgende week even te overleggen, ik zal even kijken of ik een geschikt moment kan vinden.

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 26 augustus 2021 16:37

**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

33634295

0097



Onderwerp: RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hoi [5.1.2e]

[5.1.2e] en ik hebben afgelopen week een overleg gehad met BZ en hoewel we beiden van tevoren hebben aangegeven dat we ervan uitgingen dat dat overleg alleen betrekking had op de problematiek waar wij over gaan –ecocide als internationaal misdrijf, het Statuut van Rome en de WIM – bleek tot onze verbazing dat BZ toch alle beschikbare concept-antwoorden wilde doorlopen (en bij voorkeur afstemmen).

Bij de vragen waar we van jou al een eerste concept of beantwoordingslijn hadden, hebben we de strekking van het antwoord kort weergegeven. BZ kon zich daarin vinden. Van jou hadden we alleen concepten op de 2<sup>e</sup> set vragen [5.1.2e], of heb ik iets over het hoofd gezien? Die 2<sup>e</sup> set kamervragen hebben we overigens niet doorgelopen, omdat BZ daar nog mee bezig was.

Verder heb ik nog enkele algemene kanttekeningen gemaakt. In de eerste plaats dat de BZ planning van 1 september de lijn in niet realistisch is ivm vakanties en dat voor DWJZ geldt dat naast [5.1.2e] ook onze [5.1.2e] [5.1.2e] weg zijn en dat in ieder geval [5.1.2e] [5.1.2e] de gelegenheid moet krijgen om de gehele set concept-antwoorden goed door te kunnen nemen. Ik was in de veronderstelling dat hij begin september pas terug was van vakantie, maar hij blijkt er maandag al te zijn. Hoe dan ook geldt dat wij op 'ons' niveau de gehele set antwoorden eerst compleet (en afgestemd) moeten hebben, voordat hij ze kan doornemen. Ook [5.1.2e] is er maandag pas weer en datzelfde geldt voor mijn collega die vanuit privaatrecht zal meelezen op de antwoorden die zien op het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid en op aansprakelijkheid.

Verder heb ik aangegeven dat wij intern hebben afgesproken dat we allemaal meelezen op de complete set JenV-vragen en dat ik er geen zicht op had of het OM al informatie had aangeleverd of wanneer zij dat zouden doen en dat ik niet uitsloot dat ook het OM meer tijd nodig zou hebben. Dat ik dit niet wist kwam op BZ vreemd over, omdat ze er van uitgingen dat ik de JenV coördinator was. Ik heb daarop gezegd dat dit niet het geval is en dat de contacten met het OM via jou lopen en dat de stukken via DGR de lijn ingaan. De exacte bewoordingen en wie wat gezegd heeft weet ik niet meer, maar dit is in ieder geval de strekking. Met de planning van 1 september de lijn in hebben we dus zeker niet ingestemd. Ook heb ik nog aangeraden om eea via de MR te laten lopen, net zoals eerder de kabinetsreactie, maar daar leek [5.1.2e] niets voor te voelen.

Voor wat betreft de nota: ik neem aan dat we de aanbiedingsnota van BZ ontvangen, zodat we daaruit kunnen putten? Voor zover het gaat om internationale misdrijven, is JenV volgend, en ligt het voortouw voor de beantwoording van de vragen bij BZ. In ieder geval voor dat stuk van de nota moeten we aansluiten bij de BZ nota (voor zover we het daarmee eens zijn natuurlijk, maar daar ga ik gelet op het overleg van afgelopen week wel van uit). Ik ben nu bezig met een meer gedetailleerde reactie op de vragen waarop wij zouden meelezen (voor zover deze op mijn terrein liggen). De vragen waarvoor het voortouw bij JenV ligt, behoren niet tot mijn expertise. Ik lees en denk graag mee, maar kan daar zelf niets voor aanleveren. Hopelijk is [5.1.2e] maandag in de gelegenheid dit dossier weer op te pakken.

Misschien goed om maandag nog even met z'n vieren te overleggen hoe en wat. Wij zijn mede-ondertekenaar van deze brief dus dan moeten wij toch ook invloed hebben op het proces?

Succes allemaal en groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 26 augustus 2021 14:06

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Urgentie: Hoog

Allen,

Ik heb net [5.1.2e] [5.1.2e] gesproken, ik was mij er niet van bewust dat ik dit coördineerde voor JenV.

Graag jullie input en denkkracht op voor de antwoorden in de eerste bijlage.

En voor de vragen waarop JenV zou meelezen, heb ik de meest recente versie van de SWR bijgevoegd. In de eerste bijlage staat op welke vragen we zouden meelezen.

Blijkbaar moet voor 1 september de brief de lijn in. Aangezien ik nog 3 brieven heb die voor 1 september de lijn in moeten, graag ook jullie input voor de begeleidende nota.

Groet, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] BD/DRC/FO

Verzonden: vrijdag 6 augustus 2021 11:57

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Allen,

Hierbij mijn eerste reactie op de vragen. Niet overal een antwoord op, helaas.

Groet, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

3634295

0097



**Verzonden:** woensdag 21 juli 2021 11:10

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Goedemorgen collega's,

Bijgevoegd alvast een conceptantwoord op twee vragen, ook al staat AIRS niet als eerste. Zoals besproken tijdens ons overleg kan dit antwoord waarschijnlijk (gedeeltelijk) op meerdere vragen worden gegeven.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 13 juli 2021 11:43

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Allen,

Hierbij de interne verdeling (met namen).

We hebben afgesproken om (via de mail) onderling onze conceptantwoorden / suggesties voor antwoorden via de mail te delen en ook aan te geven (als je naam als eerste staat) als je geen idee hebt wat een mogelijk antwoord zou kunnen zijn.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Verzonden:** dinsdag 13 juli 2021 09:30

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** eerste oogst beantwoording TK vragen ecocide

Hallo allen,

We zien elkaar om 11 uur in de webex.

Ik zag op de samenwerkingsruimte dat bij vraag 57 door BZ meelesen JenV is gezet (tenminste, zo interpreteer ik dat als we niet als eerste genoemd staan).

Tot straks,

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid / Ministry of Justice and Security  
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding / Law Enforcement Department  
Afdeling Fraude en Ordening  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e  
E 5.1.2e@minjenv.nl  
Afwezig: woensdag

**To:** 5.1.2e - BD/DRC/FO [5.1.2e@minjenv.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e@minjenv.nl]; 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e@minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Mon 8/30/2021 2:17:51 PM  
**Subject:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2  
**Received:** Mon 8/30/2021 2:17:52 PM

Hoi allen,

Zie onderstaande mailwisseling nav de initiatiefnota met daarin alle contactpersonen van het OM: pag, LP en FP.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:36

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e] - BD/DRC/FO

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Goedemorgen,

Bij het FP is [5.1.2e] de landelijk coördinerend milieu ovj

[5.1.2e]@om.nl

Beleidsmedewerker die ook al lang ervaring heeft met milieucriminaliteit is

[5.1.2e]@om.nl

5.1.2e

Groet, [5.1.2e]

Verzonden met BlackBerry Work

([www.blackberry.com](http://www.blackberry.com))

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Datum:** donderdag 28 jan. 2021 9:30 AM

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>, [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Kopie:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hi [5.1.2e],

Bij het PaG is [5.1.2e] [5.1.2e] ([5.1.2e]@om.nl) dossierhouder IM daarnaast heb ik ook contactgezocht met de beleidsmedewerker IM van het LP [5.1.2e] ([5.1.2e]@om.nl). Wie we bij het PaG/FP moeten hebben voor milieucriminaliteit durf ik niet te zeggen maar ik hoop dat [5.1.2e] ons daarbij zal kunnen helpen.

Groeten,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 28 januari 2021 09:25

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Heel fijn dat jullie al contact hebben gelegd en dat ook het OM al is benaderd. Ik was nog op zoek naar de juiste contactpersonen daar.

Wil je mij ook de namen doorgeven [5.1.2e]?

Vanuit DWJZ heb ik ook [5.1.2e] [5.1.2e] aangehaakt, die bij ons de strafrechtelijke handhaving van milieucriminaliteit doet.

Groeten, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:57

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hi [5.1.2e],

Ik heb de stukken inderdaad al gedeeld met mijn contactpersoon bij het PaG en ook al even contact gezocht met mijn evenknie bij het internationale misdrijvencluster van het LP. Hij gaf aan dat milieucriminaliteit bij het Functioneel Parket is belegd en dat hij dan ook niet echt veel input vanuit de IM hoek verwacht. Ik wees erop dat er morgen een overlegje gepland staat met BZ en DWJZ waarna we mogelijk een concretere uitvraag kunnen doen. Ik zal de uitnodiging voor dat overleg ook even aan je forwarden.

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

3634216

0102



**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:41

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Hallo 5.1.2e,

Mijn oog valt op pagina op punt 3a. Misschien heeft het OM input voor een reactie? De (on)mogelijkheden om een bewijsbare strafzaak m.b.t. ecocide te krijgen?

Heb jij al contact met het PaG?

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 27 januari 2021 16:23

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e,

Vorig jaar hebben wij kortstondig contact gehad over het misdrijf ecocide. Gisteravond kreeg ik onderstaand bericht met bijgevoegde documenten toegestuurd over een initiatiefnota die hierover is ontvangen. Hoewel er ook nu weer vooral lijkt te worden gestuurd op strafbaarstelling van ecocide onder het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof gaat het ook breder over milieuhandhaving wat geloof ik bij jou belegd is. Ik moet er zelf nog even wat beter naar kijken maar wilde het al wel vast met jou delen, zeker gezien de strakke deadline voor input.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid | Ministry of Justice and Security (The Netherlands)

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA) | Department for Legal and Operational Affairs

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague

T 5.1.2e

5.1.2e@minjenv.nl

[www.rijksoverheid.nl/venj](http://www.rijksoverheid.nl/venj)

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 26 januari 2021 23:01

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e,

Je bent bij mij inderdaad aan het goede adres. Wil je daarnaast ook mijn beleidscollega 5.1.2e 5.1.2e (zie cc) noteren als contactpersoon? Verder zullen wij ook het OM hier nog bij moeten betrekken. Het formuleren van een JenV standpunt zal dus de nodige afstemming vergen.

Het lijkt me dan ook inderdaad goed hier donderdag even over te bellen (morgen ben ik vrij).

Vriendelijke groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**Verzonden:** dinsdag 26 januari 2021 13:27

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

**Urgentie:** Hoog

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Ik heb je contactgegevens ontvangen via mijn collega 5.1.2e 5.1.2e.

Er is bij minBZ een initiatiefnota ingediend over de strafbaarstelling van ecocide, en enkele aanwijzingen over nationale wetgeving in deze richting.

Zie de uitzetmail die ik zojuist heb uitgestuurd voor het opstellen van een gezamenlijke kabinetsreactie. Betrokken zijn in ieder geval de minBZ en minBHOS, minJ&V en ook afstemming met I&W en EZK.

Ben jij inderdaad de aangewezen persoon bij J&V om met ons mee te schrijven aan dit stuk?

Ik kan je helaas geen toegang geven tot het digitale dossier, daarom de stukken aangehecht.

3634216

0102

Kan ik je, gelet op de korte deadline, hier even over bellen?

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation  
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e, 5.1.2e

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij <sup>12</sup> over de strafbaarstelling van ecocide. [Hier de link naar het dossier.](#)

De **kabinetsreactie** komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdpad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdpad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

#### Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e  
IGG; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (MT)  
DJZ: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e  
DMM: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e  
IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (PM)  
J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl  
EZK: PM  
I&W: PM  
Ambassades: FRA/ 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM

33634216

0102

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e

.....  
**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**  
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands  
.....

T 5.1.2e  
M 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** [5.1.2e] (PaG Den Haag) [5.1.2e]@om.nl]  
**Cc:** [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] (PaG Den Haag) [5.1.2e]@om.nl; [5.1.2e] (Parket-Generaal) [5.1.2e]@om.nl]  
**From:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO  
**Sent:** Tue 8/31/2021 2:30:14 PM  
**Subject:** KV ecocide - feitelijke vragen nav initiatiefnota Van Raan  
**Received:** Tue 8/31/2021 2:30:16 PM  
**Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie initiatiefnota van Van Raan over ecocide-met verdeling [5.1.2e] eerste reactie AIRS en DRC).docx**

Hallo [5.1.2e],

Er is een groot aantal feitelijke vragen gesteld naar aanleiding van de brief van minister Blok welke weer was geschreven naar aanleiding van de initiatiefnota van Van Raan, om ecocide strafbaar te stellen.

BZ coördineert de beantwoording maar er zijn ook vragen waarop JenV penvoerder is of zal meelesen.

In bijgevoegd document staan de vragen. De groene vragen zijn voor JenV, op de gele vragen leest JenV mee.

Vraag is of het OM (Internationaal en/of FP) kan meelesen en in ieder geval op de volgende groene vragen input kan leveren:

6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 34 (waarbij de verdragen staan opgesomd in het antwoord van vraag 40), 53, 64 en 65.

Ook jullie kritische blik bij de geel gearceerde vragen met nummer 21, 28 (wellicht input/) en 63.

Kunnen we donderdag even bellen met wat een realistische planning is? BZ wil eigenlijk deze week de brief de lijn in doen, we kunnen hopelijk rekken tot eind volgende week...

Alvast dank voor jullie denkwerk en reactie.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

.....  
**Ministerie van Justitie en Veiligheid / Ministry of Justice and Security**  
**Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding / Law Enforcement Department**  
**Afdeling Fraude en Ordening**

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....  
**T** [5.1.2e]

**E** [5.1.2e]@minjenv.nl

Afwezig: woensdag

To: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e  
BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl  
Cc: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
From: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
Sent: Wed 9/1/2021 7:39:18 PM  
Subject: RE: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e  
Received: Wed 9/1/2021 7:39:20 PM  
antwoorden ecocide 01092021 5.1.2e docx

Dag allen,

Hierbij (in aanvulling op het document van 5.1.2e) mijn opmerkingen en aanvullingen bij de feitelijke vragen. De 2<sup>e</sup> set ben ik nog niet aan toegekomen.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: woensdag 1 september 2021 11:49

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

Onderwerp: RE: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Hoi allen,

Hierbij een nieuwe gebundelde versie van de opmerkingen van 5.1.2e en mijzelf. Graag hierin verder werken want ik had nog wat wijzigingen doorgevoerd in mijn eerdere teksten. Verder werk ik nog aan antwoord 64, dat vergde behoorlijk wat uitzoekwerk en

buiten verzoek

buiten verzoek

Zie verder mijn aanvullingen bij de 2<sup>e</sup> set kamervragen.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 31 augustus 2021 15:52

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e

5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Beste allen,

In het stuk van 5.1.2e heb ik mijn antwoorden ingevoegd. Ik ben nog niet toegekomen aan het meelesen op de overige vragen van BZ, dat zal ik nog doen (hopelijk voor ons overleg van donderdag).

Ook stuur ik een concept mee voor de beantwoording van de tweede set Kamervragen over de conceptdefinitie van ecocide. Hierin heb ik mijn eerdere voorzet voor een beantwoording gecombineerd met de versie van BZ die op de SWR stond.

Vriendelijke groet,

5.1.2e, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 31 augustus 2021 14:07

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Hoi allen,

Hierbij mijn opmerkingen en aanvullingen. Ik ben nog aan het worstelen met het antwoord op vraag 64 (weet niet zeker op welke jurisprudentie wordt gedoeld) en vul dat antwoord vanmiddag nog aan, maar dan kunnen jullie in ieder geval alvast zicht op mijn opmerkingen.

Groeten, 5.1.2e



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
**Sent:** Thur 9/2/2021 2:08:03 PM  
**Subject:** RE: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e  
**Received:** Thur 9/2/2021 2:08:04 PM

Thanks 5.1.2e! Ik had hem gemist omdat ik meteen had doorgeklikt naar de laatste mail van 5.1.2e, waarin alleen de lange lijst met feitelijke vragen was opgenomen. Ik verwerk jouw opmerkingen op die aanvullende set en stuur die dan later vandaag mee naar 5.1.2e en 5.1.2e. Overigens eens om de passage over het Nederlandse opzetbegrip te schrappen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 10:26

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Onderwerp:** FW: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Hierbij nogmaals.

Gr 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** woensdag 1 september 2021 11:49

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Hoi allen,

Hierbij een nieuwe gebundelde versie van de opmerkingen van 5.1.2e en mijzelf. Graag hierin verder werken want ik had nog wat wijzigingen doorgevoerd in mijn eerdere teksten. Verder werk ik nog aan antwoord 64, dat vergde behoorlijk wat uitzoekwerk

buiten verzoek

buiten verzoek

Zie verder mijn aanvullingen bij de 2<sup>e</sup> set kamervragen.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 31 augustus 2021 15:52

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Beste allen,

In het stuk van 5.1.2e heb ik mijn antwoorden ingevoegd. Ik ben nog niet toegekomen aan het meelesen op de overige vragen van BZ, dat zal ik nog doen (hopelijk voor ons overleg van donderdag).

Ook stuur ik een concept mee voor de beantwoording van de tweede set Kamervragen over de conceptdefinitie van ecocide. Hierin heb ik mijn eerdere voorzet voor een beantwoording gecombineerd met de versie van BZ die op de SWR stond.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 31 augustus 2021 14:07

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** antwoorden ecocide 31082021 5.1.2e

Hoi allen,

Hierbij mijn opmerkingen en aanvullingen. Ik ben nog aan het worstelen met het antwoord op vraag 64 (weet niet zeker op welke jurisprudentie wordt gedomd) en vul dat antwoord vanmiddag nog aan, maar dan kunnen jullie in ieder geval alvast zicht op mijn opmerkingen.

Groeten, 5.1.2e



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl]  
**Cc:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR 5.1.2e @minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR  
**Sent:** Thur 9/2/2021 2:36:01 PM  
**Subject:** RE: kamervragen ecocide  
**Received:** Thur 9/2/2021 2:36:02 PM  
**TK initiatiefnota ecocide TK-vr antwo 210800.docx**

Hoi 5.1.2e,

Zie hierbij de reactie van 5.1.2e en mijzelf op de TK-vragen n.a.v. de initiatiefnota daarover. Ik heb over vr. 20 nog een mailtje naar 5.1.2e gestuurd, volgens mij hoort die vraag ook nog tot haar portefeuille. Als ik van haar een reactie heb, stuur ik je die zo nodig door.

Het kantlijncommentaar van onze hand is geel gemarkeerd. 5.1.2e had de voor ons bedoelde vragen geel gemarkeerd. Als er niets bij staat, zijn we akkoord met het reeds gegeven antwoord.

Laat het vooral weten als je nog vragen hebt.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 10:44

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

Wij willen BZ morgen (eind van de ochtend) de volledige JenV reactie sturen. Lukt het jou om voor die tijd te reageren?

Dank en groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 09:45

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

5.1.2e

5.1.2e

buiten verzoek

5.1.2e

**To:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e  
BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO  
**Sent:** Thur 9/2/2021 2:46:16 PM  
**Subject:** RE: kamervragen ecocide  
**Received:** Thur 9/2/2021 2:46:18 PM  
[antwoorden ecocide 01092021 5.1.2e docx](#)  
[Kamervragen definitie ecocide 20210902 5.1.2e docx](#)

Allen,

Hierbij de versie met de laatste punten van 5.1.2e, het antwoord vanuit privaatrecht op vraag 17 en mijn aanvulling.

Wachten we nog op de reactie op de vragen over rechtspersoonlijkheid?

En met betrekking tot de tweede set: ik heb daar verder helemaal niet naar gekeken. Kan ik de versie die 5.1.2e net mailde en ik nu weer heb bijgevoegd in deze vorm mailen naar 5.1.2e?

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 16:11

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

Zie bijgevoegd mijn opmerkingen en aanvullingen in reactie op de laatste versie van 5.1.2e van gisteren, alsook de bijgewerkte versie van de tweede set Kamervragen (na verwerking opmerkingen 5.1.2e). Het is het makkelijkst als je in het document alleen mijn revisies zichtbaar maakt, dan is het eenvoudig te zien wat ik heb gewijzigd.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 12:18

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Doe ik.

Ik heb net gesproken met 5.1.2e. Hij gaf aan ook met 5.1.2e (PaG internationaal) gesproken te hebben. Het OM ziet weinig rol voor zichzelf in deze beantwoording, daar het nog geen strafbaar feit is.

Ik heb wel de vragen met hem doorgelopen.

5.1.2e, als jij vanmiddag nog even tijd hebt om te bellen, heel graag.

Ik heb ook 5.1.2e gesproken. Uiterlijk morgenochtend mail ik de complete set concept antwoorden naar haar.

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 09:56

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: kamervragen ecocide

Hoi allen,

Hieronder de reactie vanuit privaatrecht op vraag 17, civielrechtelijke aansprakelijkheid. Er volgt nog een reactie op de vragen over rechtspersoonlijkheid.

@ 5.1.2e: voeg jij deze in in onze laatste versie?

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 1 september 2021 12:32

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

Wij hebben m.o.o. aansprakelijkheid gekeken naar vraag 17. Het zou ons idee zijn om vraag 17 afzonderlijk te beantwoorden van vraag 18, zie hieronder.

3634224

0120

5.1.2i,5.2

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 23 augustus 2021 17:09

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: kamervragen ecocide

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Mag ik jullie vragen mee te lezen (en te schrijven) op deze Kamervragen? 5.1.2e is zo behulpzaam geweest om de voor ons relevante vragen al geel te markeren. Eea raakt volgens mij aan MVO, aan rechtspersonenrecht en aan aansprakelijkheidsrecht. (Vanwege het laatste 5.1.2e in de CC). Ik heb even nagevraagd, er zit natuurlijk spoed op, maar als jullie volgende week met enige voorrang kunnen oppakken, dan is dat vroeg genoeg.

Hg, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 23 augustus 2021 15:42

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

Alles goed met jou en al terug van vakantie, of heb je nog iets moois in het vooruitzicht?

De Minister van BZ heeft een heel aantal vragen ontvangen over 'ecocide' en vanuit ssr zijn 5.1.2e en ik bij de beantwoording daarvan betrokken (MJenV is mede-ondertekenaar van de antwoorden). Enkele vragen hebben betrekking op de wens om rechtspersoonlijkheid toe te kennen aan natuurgebieden. Wie zou daar vanuit privaatrecht op kunnen meelezen, is dat iets voor jou? Dit is de meest recente set antwoorden die ik van BZ heb en deze ga ik nu ontvangen.

Dank en groeten, 5.1.2e



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e]  
**Sent:** Fri 9/3/2021 7:40:05 AM  
**Subject:** RE: artikelen ecocide  
**Received:** Fri 9/3/2021 7:40:41 AM

Morgen [5.1.2e],

Gezellig, laten we dat doen. Zeg maar wanneer het jou uitkomt.

Fijn, ik kijk er straks met interesse naar.

5.2

[5.1.2e]

-----Original Message-----

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>  
**Sent:** vrijdag 3 september 2021 09:18  
**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>  
**Subject:** RE: artikelen ecocide

Hi [5.1.2e],

Ja, dat moeten we zeker doen! De tijd vliegt he, zeker omdat het ook steeds zo ontzettend druk is. Komende week ergens? Jullie ontvangen zo onze aanvullingen en opmerkingen bij de kamervragen. Bij een aantal antwoorden stellen wij toch een wat andere formulering voor. Meestal blijft de strekking van het antwoord wel gelijk, maar gooien we er een strafrechtelijk sausje overheen. Uiteraard graag bereid tot overleg! Waar ik in ieder geval nog even met je over wil spreken is het antwoord op vraag 64, over roekeloosheid. Ik vraag me af of we met Lubanga wel op het juiste spoor zitten, gezien de uitspraak in hoger beroep. Ik kwam bijgaand artikel tegen waarin oa gerefereerd wordt aan de zaak Kenyatta. Heb jij vanmiddag tijd hiervoor?

<https://justiceinconflict.org/2020/08/13/a-reckless-crimes-against-humanity-justice-for-the-victims-of-the-beirut-blasts/>

Groeten, [5.1.2e]

-----Oorspronkelijk bericht-----

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@minbuza.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 31 augustus 2021 10:01  
**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: artikelen ecocide

Hi [5.1.2e],

buiten verzoek

Groet,

[5.1.2e]

-----Original Message-----

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>  
**Sent:** maandag 30 augustus 2021 11:02  
**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@minbuza.nl>  
**Subject:** FW: artikelen ecocide

Hoi [5.1.2e],

3634202

0124

Ken je bijgaande artikelen al?

Groeten, 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e, 5.1.2e BD/DWJZ/SSR

Verzonden: maandag 30 augustus 2021 11:01

Aan: 5.1.2e, - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>, 5.1.2e, 5.1.2e  
BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>, 5.1.2e, 5.1.2e, - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: artikelen ecocide

Hoi collega's,

Ik kwam bijgaande artikelen tegen, die behulpzaam kunnen zijn bij de beantwoording van de vragen.

Groeten, 5.1.2e

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the

3634202

0124

electronic transmission of messages.



To: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl]  
From: 5.1.2e - BD/DRC/FO  
Sent: Fri 9/3/2021 8:21:34 AM  
Subject: RE: feitelijke vragen en tweede set vragen mbt ecocide  
Received: Fri 9/3/2021 8:21:35 AM  
[21-09-03 antwoorden ecocide bijdrage JenV.docx](#)

Hallo 5.1.2e,

Excuus, nog een nabrander. Nu een versie met ook input vanuit privaatrecht. Over het antwoord op vraag 64 vindt nog overleg plaats met BZ (5.1.2e), dus dat moeten we later invoegen.

Ik ga bespreken of mede namens ook akkoord is (overigens weet ik niet of de lijn dan korter wordt of alsnog door moet naar de minister). Laat ik je weten.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 3 september 2021 09:54

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/FO

Onderwerp: RE: feitelijke vragen en tweede set vragen mbt ecocide

Dank je!

Wat betreft de ondertekening; kunnen we onze minister mede namens j&v laten tekenen? Dat lijkt me logistiek makkelijker dan twee handtekeningen.

Groet!

Verzonden met BlackBerry Work

([www.blackberry.com](http://www.blackberry.com))

Van: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

Datum: donderdag 02 sep. 2021 5:23 PM

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: feitelijke vragen en tweede set vragen mbt ecocide

Hallo 5.1.2e,

Hierbij de input van JenV op de feitelijke vragen. Ook bijgevoegd de input m.b.t. de tweede set.

Er vindt nog intern afstemming plaats met een aantal hoofden, maar dan kunnen jullie ook alvast verder.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid / Ministry of Justice and Security  
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding / Law Enforcement Department  
Afdeling Fraude en Ordening  
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag  
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e  
E 5.1.2e@minjenv.nl  
Afwezig: woensdag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het

elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** 5.1.2e - BD/DGRR/DRC/FBS[5.1.2e@minjenv.nl]  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e@minbuza.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR[5.1.2e@minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Fri 9/3/2021 10:50:40 AM  
**Subject:** geïntegreerde versies beantwoording ecocide.  
**Received:** Fri 9/3/2021 10:51:03 AM

[21-09-03 antwoorden ecocide bijdrage JenV - MV.docx](#)

[ANTWOORDEN-Verzoek-aan-M-inzake-Feitelijke-vragen-over-de-kabinetsreactie-op-de-in 03-09.docx](#)

[Antwoord-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-aan-M-over \(1\).docx](#)

[Antwoord-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-aan-M-over 3-9.docx](#)

Dag 5.1.2e en ook 5.1.2e,

Ik heb de J&V-input verwerkt in de gezamenlijke documenten op de SWR. Veel dank daarvoor. Het is wel veel werk en foutgevoelig om de versies actueel te houden zo; daarom het nadrukkelijke verzoek om verdere aanpassingen direct op de SWR te doen.

Ik stuur vier documenten retour:

- De twee documenten die eindigen op 03-09 en 3-9 zijn de geïntegreerde versies zoals ze nu op de SWR staan. Daarin is dus jullie commentaar verwerkt in de laatste gezamenlijke versie.
- De andere twee documenten zijn jullie input die ik vandaag en gisteren kreeg, waarin ik aangeef wat ik niet overneem en waarom (heel weinig, meeste kon er meteen in).

We zijn aan de laatste loodjes, her en der wordt er bij BZ nog eea aangevuld/afgestemd en bij jullie dus ook. Laten we maandag weer even contact hebben om te kijken waar we staan.

@ 5.1.2e is alvast aan het lezen geslagen zodat de afstemming straks snel gaat. Houd jij ook in de gaten dat dir.DJZ tijd heeft om de stukken te bekijken volgende week?

Dank!

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e [5.1.2e@minbuza.nl]

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl;  
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Fri 9/3/2021 11:36:12 AM  
**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed  
**Received:** Fri 9/3/2021 11:36:23 AM

5.1.2i,5.2

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 13:19

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e;  
5.1.2e BD/DRC/FO  
**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

Hoi allen,

5.1.2i,5.2

Gr 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 12:04

**Aan:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e  
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
<5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

Dank voor jullie reacties. Misschien inderdaad niet noemen bij deze vraag, maar meer algemeen is dit wel relevant voor de discussie met de Kamer en eventuele andere gestelde vragen.

Als we het complete plaatje hiervan hebben kunnen we het op de juiste plek invoegen (of alsnog weglaten).

Groet!

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 11:58

**To:** Gerlofsma, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
<5.1.2e @minjenv.nl>

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

Ik kreeg deze info van een partner die in het veld werkt. Had dit niet gecheckt bij ICC. Als het niet klopt dan eruit te halen

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 11:47

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl> 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO  
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e  
<5.1.2e @minbuza.nl>

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

Ha allen,

Ik heb deze informatie ontvangen van IGG en ingevoegd. Prima wat mij betreft om het eruit te halen.

Groet,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 11:42

**To:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl> 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO  
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

3634340

0131

**Subject:** genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

**Importance:** High

Ha collega's,

Ik lees in de beantwoording van vraag 36 uit de ecocide-vragenset een nogal opvallende bijzin, namelijk dat er in augustus een ICC zaak is ingediend tegen bolsanaro met als aanklacht ecocide. Dat is niet het hele verhaal – als ik snel even online kijk is de eerste aanklacht *genocide*.

5.1.2i,5.2

5.1.2i,5.2

Voor een opvolgend kamerdebat lijkt me dit sowieso nodig om achter de hand te hebben.

NB. Er is wel spoed bij. Begin volgende week moeten deze vragen echt de lijn in.

Hieronder de vraag gekopieerd. [Zie ook op de interdept. SWR.](#)

**36. Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DMM/ 5.1.2e +**

**IGG/ 5.1.2e**

**Antwoord**

5.1 2i,5.2

Dank, groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

3634340

0131

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e  
5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e  
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e  
**Sent:** Tue 9/7/2021 6:02:27 AM  
**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed  
**Received:** Tue 9/7/2021 6:02:40 AM

Wat mij betreft prima. Het is kort maar volledig.

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Sent:** maandag 6 september 2021 18:08

**To:** 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e - BD/DRC/FO;

5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

Dan is dit het antwoord waarin de verwijzing is weggelaten:

36. Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DMM/ 5.1.2e +

IGG/ 5.1.2e

**Antwoord**

5.1.2i,5.2

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** maandag 6 september 2021 12:37

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e

5.1.2e >; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

Dag allen,

5.1.2i,5.2

Mvg,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 12:04

**To:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

5.1.2i,5.2

Als we het complete plaatje hiervan hebben kunnen we het op de juiste plek invoegen

5.1.2i,5.2

Groet!

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 11:58

**To:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

5.1.2i,5.2

Ik kreeg deze info van een partner die in het veld werkt.

**From:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 11:47

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e @minbuza.nl>

**Subject:** RE: genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

3634171

0132

Ha allen,

Ik heb deze informatie ontvangen van IGG en ingevoegd.

5.1.2i.5.2

Groet,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

**Sent:** vrijdag 3 september 2021 11:42

**To:** 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Subject:** genocide zaak 5.1.2e ICC - spoed

**Importance:** High

Ha collega's,

5.1.2i.5.2

5.1.2i.5.2

Voor een opvolgend kamerdebat lijkt me dit sowieso nodig om achter de hand te hebben.

NB. Er is wel spoed bij. Begin volgende week moeten deze vragen echt de lijn in.

Hieronder de vraag gekopieerd. [Zie ook op de interdept. SWR.](#)

**36. Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DMM/** 5.1.2e

**IGG/** 5.1.2e

**Antwoord**

5.1.2i.5.2

Dank, groeten,

5.1.2e, 5.1.2e

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] -  
BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl  
**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO  
**Sent:** Thur 9/9/2021 7:08:05 AM  
**Subject:** FW: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ  
**Received:** Thur 9/9/2021 7:08:06 AM

En hier nog een vraag van BZ.

Ik heb de stukken nog niet ontvangen van [5.1.2e].

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e]

**Verzonden:** woensdag 8 september 2021 14:26

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e] BD/DRC/FO; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e]

**Onderwerp:** ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

Ha [5.1.2e],

Het is zo ver; de ecocide vragen zijn hier op directeursniveau afgestemd en ga ik nu de officiële lijn in sturen! Feestelijk moment.

Belde jullie er net over maar krijg geen gehoor dus even zo. Ik ben verder vanmiddag wel bereikbaar.

Ik begrijp van [5.1.2e] dat jullie er over de feitelijke vragen en kamervragen onderling uit zijn gekomen.

Alleen nog het verzoek van [5.1.2e] of jullie akkoord zijn met alternatieve formulering van vraag 17 (zie onder).

Ik ga nu de stukken overzetten in ons accorderingssysteem van BZ. Als er nog wijzigingen in deze versie mee moeten dan graag even bellen. In de oplegmemoranda's van de KV en de feitelijke vragen geef ik aan dat J&V bij akkoord medeondertekent. Als dit later verandert moet worden in 'mede namens' kan dat nog wel. Ik zal de stukken (memo's en finale versies antwoorden) zo met je delen [5.1.2e]

Hopelijk lukt het jullie ook om de stukken richting minJ&V te sturen, zodat we snel akkoord krijgen van alle bewindspersonen.

Hartelijke groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

**Vraag 17.** Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties?

**Antwoord**

5.1.2e, 5.1.2i, 5.2



5.2,5.1.2e,5.1.2i

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T

5.1.2e

M

5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Thur 9/9/2021 8:50:34 AM  
**Subject:** RE: kamervragen ecocide  
**Received:** Thur 9/9/2021 8:53:03 AM

Goedemorgen [5.1.2e]

Voor DJOA graag in de lijn [5.1.2e] Wil je een berichtje sturen als de lijn wordt gestart? Dan kan ik mijn hoofd informeren over de vragen waar zij specifiek naar moet kijken.

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO

**Verzonden:** donderdag 9 september 2021 09:06

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Goedemorgen,

Zag net in mijn mailbox dat BZ gisteren de lijn is gestart (na al vooraf afgestemd te hebben op [5.1.2e])  
Bij 'gewone' schriftelijke Kamervragen maak ik geen nota. De input van het OM is nauwelijks tot niets geweest.  
Ik kan een opzet maken, maar heb echt de input van DWJZ input nodig. Ik hoor dan ook graag wie er in de lijn moet worden opgenomen (naam en functie in DigiJust).

Groet [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 8 september 2021 08:41

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

<[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Beste allen,

Is er al bekend wanneer de set de lijn in gaat bij BZ en bij ons? Hoofd DJOA-AIRS wil graag in de lijn worden meegenomen en het is fijn om een indicatie te hebben wanneer zij er ongeveer naar zal moeten kijken.

@ [5.1.2e]: Ik hoop dat je weer op de been bent!

Groet,

[5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 13:14

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

[5.1.2e]

buiten verzoek

[5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 12:14

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e]

[5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

5.1.2i, 5.2

[5.1.2e]

[5.1.2e], [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 09:08

**Aan:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e]

33634234

0134



5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>  
CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

Hierbij de set retour. Over het antwoord op vraag 64 vindt nog overleg plaats met BZ (5.1.2e), dus dat moeten we later invoegen. Voor het overige is de set zo vlg mij compleet.

Dank aan allen!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 3 september 2021 08:40

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Hallo 5.1.2e

Bij deze.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 3 september 2021 08:34

Aan: 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

Ik heb de bijdrage van privaatrecht. Wanneer je mij de laatste versie stuurt, dan voeg ik deze in en is de set compleet.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 2 september 2021 17:11

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Ik neem je voorstel over!

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 2 september 2021 17:00

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Ik zie dat in de laatste versie het antwoord op vraag 8 nog niet actueel is. Ik stel voor daar n.a.v. de opmerking van 5.1.2e het volgende van te maken:

Naar huidig recht kunnen individuele personen zowel in de procedure voor het Internationaal Strafhof op grond van het Statuut van Rome als in het Nederlandse strafproces op grond van de Wet Internationale Misdrijven en het Wetboek van Strafrecht strafrechtelijk worden vervolgd wanneer zij zich schuldig hebben gemaakt aan een strafbaar feit ten aanzien waarvan overeenkomstig de genoemde regelgeving rechtsmacht kan worden uitgeoefend. Mocht ecocide in de toekomst strafbaar worden gesteld, dan zal dit op overeenkomstige wijze gelden voor individuele personen die zich daaraan schuldig maken.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: donderdag 2 september 2021 16:11

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

Zie bijgevoegd mijn opmerkingen en aanvullingen in reactie op de laatste versie van 5.1.2e van gisteren; alsook de bijgewerkte versie van de tweede set Kamervragen (na verwerking opmerkingen 5.1.2e). Het is het makkelijkst als

3634234

0134



je in het document alleen mijn revisies zichtbaar maakt, dan is het eenvoudig te zien wat ik heb gewijzigd.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 12:18

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Doe ik.

Ik heb net gesproken met 5.1.2e Hij gaf aan ook met 5.1.2e (PaG internationaal) gesproken te hebben.

Het OM ziet weinig rol voor zichzelf in deze beantwoording, daar het nog geen strafbaar feit is.

Ik heb wel de vragen met hem doorgelopen.

5.1.2e, als jij vanmiddag nog even tijd hebt om te bellen, heel graag.

Ik heb ook 5.1.2e gesproken. Uiterlijk morgenochtend mail ik de complete set concept antwoorden naar haar.

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 09:56

**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: kamervragen ecocide

Hoi allen,

Hieronder de reactie vanuit privaatrecht op vraag 17, civielrechtelijke aansprakelijkheid. Er volgt nog een reactie op de vragen over rechtspersoonlijkheid.

@ 5.1.2e voeg jij deze in in onze laatste versie?

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 1 september 2021 12:32

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** FW: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

Wij hebben m.o.o. aansprakelijkheid gekeken naar vraag 17. Het zou ons idee zijn om vraag 17 afzonderlijk te beantwoorden van vraag 18, zie hieronder.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e,5.2

**Van:** 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** maandag 23 augustus 2021 17:09

3634234

0134

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

CC: [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: kamervragen ecocide

Dag [5.1.2e] en [5.1.2e],

Mag ik jullie vragen mee te lezen (en te schrijven) op deze Kamervragen? [5.1.2e] is zo behulpzaam geweest om de voor ons relevante vragen al geel te markeren. Eea raakt volgens mij aan MVO, aan rechtspersonenrecht en aan aansprakelijkheidsrecht. (Vanwege het laatste [5.1.2e] in de CC). Ik heb even nagevraagd, er zit natuurlijk spoed op, maar als jullie volgende week met enige voorrang kunnen oppakken, dan is dat vroeg genoeg.

Hg, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: maandag 23 augustus 2021 15:42

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: kamervragen ecocide

Hoi [5.1.2e],

Alles goed met jou en al terug van vakantie, of heb je nog iets moois in het vooruitzicht?

De Minister van BZ heeft een heel aantal vragen ontvangen over 'ecocide' en vanuit ssr zijn [5.1.2e] en ik bij de beantwoording daarvan betrokken (MJenV is mede-ondertekenaar van de antwoorden). Enkele vragen hebben betrekking op de wens om rechtspersoonlijkheid toe te kennen aan natuurgebieden. Wie zou daar vanuit privaatrecht op kunnen meelesen, is dat iets voor jou? Dit is de meest recente set antwoorden die ik van BZ heb en deze ga ik nu ontvangen.

Dank en groeten, [5.1.2e]

# KAMERVRAAG

Opgesteld door:   










Kamervragen van de leden Van Raan en Teunissen (beiden PvdD) aan M over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts

Referentie Kamer  
2021Z11849

Binnengekomen op  
25 juni 2021

Deadline Kamer  
16 juli 2021 14:52

## ACCORDERING

 igg  
 dgis  
 DOB-PID  
 sg  
 DOB-PID  
 r  
 DOB-PID  
 m  
 DOB-PID

## OPMERKINGEN

### INTERDEPARTEMENTALE AFSTEMMING

Beantwoording opgesteld in samenwerking met J&V.

## GEVRAAGD BESLUIT

Akkoord met medeondertekening door BZ, BHOS en J&V en verzending van de beantwoording aan de Tweede Kamer

## AANLEIDING

U ontvangt beantwoording van de Kamervragen gesteld door de leden Teunissen en van Raan (beiden PvdD).

## KERN/SAMENVATTING

Deze Kamervragen liggen voor mede-ondertekening voor aan de minJ&V.

Beantwoording van de Kamervragen is gedaan in samenhang met beantwoording van de feitelijke vragen van de Kamercommissie Buitenlandse Zaken over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van van Raan (PvdD): 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de menselijkheid'. U ontvangt deze beantwoording separaat voor akkoord.

De Kamervragen gaan over de publicatie van een mogelijke juridische definitie van het begrip 'ecocide'.

In de beantwoording is aangegeven dat het kabinet de ontwikkeling van het juridische concept van ecocide een nuttige stap vindt voor het maatschappelijke debat over mogelijke strafbaarstelling van ecocide. Daarnaast zijn enkele inhoudelijke kanttekeningen geschetst bij de concept-definitie.

Op 16 juli 2021 is er een uitstelbrief met betrekking tot deze Kamervragen verstuurd aan de Tweede Kamer. Daarin is aangegeven dat de Kamervragen zo snel mogelijk na het Kamerreces beantwoord zullen worden in samenhang met de



# KAMERVRAAG

Opgesteld door: [igg](#), [512e](#), [512e](#)

Kamervragen van de leden Van Raan en Teunissen (beiden PvdD) aan M over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts

Referentie Kamer

2021Z11849

Binnengekomen op

25 juni 2021

Deadline Kamer

16 juli 2021 14:52

---

beantwoording van de feitelijke vragen gesteld over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van van Raan over ecocide.

## TOELICHTING

**To:** 5.1.2e - BD/DRC/FO[5.1.2e@minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Fri 9/10/2021 9:51:57 AM  
**Subject:** FW: CITES Beantwoording feitelijke vragen TK ecocide - BZ  
**Received:** Fri 9/10/2021 9:52:09 AM

Dag 5.1.2e

Ook voor jou hierbij het antwoord op vraag 39 met daarin aanvullingen van LNV en I&W. Iets andere tekst dus dan in het stuk dat ik je gisteren toestuurde.

Groet!

#### Vraag 39.

Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet?

#### Antwoord

In de reactie op de initiatiefnota ecocide is aangegeven dat slechts enkele milieuverdragen expliciet voorzien in bepalingen die staten verplichten bepaalde gedragingen strafbaar te stellen. Als specifieke voorbeelden zijn genoemd de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES) en het Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan. Beide verdragen voorzien in (a) procedures om de naleving te bevorderen en (b) interstatelijke procedures om geschillen over de interpretatie en toepassing te beslechten.

Ten aanzien van nalevingsprocedures: in het kader van CITES zijn verschillende verdragsorganen betrokken bij de nalevingsprocedure, waarin een centrale rol is toebedeeld aan het 'Standing Committee'. Specifieke kwesties over de naleving door een verdragspartij kunnen worden voorgelegd aan dit comité dat verantwoordelijk is voor het nemen van maatregelen, waaronder handelsmaatregelen, indien een kwestie niet in overleg kan worden opgelost. Daarnaast monitort en beoordeelt het comité de algehele naleving van het verdrag.

Het CITES verdrag is geïmplementeerd in de EU CITES verordening 338/97. In Nederland wordt op de naleving toegezien op grond van de Wet natuurbescherming in samenhang met artikel 1a van de Wet op de economische delicten.

In het kader van het Verdrag van Bazel kunnen specifieke kwesties over de naleving en implementatie van de verplichtingen door een verdragspartij worden voorgelegd aan het 'Implementation and Compliance Committee'. Het is de taak van dit comité om de oorzaak vast te stellen van eventuele problemen bij de naleving en/of implementatie van het verdrag door een verdragspartij en voor het vinden van een oplossing daarvoor. Daarnaast onderzoekt het comité, op aanwijzing van de Conferentie van de Partijen, algemene vraagstukken betreffende de naleving en implementatie van het verdrag. Het Verdrag van Bazel is geïmplementeerd in de EU-verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA). In Nederland wordt op naleving van de EVOA toegezien op grond van artikel 10.60 Wet milieubeheer in samenhang met artikel 1a Wet op de economische delicten.

Ten aanzien van geschillenbeslechtsprocedures: CITES voorziet in de mogelijkheid om een geschil, met instemming van de partijen daarbij, aan een arbitraal tribunaal voor te leggen. Het Verdrag van Bazel voorziet in de mogelijkheid om een geschil, met instemming van de partijen daarbij, aan het Internationaal Gerechtshof (IGH) of een arbitraal tribunaal voor te leggen. Daarnaast voorziet het Verdrag van Bazel in de mogelijkheid om die instemming voorafgaand te geven in relatie tot iedere andere partij die dat ook heeft gedaan; van deze mogelijkheid heeft Nederland gebruik gemaakt. Verder kunnen geschillen over deze en andere verdragen worden voorgelegd aan het IGH indien de partijen bij een geschil de facultatieve rechtsmacht van het IGH hebben aanvaard; van deze optie heeft Nederland ook gebruik gemaakt. Ook het in de kabinetsreactie genoemde Zeerechtverdrag, dat voorziet in relevante milieubepalingen, kent regels voor de beslechting van geschillen, waaronder verplichte procedures die leiden tot bindende beslissingen.

Een algemene beschouwing van nalevings- en geschillenbeslechtsprocedures in het kader van multilaterale milieuverdragen is opgenomen in de brief van de staatssecretaris van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer en de minister van buitenlandse zaken van 23 oktober 2006 (Kamerstukken II, 2006–2007, 30 800 V en 30 800 XI, nr. 44).

Voor de naleving van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP's), tevens genoemd in de kabinetsreactie, zijn er geen juridische handhavingsmechanismen. In de OESO-richtlijnen is voorzien dat lidstaten een Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen (NCP) oprichten. Bij het NCP kunnen meldingen van personen, maatschappelijke organisaties en bedrijven worden behandeld die een meningsverschil hebben over de toepassing van de OESO-richtlijnen.

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e)

**Sent:** vrijdag 10 september 2021 11:30

**To:** 5.1.2e

**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e; 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e, 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e)

**Subject:** CITES Beantwoording feitelijke vragen TK ecocide - BZ

**Importance:** High

33634425

0140



Beste 5.1.2e

Hierbij de aanvulling voor het CITES verdrag, zie onder in jouw email in rood. De gehele tekst m.b.t. CITES inclusief de aanvulling is afgestemd met LNV-WIJZ en mijn MT-lid is akkoord.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directoraat Generaal Natuur, Visserij en Landelijk Gebied  
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

5.1.2e

5.1.2e @minlnv.nl

**Van:** 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>

**Datum:** donderdag 09 sep. 2021 2:21 PM

**Aan:** 5.1.2e <5.1.2e @minlnv.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @minlnv.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @minlnv.nl>

<5.1.2e @minlnv.nl>

**Kopie:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: Feitelijke vragen TK ecocide

Dag 5.1.2e

5.1.2e doet bij ons CITES. Ik zet haar hierbij in de mail.

Hartelijke groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Verzonden:** donderdag 9 september 2021 10:40

**Aan:** 5.1.2e <5.1.2e @minlnv.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @minlnv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** Feitelijke vragen TK ecocide

Beste 5.1.2e

Ik begrijp van 5.1.2e 5.1.2e dat jullie eerder meegekeken hebben op de beantwoording van de feitelijke TK-vragen over ecocide. We willen het antwoord op vraag 39/40 (zie onderstaand) nog aanvullen met een paar zinnen wat betreft de implementatie van het CITES-verdrag nu er niet volledige antwoord wordt gegeven op de vraag (het Verdrag van Basel is voor lenW en hen heb ik hier ook voor benaderd). We hebben in eerdere versies ook aangegeven dat het antwoord door de vakdepartementen nog moet worden aangevuld, maar dat deel ontbreekt dus nog. Ik heb hiervoor een aanzet gedaan (zie onderstaand in rood) en zou willen vragen dit aan te vullen m.b.t. het CITES-verdrag. Zouden jullie dat (evt. via jullie wetgevingsjuristen) nog kunnen doen? De concept-antwoorden moeten hier vandaag de lijn in.

**Vraag 39.**

*Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet?*

**Antwoord**

5.1.2i,5.2



5.1.2i,5.2

**Vraag 40.**

*Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald?*

**Antwoord**

5.1.2i,5.2

Alvast dank,

5.1.2e

5.1.2e

Internationaal recht

**Ministerie van Buitenlandse Zaken**

Bezuidenhoutseweg 67 | 2494 AC | Den Haag  
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e [@minbuza.nl](mailto:5.1.2e@minbuza.nl)  
[www.minbuza.nl](http://www.minbuza.nl)

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to  
33634425 0140

you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent

to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



To: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl]  
From: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR  
Sent: Fri 9/10/2021 9:56:08 AM  
Subject: RE: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ  
Received: Fri 9/10/2021 9:56:08 AM

Hahaha nou dat ging rap ☺

Vriendelijke groet,

[5.1.2e], [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: vrijdag 10 september 2021 11:56

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

CC: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR

Onderwerp: RE: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

Hoi [5.1.2e],

Fijn dat je zo snel tijd hebt gevonden om hiernaar te kijken. We geven het goede nieuws daar aan DRC.

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: vrijdag 10 september 2021 11:52

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

CC: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Wat een verhaal zeg! We zijn de hele wereld overgegaan. Ik vind het prima antwoorden en heb verder geen opmerkingen.

Groet [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 9 september 2021 14:28

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

CC: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

Dag [5.1.2e],

[5.1.2e] heeft jou eerder al gesproken over de beantwoording van de kamervragen over ecocide. Vanuit JenV hebben we de nodige antwoorden aangeleverd, maar bijgaande versie die afgelopen woensdag bij BZ de lijn in is gegaan, hebben wij nog niet bekeken. We gaan ervan uit dat BZ onze inbreng heeft meegenomen, maar zullen het stuk nog een keer doorlopen. Lees jij ook nog even kritisch mee? BZ weet dat wij mogelijk nog wijzigingen in de teksten aanbrengen n.a.v. jouw opmerkingen en wacht ook nog op een bijdrage van LNV maar heeft er toch voor gekozen de lijn richting bewindspersonen alvast te starten. Indien nodig zullen ze de stukken nogmaals aan de bwp voorleggen.

Bij vragen weet je ons te vinden!

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 9 september 2021 14:17

Aan: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] -

BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

CC: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

Hi [5.1.2e] hierbij de stukken die nu net bij ons op weg zijn naar de bewindspersonen (eerst nog via directeur en DG en SG).

Mochten er bij ons of bij jullie nog wijzigingen worden aangebracht dan moeten we de documenten gelijktrekken uiteraard. Dan ook bezien of dit betekent dat de wijzigingen zodanig zijn dat de bewindspersonen nogmaals akkoord moeten geven.

Er staat nog 1 PM in voor een aanvulling vanuit LNV. Ik heb toch de stukken nu de lijn in gedaan zodat er in ieder geval gestart wordt met lezen door de verschillende leidinggevenden; dat kan ook nog wel even duren voordat dat afgerond is.

Groet!

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Sent: donderdag 9 september 2021 09:16

To: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e],

[5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Cc: [5.1.2e], [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: RE: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

33634292

0141

Hallo 5.1.2e,

Ik begrijp van 5.1.2e dat een aantal collega's bij directie wetgeving nog even naar antwoord 17 willen kijken, maar een snelle blik levert niet direct andere input op.

Kunnen wij de stukken krijgen zoals je die de lijn in wil doen? In ieder geval de beantwoording van de feitelijke vragen en de tweede set Kamervragen? Er moet hier nog een aantal leidinggevendenden meelezen.

Dank alvast!

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: woensdag 8 september 2021 14:26

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: ecocide vragen gaan de lijn in bij BZ

Ha 5.1.2e,

Het is zo ver; de ecocide vragen zijn hier op directeursniveau afgestemd en ga ik nu de officiële lijn in sturen! Feestelijk moment. Belde jullie er net over maar krijg geen gehoor dus even zo. Ik ben verder vanmiddag wel bereikbaar.

Ik begrijp van 5.1.2e dat jullie er over de feitelijke vragen en kamervragen onderling uit zijn gekomen.

Alleen nog het verzoek van 5.1.2e of jullie akkoord zijn met alternatieve formulering van vraag 17 (zie onder).

Ik ga nu de stukken overzetten in ons accorderingssysteem van BZ. Als er nog wijzigingen in deze versie mee moeten dan graag even bellen. In de oplegmemo's van de KV en de feitelijke vragen geef ik aan dat J&V bij akkoord medeondertekent. Als dit later verandert moet worden in 'mede namens' kan dat nog wel. Ik zal de stukken (memo's en finale versies antwoorden) zo met je delen 5.1.2e

Hopelijk lukt het jullie ook om de stukken richting minJ&V te sturen, zodat we snel akkoord krijgen van alle bewindspersonen.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

**Vraag 17. Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties?**

**Antwoord**

5.1.2i,5.2



5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation**  
**Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands  
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Fri 9/10/2021 11:46:36 AM  
**Subject:** RE: kamervragen ecocide  
**Received:** Fri 9/10/2021 11:46:36 AM

Dag allen,

Mij lijkt het niet nodig om de WIM nadrukkelijk op te nemen in de nota. Wij gaan slechts zeer terloops in op de WIM in de antwoorden op de feitelijke vragen en Kamervragen.

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Verzonden:** vrijdag 10 september 2021 13:27

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e heeft inmiddels kans gezien om mee te lezen en heeft geen opmerkingen. Mooi nieuws dus!  
Voor DWJZ graag Directeur DWJZ opnemen in de lijn voor visie vooraf.

5.1.2i 5.2

Desgewenst kan er specifiek voor onze Minister ook nog iets gezegd worden over de WIM (dat laat ik even ter beoordeling aan 5.1.2e) en in dat geval kan geput worden uit het eerder door 5.1.2e opgestelde MR advies voor de kabinetsreactie op de initiatiefnota. Ik beschik alleen over de bijgevoegde versie met commentaar, dat is overgenomen.

Groeten, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 9 september 2021 09:06

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Goedemorgen,

Zag net in mijn mailbox dat BZ gisteren de lijn is gestart (na al vooraf afgestemd te hebben op directeursniveau). Bij 'gewone' schriftelijke Kamervragen maak ik geen nota. De input van het OM is nauwelijks tot niets geweest. Ik kan een opzet maken, maar heb echt de input van DWJZ input nodig. Ik hoor dan ook graag wie er in de lijn moet worden opgenomen (naam en functie in DigiJust).

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** woensdag 8 september 2021 08:41

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Beste allen,

Is er al bekend wanneer de set de lijn in gaat bij BZ en bij ons? Hoofd DJOA-AIRS wil graag in de lijn worden meegenomen en het is fijn om een indicatie te hebben wanneer zij er ongeveer naar zal moeten kijken.

@ 5.1.2e: Ik hoop dat je weer op de been bent!

Groet,

5.1.2e

**Van:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 13:14

**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

5.1.2e

buiten verzoek

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e .2e BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 12:14  
**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide  
Beste allen,

5.1.2e, 5.2

5.1.2e

Vriendelijke groet,  
5.1.2e 5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 09:08  
**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide  
Hoi 5.1.2e  
Hierbij de set retour. Over het antwoord op vraag 64 vindt nog overleg plaats met BZ ( 5.1.2e ), dus dat moeten we later invoegen. Voor het overige is de set zo vlg mij compleet.  
Dank aan allen!  
Groeten, 5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 08:40  
**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hallo 5.1.2e,  
Bij deze.  
Groet, 5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 08:34  
**Aan:** 5.1.2e BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e  
Ik heb de bijdrage van privaatrecht. Wanneer je mij de laatste versie stuurt, dan voeg ik deze in en is de set compleet.  
Groet, 5.1.2e  
**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 17:11  
**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
< 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Ik neem je voorstel over!  
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 17:00  
**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Ik zie dat in de laatste versie het antwoord op vraag 8 nog niet actueel is. Ik stel voor daar n.a.v. de opmerking van 5.1.2e het volgende van te maken:



Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

Verzonden: donderdag 2 september 2021 16:11

Aan: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e  
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

Zie bijgevoegd mijn opmerkingen en aanvullingen in reactie op de laatste versie van 5.1.2e van gisteren, alsook de bijgewerkte versie van de tweede set Kamervragen (na verwerking opmerkingen 5.1.2e). Het is het makkelijkst als je in het document alleen mijn revisies zichtbaar maakt, dan is het eenvoudig te zien wat ik heb gewijzigd.

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e  
Van: 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 2 september 2021 12:18

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl> 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR  
<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: kamervragen ecocide

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Doe ik.

Ik heb net gesproken met 5.1.2e Hij gaf aan ook met 5.1.2e (PaG internationaal) gesproken te hebben. Het OM ziet weinig rol voor zichzelf in deze beantwoording, daar het nog geen strafbaar feit is.

Ik heb wel de vragen met hem doorgelopen.

5.1.2e, als jij vanmiddag nog even tijd hebt om te bellen, heel graag.

Ik heb ook 5.1.2e gesproken. Uiterlijk morgenochtend mail ik de complete set concept antwoorden naar haar.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 2 september 2021 09:56

Aan: 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl> 5.1.2e 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: kamervragen ecocide

Hoi allen,

Hieronder de reactie vanuit privaatrecht op vraag 17, civielrechtelijke aansprakelijkheid. Er volgt nog een reactie op de vragen over rechtspersoonlijkheid.

@ 5.1.2e voeg jij deze in in onze laatste versie?

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 1 september 2021 12:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e  
5.1.2e BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/PR <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e

Wij hebben m.o.o. aansprakelijkheid gekeken naar vraag 17. Het zou ons idee zijn om vraag 17 afzonderlijk te beantwoorden van vraag 18, zie hieronder.

Groet, 5.1.2e

**Vraag 17. Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties?**  
J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO

Antwoord

Het Nederlandse civiele recht kan en wordt soms gebruikt om een vergoeding te krijgen voor schade als gevolg van



aantasting van het milieu. Als de vordering tot schadevergoeding wordt ingesteld tegen in een Nederland gevestigd bedrijf, is de Nederlandse rechter bevoegd om hiervan kennis te nemen. Of het daadwerkelijk tot een schadevergoeding komt, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. De Nederlandse rechter zal dit, als er sprake is van onrechtmatig handelen, vaak beoordelen aan de hand van buitenlands recht. Dit komt door de hoofdregel dat het recht van het land waar de schade zich voordoet op de zaak van toepassing is (artikel 4 Verordening (EG) nr. 864/2007, (Rome II)).

Daarnaast zijn er internationale verdragen die specifiek zien op aansprakelijkheid en schadevergoeding bij het vervoer van olie of verontreiniging door bunkerolie (de brandstof van een schip) door schepen. Ongevallen in dit vervoer kunnen grote gevolgen hebben voor mens en milieu. Voor het vervoer over zee is er bijvoorbeeld het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, 1992 (Aansprakelijkheidsverdrag 1992) en het Internationaal verdrag inzake wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, 2001. Op grond van deze verdragen zijn scheepseigenaren in beginsel aansprakelijk voor schade veroorzaakt door (bunker)olie aan boord of afkomstig van het schip. Ook zijn er internationale verdragen die de vorming van een fonds regelen van waaruit de schadevergoeding wordt betaald. Een voorbeeld is het Oliefonds (zie <https://iopcfunds.org>) dat op dit moment 13 zaken behandelt waarin er sprake is van schade ontstaan door het vervoer van olie door een schip.

Van: [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: maandag 23 augustus 2021 17:09

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

CC: [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: kamervragen ecocide

Dag [5.1.2e] en [5.1.2e],

Mag ik jullie vragen mee te lezen (en te schrijven) op deze Kamervragen? [5.1.2e] is zo behulpzaam geweest om de voor ons relevante vragen al geel te markeren. Eea raakt volgens mij aan MVO, aan rechtspersonenrecht en aan aansprakelijkheidsrecht. (Vanwege het laatste [5.1.2e] in de CC). Ik heb even nagevraagd, er zit natuurlijk spoed op, maar als jullie volgende week met enige voorrang kunnen oppakken, dan is dat vroeg genoeg.

Hg, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Verzonden: maandag 23 augustus 2021 15:42

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>

Onderwerp: kamervragen ecocide

Hoi [5.1.2e],

Alles goed met jou en al terug van vakantie, of heb je nog iets moois in het vooruitzicht?

De Minister van BZ heeft een heel aantal vragen ontvangen over 'ecocide' en vanuit ssr zijn [5.1.2e] en ik bij de beantwoording daarvan betrokken (MJenV is mede-ondertekenaar van de antwoorden). Enkele vragen hebben betrekking op de wens om rechtspersoonlijkheid toe te kennen aan natuurgebieden. Wie zou daar vanuit privaatrecht op kunnen meelesen, is dat iets voor jou? Dit is de meest recente set antwoorden die ik van BZ heb en deze ga ik nu ontvangen.

Dank en groeten, [5.1.2e]

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Sun 9/12/2021 11:29:26 AM  
**Subject:** RE: Ecocide vragen gaan de lijn in: beperkte rol AIRS  
**Received:** Mon 9/13/2021 6:00:09 AM

Hoi [5.1.2e], prima zo, veel dank voor de inspanningen en hartelijke groet, [5.1.2e]

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Verzonden:** vrijdag 10 september 2021 13:43

**Aan:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**CC:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** Ecocide vragen gaan de lijn in: beperkte rol AIRS

Beste [5.1.2e]

Vandaag of begin volgende week wordt in DigiJust door DRC of DWJZ een lijn gestart voor de beantwoording van de feitelijke vragen op de kabinetsreactie over ecocide en de beantwoording van kamervragen over ecocide. Bij BZ is al een lijn gestart (zie de bijlagen) AIRS heeft een beperkte bijdrage geleverd. Wij hebben het voortouw genomen bij de beantwoording van vraag 9 (in samenhang met vraag 6 en 7) en meegelezen op de vragen 4, 9, 21, 26, 31, 32, 51, 53, 55, 59 t/m 63 van de beantwoording van de feitelijke vragen. Bij de Kamervragen hebben wij meegelezen met vragen 4, 5 en 6.

In overleg met [5.1.2e] hebben we vanuit AIRS aangegeven dat jij in de lijn moet worden opgenomen. Mocht jij het wenselijk vinden dat [5.1.2e] ook wordt meegenomen, dan hoor ik dat graag. Zoals gezegd is onze rol beperkt gebleven.

Groet,

[5.1.2e]

**To:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e] -  
BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl  
**Cc:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl  
**From:** [5.1.2e] BD/DRC/FO  
**Sent:** Thur 9/16/2021 10:07:15 AM  
**Subject:** oplegnota feitelijke vragen en kamervragen ecocide  
**Received:** Thur 9/16/2021 10:07:16 AM  
[oplegnota beantwoording feitelijke vragen en Kamervragen.docx](#)

Allen,

Helaas met vertraging hierbij een oplegnota voor onze DigiJustlijn.

Ik vermoed dat ik twee zaken moet maken voor de twee brieven, maar hoop het niet. Graag in het aanvullen in de nota dus onderscheid maken in de brief met de beantwoording van de feitelijke vragen en de brief met de beantwoording van de Kamervragen.

Vraag: wordt de minister voor Rechtsbescherming de ondertekenende bewindspersoon voor JenV?

Vraag: zijn er dilemma's of moeten er vanuit JenV oogpunt specifieke dingen in de nota?

Graag uiterlijk morgen 12u reactie, daarna wil ik de lijn starten.

Alvast dank voor jullie aanvulling.

Groet, [5.1.2e]



**To:** 5.1.2e - BD/DRC/FO [5.1.2e@minjenv.nl]  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Fri 9/17/2021 10:36:02 AM  
**Subject:** RE: kamervragen ecocide  
**Received:** Fri 9/17/2021 10:36:12 AM

Ha 5.1.2e

Het zal je niet ontgaan zijn dat Kaag is afgetreden. De minBHOS gaat het waarnemen, we zullen maandag even zien hoe en wat precies; hij zal de stukken wsl kunnen tekenen namens BZ en BHOS samen. Enige vertraging kan wel gebeuren natuurlijk, ik houd je op de hoogte.

Gaat het goed met de afstemming bij jullie?

Groeten,

5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work  
(www.blackberry.com)

---

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuz.nl>  
**Datum:** dinsdag 14 sep. 2021 12:23 PM  
**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>  
**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Ha 5.1.2e

Ik denk dat 5.1.2e deze bijlage meestuurt om eventueel uit te putten voor een advies aan jouw minister. Dit is een oud stuk voor de behandeling van de kabinetsreactie op de initiatiefnota in de CFEZIL, dat was afgelopen maart/april.

Wat ik met je deelde waren de nota's die ik nu bij de beantwoording van de vragen aan onze ministers heb gestuurd.

Ik stuur je nu ter info de laatste versie van die nota waarin ik die foutieve 'genocide' heb aangepast – inderdaad een foutje. Zie ook de actuele versie van de feitelijke vragen met toevoegingen LNV/I&W in vraag 39. Verder heb ik overal 'ecocide' tussen aanhalingstekens geplaatst op verzoek van mijn directeur.

In de Kamervragen zijn geen noemenswaardige wijzigingen opgenomen, ook een paar aanhalingstekens en verder niet.

Bij ons ligt het nu op DG-niveau, daarna komt nog de SG, dan de minBHOS en dan de minBZ. Hoe ver zijn jullie in de lijn?

Groet!

5.1.2e

**From:** 5.1.2e - BD/DRC/FO

**Sent:** dinsdag 14 september 2021 11:58

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Subject:** FW: kamervragen ecocide

Hallo 5.1.2e,

Excuus, ik loop wat achter met mijn mail.

Ik heb deze nog ontvangen van 5.1.2e. Ik weet niet of deze bijlage bij de bijlagen zat die je aan mij stuurde ivm de lijn.

Misschien kan jij het wel plaatsen?

Groet, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 10 september 2021 13:27

**Aan:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl> 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

**Onderwerp:** RE: kamervragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

5.1.2e 5.1.2e heeft inmiddels kans gezien om mee te lezen en heeft geen opmerkingen. Mooi nieuws dus!

Voor DWJZ graag Directeur DWJZ opnemen in de lijn voor visie vooraf.

Voor wat betreft het internationaalrechtelijke aspect van de nota kun je wat mij betreft aansluiten bij de nota van BZ. NB Er is vlg mij wel 1 foutje in geslopen. In de 2<sup>e</sup> alinea onder het kopje kern/samenvatting wordt in de laatste zin gerefereerd aan 'genocide' waar bedoeld is 'ecocide'.

Desgewenst kan er specifiek voor onze Minister ook nog iets gezegd worden over de WIM (dat laat ik even ter beoordeling aan 5.1.2e) en in dat geval kan geput worden uit het eerder door 5.1.2e opgestelde MR advies voor de kabinetsreactie op de initiatiefnota. Ik beschik alleen over de bijgevoegde versie met commentaar, dat is overgenomen.

Groeten, 5.1.2e

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl;  
5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl  
**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e, 5.1.2e @minbuza.nl  
**From:** 5.1.2e, 5.1.2e  
**Sent:** Thur 9/23/2021 7:45:53 AM  
**Subject:** RE: oplegnota feitelijke vragen en kamervragen ecocide  
**Received:** Thur 9/23/2021 7:46:05 AM

Hai 5.1.2e

buiten verzoek

Deze vragen zijn bij ons primair beantwoord door 5.1.2e en 5.1.2a (in cc). Als je er inhoudelijk nog over wilt wisselen dan zou ik even rechtstreeks met hen schakelen. Ben het wel met 5.1.2e eens dat dit geen dingen zijn die m.i. J&V direct raken, gaat meer over de toonzetting van de beantwoording. Daar mag overigens J&V natuurlijk ook iets van vinden als mede-ondertekenaar, maar dit is wel grotendeels in lijn met de kabinetsreactie.

Mooi dat de feitelijke vragen tot dusverre geen grote vragen oproepen in de lijn!

Overigens worden bij ons de vragen pas voorgelegd aan de minister als minJ&V akkoord is (al dan niet met wijzigingen). Hopelijk lukt dat snel.

Groet,

5.1.2e

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

**Sent:** dinsdag 21 september 2021 14:57

**To:** 5.1.2e - BD/DRC/FO; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Cc:** 5.1.2e, 5.1.2e

**Subject:** RE: oplegnota feitelijke vragen en kamervragen ecocide

Ho 5.1.2e

Zie bijgaand enkele opmerkingen, die richting kunnen geven voor jouw antwoord aan de vragensteller. Hier en daar wat uit de losse pols, dus voel je vrij die hier en daar wat aan te passen/polijsten. Ik kan overigens niet zien wie de vragen heeft gesteld....

Ik merk overigens op dat een paar van de opmerkingen zien op teksten waar echt enkel BZ (en ook lenW) verantwoordelijk voor is (zijn). Omdat daar geen (direct) JenV-belang in zit, zie ik zelf niet 1-2-3 een rol voor ons om daar nu allerlei inhoudelijke kanttekeningen bij te plaatsen...

Vriendelijke groet,

5.1.2e, 5.1.2e

**Van:** 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>

**Verzonden:** dinsdag 21 september 2021 13:58

**Aan:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR

<5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

**Onderwerp:** RE: oplegnota feitelijke vragen en kamervragen ecocide

**Urgentie:** Hoog

Allen,

Ik krijg een aantal vragen/opmerkingen uit de lijn m.b.t. de beantwoording van de Kamervragen (niet de feitelijke vragen).

Bij BZ zijn de stukken de lijn al door en akkoord bevonden. Kan iemand mij van een reactie voorzien, zodat ik de vragensteller kan uitleggen hoe en wat?

Ik kan niet aankomen met de mededeling dat BZ al akkoord is, aangezien M JenV ook moet ondertekenen.

Alvast dank!

Groet 5.1.2e

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security



Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**To:** 5.1.2i @tweedekamer.nl; 5.1.2i @tweedekamer.nl; 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2 5.1.2e ( 5.1.2e @tweedekamer.nl) 5.1.2e @tweedekamer.nl;  
5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; Eerste  
Kamer 5.1.2i @eerstekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl;  
5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl

**From:** DOB-PID

**Sent:** Wed 10/6/2021 3:17:01 PM

**Subject:** 2021/ d.d. 6 oktober 2021; Beantwoording vragen van de leden Van Raan en Teunissen over (beide PvdD) over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts

**Received:** Wed 10/6/2021 3:17:01 PM

[Beantwoording vragen van de leden Van Raan en Teunissen over \(beide PvdD\) over de publicatie van de juridische definitie van ecocide.docx](#)

To: 5.1.2i @tweedekamer.nl 5.1.2i @tweedekamer.nl; 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e  
5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl;  
5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e 5.1.2e @tweedekamer.nl; Eerste  
Kamer 5.1.2i @eerstekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl;  
5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl; 5.1.2e @tweedekamer.nl 5.1.2e @tweedekamer.nl]

From: DOB-PID

Sent: Wed 10/6/2021 3:17:25 PM

Subject: 2021/ d.d. 6 oktober 2021; Beantwoording feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid Van Raan:  
'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Received: Wed 10/6/2021 3:17:25 PM

Beantwoording feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid Van Raan Ecocide de ontbrekende misdaad  
tegen de vrede.docx



**To:** [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e]  
[5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e], [5.1.2e]. - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e]@minjenv.nl; [5.1.2e]  
[5.1.2e]@minbuza.nl  
**From:** [5.1.2e]  
**Sent:** Mon 10/25/2021 2:26:48 PM  
**Subject:** RE: mogelijke prioriteiten NL voor Strafhof komende jaren  
**Received:** Mon 10/25/2021 2:26:59 PM  
[Prioriteiten NL inzet t.a.v. ICC.docx](#)

Beste allen,

Zie graag het bijgevoegde document voor mijn suggesties voor de discussie over de prioriteiten van de NLse inzet t.a.v. het ICC. Ik heb de onderstaande punten van [5.1.2e] ook in dit schetsmatige overzicht opgenomen.

Ik ben daarnaast zo vrij geweest om ook nog een paar tamelijk wilde ideeën op te nemen, die hoogstwaarschijnlijk niet de eindstreep zullen gaan halen, maar het kan wellicht geen kwaad om daarover ook eens van gedachten te wisselen.

Met beste groet,

[5.1.2e]

**From:** [5.1.2e], [5.1.2e]

**Sent:** woensdag 20 oktober 2021 15:28

**To:** [5.1.2e]; [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e]. - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e]

**Subject:** mogelijke prioriteiten NL voor Strafhof komende jaren

Beste collega's,

Als mogelijke prioriteiten voor de notitie over de NLse inzet ten aanzien van het Strafhof komende jaren de komende jaren zou ik de volgende onderwerpen willen voorstellen, in willekeurige volgorde. Deze kunnen na discussie verder worden uitgewerkt.:

buiten verzoek

Daarnaast moet NL een scherp oog houden op de hervormingsdiscussie van het Hof, al brengt de rol van gastland (en huidige rol van [5.1.2e] als coördinator) bescheidenheid met zich. Andere onderwerpen zoals de discussie over mogelijke strafbaarstelling van ecocide als internationaal misdrijf zijn interessant, maar hier hoeft/kan NL geen leidende rol inspielen, tenzij het nieuwe kabinet een andere lijn wil inslaan.

Groet,

[5.1.2e]

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht  
33634507 0160

abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

buiten verzoek



buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek



buiten verzoek

Ecocide en andere  
wijzigingsvoorstellen

• Internationale discussie monitoren en lijn nieuwe kabinet  
afwachten

**To:** [5.1.2e] - BD/DRC/FO[5.1.2e@minjenv.nl]; [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR[5.1.2e@minjenv.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS[5.1.2e@minjenv.nl]  
**From:** [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS  
**Sent:** Wed 11/10/2021 8:19:03 AM  
**Subject:** FW: BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide  
**Received:** Wed 11/10/2021 8:19:05 AM  
[Resolutie ecocide.pdf](#)

Ter info

**Van:** [5.1.2e], [5.1.2e]

**Verzonden:** woensdag 10 november 2021 09:11

**Aan:** [5.1.2e]; [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS; [5.1.2e]

**Onderwerp:** FW: BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide

Beste collega's,

Ter info.

Groet,

[5.1.2e]

---

**Van:** [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>

**Datum:** dinsdag 09 nov. 2021 10:38 PM

**Aan:** [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>, DMM-MP <[5.1.2i@minbuza.nl]>, [5.1.2e]

<[5.1.2e@minbuza.nl]>

**Kopie:** [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>

**Onderwerp:** BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide

Ook voor jullie

Want speelde ook in NL parlement.

Verzonden met BlackBerry Work

([www.blackberry.com](http://www.blackberry.com))

**Van:** [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>

**Datum:** dinsdag 09 nov. 2021 6:20 PM

**Aan:** [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>, [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>, [5.1.2e]

<[5.1.2e@minbuza.nl]>, IGG <[5.1.2i@minbuza.nl]>

**Kopie:** [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>, [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>, [5.1.2e] <[5.1.2e@minbuza.nl]>

[5.1.2e@minbuza.nl], BRU-LNV <[5.1.2i@minbuza.nl]>

**Onderwerp:** BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide

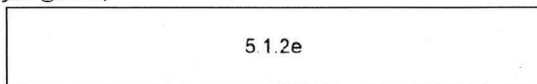
Beste collega's,

- ✓ Vanmiddag is in de Commissie Buitenlandse betrekkingen van het Belgisch federaal parlement bijgaande resolutie (vgl. niet bindende motie) aangenomen die omroept om ecocide als misdaad op te nemen in het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof en in het Belgisch strafrecht. De resolutie moet nog plenair behandeld worden, maar dit is een formaliteit.
- ✓ De Kamercommissie verzoekt de regering concreet om:
  1. een nieuw internationaal verdrag van de meest proactieve landen (de zogenaamde 'coalition of the willing') te initiëren om ecocide op internationaal niveau te vervolgen en te bestraffen;
  2. een wijziging in te dienen van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof in Den Haag om ecocide als nieuwe misdaad op te nemen (op dezelfde manier als misdaden tegen de menselijkheid);
  3. verslag uit te brengen aan het Belgisch federaal parlement over het advies dat door de deskundigen zal worden gegeven om het misdrijf ecocide op te nemen in het Belgisch Strafwetboek.
- ✓ De resolutie was ingediend door de Franstalige en Vlaamse groenen (Ecolo-Groen) en werd door een ruime meerderheid gesteund. Alleen de N-VA (Vlaams-liberaal-nationalisten) en Vlaams-Belang (extreem rechts) hebben tegengestemd. N-VA Kamerlid Anneleen van Bossuyt stelde dat je voorzichtig moet zijn met woorden die eindigen op -cide. "Hoe ver kunnen we gaan? Zouden de Belgische autoriteiten voor de rechter kunnen verschijnen omdat ze nieuwe gascentrales zouden bouwen?".
- ✓ De Parlementaire Commissie is de eerste in Europa die zich uitspreekt voor de strafbaarstelling van ecocide, zowel nationaal als internationaal.
- ✓ In het Belgische federale regeerakkoord staat dat de regering "diplomatieke initiatieven zal onderzoeken en nastreven die ertoe strekken om de misdaad van ecocide, het doelbewust vernietigen van ecologische systemen, te beteugelen". Het regeerakkoord voorziet eveneens dat er aan deskundigen wordt gevraagd om advies te geven omtrent de opname van

ecocide in het nieuw strafwetboek. Zij zullen tevens bekijken hoe men ecocide dient te omschrijven voor eventuele opname in het Belgisch strafrecht.

- ✓ In december 2020 heeft Belgisch Minister van Buitenlandse Zaken, Sophie Wilmès (MR, Waalse liberalen), tijdens haar interventie op de 19de zitting van de *Assembly of State Parties* van het Internationaal Strafhof, aandacht gevraagd voor de problematiek van ernstige milieumisdrijven en aangegeven dat het nuttig zou zijn om in het kader van de werkzaamheden van volgende sessies de mogelijkheid te onderzoeken of misdrijven die onder het begrip "ecocide" vallen kunnen opgenomen worden in het Statuut van Rome.

Met vriendelijke groet,



M ( 5 1.2e

5 1.2e @minbuza.nl

[www.nederlandwereldwijd.nl](http://www.nederlandwereldwijd.nl)

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden  
Kortenberglaan 4-10 | 1040 Brussel

---

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek



buiten verzoek

buiten verzoek

Ecocide en andere  
wijzigingsvoorstellen

• Internationale discussie monitoren en lijn nieuwe kabinet  
afwachten

buiten verzoek

**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS[ 5.1.2e @minjenv.nl]

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Sent:** Mon 2/27/2023 8:51:11 AM

**Subject:** stukken die niet willen kopiëren woo ecocide

**Received:** Mon 2/27/2023 8:51:12 AM

**FW:** [Nieuw MR stuk \(DJ 3291958\) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede". Initiatiefnota ingediend door de PvdD \(van Raan\). De Kamercommissie...](#)

**FW:** [Nieuw MR stuk \(DJ 3291958\) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede". Initiatiefnota ingediend door de PvdD \(van Raan\). De Kamercommissie...](#)



**To:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl

**From:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Sent:** Thur 4/15/2021 2:15:41 PM

**Subject:** FW: Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...

**Received:** Thur 4/15/2021 2:15:00 PM

Hi 5.1.2e,  
De kabinetsreactie op de ecocide initiatiefnota wordt als ik het goed begrijp volgende week in de MR behandeld. In het voorportaal zijn er geen opmerkingen geplaatst. Ik neem aan dat ik het advies van het voorportaal gewoon kan herbruiken (met wat minimale redactionele aanpassingen). Wat is qua lijn handig, 5.1.2e en/of 5.1.2e en de DG leek mij. 5.1.2e en 5.1.2e is wellicht wat overkill nu de brief niet eens mede namens MinJenV uitgaat?

Morgen anders even over hebben?

Groeten,

5.1.2e

**Van:** DWIJZ Ministerraadadvisering - DWIJZ

**Verzonden:** donderdag 15 april 2021 13:52

**Aan:** MVJ Ministerraad - DBO

**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

**Onderwerp:** FW: Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...

Goedemiddag,

Graag onderstaand MR-stuk overdragen in Paminco aan 5.1.2e /DGRR/DJOA. In DJ is de zaak al overgedragen.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid  
Directie Wetgeving en Juridische Zaken  
Sector ondersteuning

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2e  
M 5.1.2e @minjenv.nl  
[www.rijksoverheid.nl/jenv](http://www.rijksoverheid.nl/jenv)

Voor een rechtvaardige en veilige samenleving

**Van:** 5.1.2i @minvenj.nl <5.1.2i @minvenj.nl>

**Verzonden:** donderdag 15 april 2021 13:01

**Aan:** 5.1.2e BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO  
<5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO  
<5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO  
<5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO <5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e - BD/DWJZ/BMO  
<5.1.2e @minjenv.nl>  
**CC:** 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>;  
5.1.2e BD/DFEZ/CBU/Cluster A <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DFEZ/BKB <5.1.2e @minjenv.nl>

**Onderwerp:** Nieuw MR stuk (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede".  
Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie...

Geachte ministerraad contactpersoon,

Ministerraadstuk 12812 inzake (DJ 3291958) Kabinetsreactie Initiatiefnota "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede". Initiatiefnota ingediend door de PvdD (van Raan). De Kamercommissie BZ heeft de minBZ verzocht een kabinetsreactie. is geregistreerd in Paminco.

Indien u de 1e verantwoordelijke bent, heeft u het MR-stuk via DigiJust ontvangen. In DigiJust kunt u uw advies maken en afstemmen met de medebetrokken directie(s).

Indien u de medebetrokken directie bent, dient u (indien nodig) contact op te nemen met de 1e verantwoordelijke directie.

3634765

0168

[link naar detailrapport](#)

Met vriendelijke groet,

5.1.2i